

ಸಮಾಜ ವಿಜ್ಞಾನ

SOCIAL SCIENCE - KANNADA MEDIUM

ಕಾಲ್ಯಾಂತರಗಳು

STANDARD SEVEN

ಅವಧಿ III

TERM III

TRANSLATORS

Sri. S. Gurukarappa,
P.G. Assistant,
Govt. Higher Secondary School,
Thalavadi, Erode District.

Sri. M. Jadeswamy,
B.T. Assistant,
Govt. High School,
Chikkahalli, Erode District.

Sri. D. Kalappa,
B.T. Assistant,
Govt. Higher Secondary School,
Panakahalli, Erode District.

Sri. S. Shivalinga,
B.T. Assistant,
Govt. Higher Secondary School,
Panakahalli, Erode District.

REVIEWER

Sri. R. Madesh,
Headmaster,
Panchayat Union Middle School,
Thalavadi, Erode District.

Laser Typeset: B.S. Jagadish, N. Selvamani

1. ವಿಜಯನಗರ ಮತ್ತು ಬಹಮನಿ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ

ವಿಜಯನಗರ ಮತ್ತು ಬಹಮನಿ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ಉದಯ

ಅಧಿಕ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಪ್ರಾಂತೀಯರು ಆಡಳಿತಗಾರರು ಮತ್ತು ಪಾಳಿಯಗಾರರು ಉತ್ತರ ಮತ್ತು ದಕ್ಷಿಣಭಾರತದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿತ ಅರಸರೆಂದು ಫೋಷಿಸಿಕೊಂಡರು. ದೇಹಲಿಯಲ್ಲಿ ಮಹಮದ್-ಬಿನ್-ತುರ್ಕಾನ ಆಡಳಿತದ ಪತನದನಂತರ ಪ್ರಥಮವಾಗಿ ಮುಲ್ಕಾನ್ ಮತ್ತು ಬಂಗಾಳ ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳು ದೇಹಲಿಯ ಆಡಳಿತದ ಹಿಡಿತದಿಂದ ಹೊರಬಂದವು. ಗುಜರಾತ್, ಮಾಳವ, ಮೇವಾರ ಮಾರ್ವಾರ್ ಮತ್ತು ಕಾಶೀರ ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳು ಸಹ ಸ್ಥಾಪಿತ ಅರಸರೆಂದು ಫೋಷಿಸಿ ಕೊಂಡರು.

ನಂತರ ದಖ್ನಾ ಮತ್ತು ದಕ್ಷಿಣಭಾರತದಲ್ಲಿ ವಿಜಯನಗರ, ಬಹಮನಿ ರಾಜ್ಯಗಳು ಉದ್ದಂಪುವಾದುದ್ದಲ್ಲದೇ, ರಾಜಕೀಯ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡವು.

ವಿಜಯನಗರ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ(ಕ್ರಿ.ಶ.1336-1672)

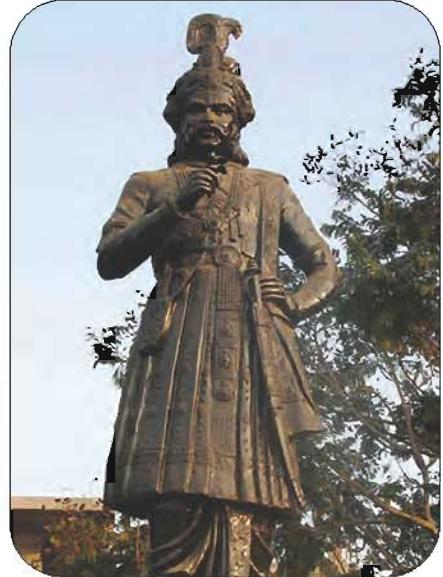
ಹರಿಹರ ಮತ್ತು ಬುಕ್ಕ ಹೊಯ್ಯಳರ ಅರಸ 3ನೇ ಏರ ಬಲ್ಳಾಳನ ಆಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಸೇವೆಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಇವರು ತುಂಗಾಭಧ್ರಾ ನದಿಯ ದಕ್ಷಿಣಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕ್ರಿ.ಶ 1336ರಲ್ಲಿ ಮಹಂತ ವಿದ್ಯಾರಣ್ಯ ಅವರ ಸಹೋದರ ಸಯನ ಇವರ ಸಹಾಯದಿಂದ ವಿಜಯನಗರವನ್ನು ಕಟ್ಟಿದರು. ಹೊಯ್ಯಳರು ಮಹಮದ್-ಬಿನ್-ತುರ್ಕಾನಿಂದ ಸೋಲನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿದರು. ಇವರ ರಾಜಧಾನಿ ಹಂಪೆ. ವಿಜಯನಗರ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಪ್ರಮುಖವಾದ ನಾಲ್ಕು ವಂತಗಳು ಆಳಿಕೆ ನಡೆಸಿದವು. ಅವುಗಳಿಂದರೆ ಸಂಗಮ, ಸಾಳ್ಣ ತುಳುವ ಮತ್ತು ಅರವೀಕುವಂತಿ.

ಒಂದನೇ ಹರಿಹರನು ಕ್ರಿ.ಶ.1336ರಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದನು ಇವನು ಮೈಸೂರು ಮತ್ತು ಮಧುರೆಯನ್ನು ವಶಪಡಿಸಿಕೊಂಡನು. ಇವನು ಕ್ರಿ.ಶ 1356ರ ನಂತರ ಒಂದನೇ ಬುಕ್ಕನ ಉತ್ತರಾಧಿಕಾರಿಯಾಗಿದ್ದನು. ಇವನ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವು ದಕ್ಷಿಣದಲ್ಲಿ ತುಂಗಾಭಧ್ರಾ ನದಿಯಿಂದಿಂದ ರಾವೇಶ್ವರ ದವರೆಗೂ ವಿಸ್ತರಿಸಿದ್ದಿತು.

ವಿಜಯನಗರದ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಆಡಳಿತಗಾರರೆಂದರೆ ಎರಡನೇ ಹರಿಹರ, ಒಂದನೇ ದೇವರಾಯ, ಎರಡನೇ ದೇವರಾಯ ಮತ್ತು ಕೃಷ್ಣದೇವರಾಯ.

ಕೃಷ್ಣದೇವರಾಯ(ಕ್ರಿ.ಶ.1509-1529)

ವಿಜಯನಗರದ ಅರಸರುಗಳಲ್ಲಿ ತುಳುವ ವಂಶಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಕೃಷ್ಣದೇವರಾಯನು ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಯಾದವನು. ಮೋಹನಗೀರ್ ಪ್ರಯಾಣಿಕ ದೌಷಿಂಜೊ ಪೇಸ್ ಎಂಬುವವರ ಪ್ರಕಾರ, ಕೃಷ್ಣದೇವರಾಯನು ಪರಿಮಾಣನಾದ ಅರಸ.

ಕೃಷ್ಣದೇವರಾಯ

ದ್ವಿಜಯಗಳು

ಕೃಷ್ಣದೇವರಾಯನು ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಯುದ್ಧವೇರ. ಇವನು ಕ್ರಿ.ಶ. 1510ರಲ್ಲಿ ಶಿವನಸಮುದ್ರವನ್ನು ವ'ಶ'ಪ'ಡಿಸಿಕೊಂಡನು. ಕ್ರಿ.ಶ. 1512ರಲ್ಲಿ ರಾಯಚೂರನ್ನು 1523ರಲ್ಲಿ ವಾರಂಗಲ್, ಒರಿಸ್ಸಾ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ಜಯಿಸಿದನು. ದಕ್ಷಿಣಭಾರತದ ಬಹುತೇಕ ಭಾಗವನ್ನು ತನ್ನ ಆಳಿಕೆಗೆ ಒಳಪಡಿಸಿಕೊಂಡನು. ಇವನ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವು ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣನದಿಯಿಂದ ದಕ್ಷಿಣದಲ್ಲಿ ಶಾವೇರಿನದಿಯಿಂದ ದೇವರಾಯನ ಪ್ರಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಅರಬ್ಬಿಸಮುದ್ರದಿಂದ ಮೊರ್ಕಾದಲ್ಲಿ ಬಂಗಾಳದ ಕೊಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಹರಡಿದ್ದಿತು.

ಕೃಷ್ಣದೇವರಾಯನು ದಕ್ಷ ಆಡಳಿತಗಾರ ಚೇಸಾಯಿದ ಅನುಕೂಲಕಾಗಿ ವಿಶಾಲವಾದ ಕೆರೆಗಳನ್ನು, ಕಾಲುಗೆಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದನು. ವಿದೇಶಿ ವಾರ್ಯಪಾರದ ಪ್ರಾವುಂಬ ಖ್ಯತೆ ಹೀಗೆ ನೀಡಿ ಅರ್ಥವಾದಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಕೃಷ್ಣದೇವರಾಯನು ನೌಕಾಸಾಮಧ್ಯವನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೊಳಿಸಿದನು. ಪ್ರೋಚುರ್ಗಿಸರು ಮತ್ತು ಅರಬ್ಬರೊಡನೆ ಉತ್ತಮವಾದ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದರ ಮೂಲಕ ವ್ಯಾಪಾರವನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪಡಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ ತನ್ನ ರಾಜ್ಯದ ಆದಾಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿದನು.

ಕೃಷ್ಣದೇವರಾಯನು ಒಬ್ಬ ಶ್ರೇಷ್ಠ ವಿದ್ವಾಂಸ. ಅಷ್ಟವಿಂದು ಕರೆಯಲ್ಪಟ್ಟ ಎಂಟು ಮಂದಿ ಪಂಡಿತರು ಇವನ ಆಸ್ಥಾನವನ್ನು ಅಲಂಕರಿಸಿದರು. ಇವನು ಕಲೆ ಮತ್ತು ಕಟ್ಟಡ ಕಲೆಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಮೋತ್ತಾಹ ನೀಡಿದನು. ಇವನು ಸುಂದರವಾದ ದೇವಾಲಯ ಮತ್ತು ಅರಮಂಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದನು. ಕೃಷ್ಣದೇವರಾಯನ ಆಡಳಿತ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ವಿಜಯನಗರದ ಕೀರ್ತಿಯ ಉತ್ತಂಗ ಶಿಖರಕ್ಕೆ ಏರಿತು.

ಅಷ್ಟದಿಗ್ಗಜರು

ಅಲ್ಲ ಸಾನಿಪೆದ್ದಣಿ, ನಂದಿತಿಪುಣಿ, ತನಾಲಿರಾಮ, ಪಟ್ಟಮೂರ್ತಿ, ಮನೋರಭದ್ರ, ದುರ್ಜತಿ, ಮಲ್ಲಣಿ, ಮನಾಜಿ ಸೂರಣಿ ಮೊದಲಾದವರು.

ತಾಳಕೋಟಿಯುದ್ಧ(ಕ್ರಿ.ಶ.1565)

ಕೃಷ್ಣದೇವರಾಯನ ನಂತರ ಬಂದ ಅವನ ವಾರ ಸುದಾರರು ಬಲಹೀನರಾಗಿದ್ದರು. ರಾಮರಾಯನ ಆಳ್ವಿಕೆಯ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಬಹಮನಿರಾಜ್ಯಗಳಾದ ಅಹಮದನಗರ, ಬಿಜಾಪುರ, ಗೋಲ್ಕೊಂಡ ಮತ್ತು ಬೀದರ್ ಸಂಯುಕ್ತ ಸೇನೆಯು ವಿಜಯನಗರದ ಮೇಲೆ ಯುದ್ಧವನ್ನು ಫೋರ್ಸಿಸಿತು. ಕ್ರಿ.ಶ.1565ರಲ್ಲಿ ನಡೆದ ತಾಳಕೋಟಿ ಕದನದಲ್ಲಿ ರಾಮರಾಯನನ್ನು ಸೋಲಿಸಿತು. ರಾಮರಾಯ ಮತ್ತು ಅವನ ಪ್ರಜೆಗಳನ್ನು ದಯೆಜಲ್ಲಿ ಕೊಲ್ಲಲಾಯಿತು. ವಿಜಯನಗರದ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ದೋಷಿಸುವುದಲ್ಲದೆ. ಈ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ಅವನತಿಗೂ ಕಾರಣವಾಯಿತು.

ಆಡಳಿತದ ಪ್ರೀತಿಪ್ಪತೆಗಳು ಕೇಂದ್ರ, ಪ್ರಾಂತ್ಯ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮಾಡಳಿತ

ವಿಜಯನಗರವನ್ನು ಆಡಳಿತ ನಡೆಸಿದ ಅರಸರು ಸುಸಂಘಟಿತವಾದ ಆಡಳಿತ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿದರು ರಾಜ್ಯದ ಅಧಿಕಾರಗಳನ್ನು ಅರಸನೇ ಹೊಂದಿದ್ದನು. ಅರಸನಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಲು ಮಂತ್ರಿ ಮಂಡಳಿಯು ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ರಾಜನಿಗೆ ನೇರವಾಗುತ್ತಿತ್ತು.

ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಆರು ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪ್ರಾಂತ್ಯವನ್ನು ಆಳ್ವಿಕೆಯಿಂದ ನಾಯಕ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳನ್ನು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ನಂತರ ಜಿಕ್ಕ ಖಟಕಗಳಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಲಾಗಿದ್ದ ಇವುಗಳನ್ನು ಗ್ರಾಮಗಳಿಂದು ಕರೆಯಲಾಗಿತ್ತು. ಗ್ರಾಮ ಸಭೆಯು ಗ್ರಾಮದ ಆಡಳಿತವನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿತ್ತು. ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧಕರು ತೂಕ ಮತ್ತು ಅಳತೆ, ಕಾವಲುಗಾರ ಮತ್ತು ಕಳೆರಿ ಉಸ್ತುವಾರಿಗೆ ಸೆಂಬಂ ಧಿ ಸಿದ್ದಂತ'ಹ' ಉಳಿಗೆ ತನ್ನ ಮೊದಲಾದುವುಗಳು ವಂಶಪರಂಪರೆಯಾಗಿದ್ದವು. ಮಹಾನಗರಚಾರ್ಯ ಎಂದು ಕರೆಯಲ್ಪಡುವ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಅಧಿಕಾರಿಯಾಗಿ ಅವನ ಗ್ರಾಮಾಡಳಿತಗಳೆಲ್ಲವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು.

ಸೇನೆ

ಸೇನೆಯು ಕಾಲ್ಬಳ, ಅಶ್ವದಳ ಮತ್ತು ಗ್ರಜದಳ ಗ್ರಜನ್ನು ಬಿಳಿಗೊಂಡಿದ್ದಿತು. ಸೇನಾಮುಖಿಸ್ತನು ಸೇನೆಯ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದನು.

ಕಂದಾಯ ಇಲಾಖೆ

ಭೂಕಂದಾಯವು ಮುಖ್ಯವಾದ ರಾಜ್ಯದ ಆದಾಯದ ಮೂಲವಾಗಿದ್ದಿತು. ಭೂಮಿಯನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಿ ಅಳತೆಮಾಡಿ ಭೂಘಳವತ್ತತೆಯ ಆಧಾರದಮೇಲೆ ಕಂದಾಯವನ್ನು ವಸೂಲಿ ವಾಡಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಅಣೆಕಟ್ಟಗಳು ಮತ್ತು ಕೃಷಿಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ಕೊಡಲಾಗಿತ್ತು.

ನ್ಯಾಯಾಡಳಿತ

ರಾಜನು ಪ್ರಥಾನ ನ್ಯಾಯಾಧಿಪತಿಯಾಗಿದ್ದನು. ಸಿವಿಲ್‌ವ್ಯಾಜ್‌ಗಳಿಗೆ ಹಿಂದೂ ಕಾನೂನಿನ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ತೀವ್ರನೀಡಿಕೊಂಡಿರುತ್ತಿದ್ದರು. ಅಪರಾಧಿಗಳಿಗೆ ಕರಣ ಶಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ವಿಧಿಸಲಾಗುತ್ತಿದ್ದು ಕಾನೂನಿನ್ನು ಉಲ್ಲಂಘಿಸಿದವರಿಂದ ದಂಡ ವಸೂಲಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು.

ಮಹಿಳೆಯರ ಸ್ಥಾನ

ಮಹಿಳೆಯರ ಸ್ಥಾನವು ಉತ್ತರವು ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದ್ದಿತು ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯ, ಸಾಮಾಜಿಕ, ಸಾಹಿತ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಸ್ತ್ರೀಯರು ವಿದ್ಯಾವಂತರಾಗಿದ್ದರು ಮತ್ತು ವಿಜಯನಗರದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀ ಜಟಿಗಳು (ಹುಸಿಪಟ್ಟಿಗಳು) ಶಸ್ತ್ರಾರ್ಥಿಗಳಾದ ಅರಮನೆಯ ಕಾವಲುಗಾರ್ತಿಯರು, ಸಂಗೀತ ಮತ್ತು ಲಲಿತಕಲೆಯಲ್ಲಿ ವಾಂಡಿತ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದರು. ಕೆಲವು ಉನ್ನತ ವಿದ್ಯಾವಂತ ಮಹಿಳೆಯರಿದ್ದರು. ನ್ಯಾನಿಜ್‌ ಎಂಬ ಬರಹಗಾರನು ಆಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳಾ ಜ್ಯೋತಿಷಿಗಳು, ಗುಮಾಸ್ತರು ಲೆಕ್ಕ ಪತ್ರಪರಿಶೋಧಕರು ಸಾಫಾನವಡೆದಿದ್ದರೆಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾನೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕೆಜೆವನ

ವಿಜಯನಗರ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಜೀವನದ ಸ್ವಷ್ಟವಿವರಣೆಯನ್ನು ವಿದೇಶಿ ಪ್ರಂತೂ ಒಂದು ಕೆರ್ರ ಬರವೆಣಿಗೆಯಿಂದ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಸ್ವರೂಪ ಮತ್ತು ಸುಸಂಖಯವಾಗಿತ್ತು. ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಬಾಲ್ಯವಿಧಾನ, ಬಹುಪತ್ನಿತ್ವ, ಸತಿಪಥ್ಯತ್ವ ಮೊದಲಾದವರು ರೂಢಿಯಲ್ಲಿದ್ದಿತ್ತು. ಧರ್ಮವನ್ನು ಅನುಸರಿಸುವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ರಾಜನು ಪ್ರಜಿಗಳಿಗೆ ಮೊಣಿ ಹಕ್ಕನ್ನು ನೀಡಿದ್ದನು.

ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ

ವಿಜಯನಗರ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವು ಸಂಪತ್ತರಿತವಾದ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದಿದ ರಾಜ್ಯವಾಗಿದ್ದತ್ತು. ಸರ್ಕಾರದ ಕೃಷಿ ಸುಧಾರಣೆಯಿಂದ ವ್ಯವಸಾಯದ ಉತ್ಪನ್ನವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲಾಗಿತ್ತು, ನೇಯ್ಯ, ಗೋಗಾರಿಕೆ, ಲೋಹಕ್ಕೆಗಾರಿಕೆ, ಸುವಾಸನ ದ್ರವ್ಯಗಳ ಉತ್ಪನ್ನದಂತಹ ಲವಾರು ಕ್ರೇಗಾರಿಕೆಗಳು ಅತಿ ಹೆಚ್ಚಿನ

ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿದ್ದವು. ಅವರು ಹಿಂದೂ ಮಹಾಸಾಗರದಲ್ಲಿರುವ ದ್ವಿಪಗಳು, ಮಲೇಯ ದ್ವಿಪ ಸಮೂಹ, ಬರ್ಮ, ಚೀನಾ, ಅರೇಬಿಯಾ, ಪಶ್ಚಿಮ, ದಕ್ಷಿಣ ಆಫ್ರಿಕಾ, ಅಬಿಸೀನಿಯಾ ಮತ್ತು ಹೊಚ್ಚೆಗಳು ದೇಶಗಳೊಡನೆ ವ್ಯಾಪಾರ ಸಂಪರ್ಕವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದವು. ಪ್ರಮುಖ ರಘು ವಸ್ತುಗಳಿಂದರೆ ಬಟ್ಟ, ಅಕ್ಕಿ, ಕಬ್ಬಿಣಿ, ಕಡ್ಡಿಯಮ್ಮೆ(ಪೆಟ್ಟಿಮ್ಮೆ), ಸಕ್ಕರೆ ಮತ್ತು ಸಂಬಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳು.

ಭಾರತದ ಪ್ರಥಾನ ರಘುಗಳಿಂದರೆ ದವಸಧಾನ್ಯ, ಹತ್ತಿ, ರೇಷ್ಟೆ, ಅಫೀಮ್‌, ಇಂಡಿಗೋ ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ದೊರೆಯವ ಮತ್ತು, ಕೇಸರಿ, ಶುಂಠಿ, ಸಕ್ಕರೆ, ತೆಗಿನಕಾಯಿ, ಮುಂತಾದವು ಪ್ರಮುಖವಾವು, ಆಮದುವಸ್ತುಗಳಿಂದರೆ ಹುದರೆಗಳು, ಆನೆಗಳು, ಮತ್ತು, ತ್ರಾಮ್‌, ಕಲ್ಲಿದ್ದಲು, ಪಾದರಸ, ಜೈನಾರೇಷ್ಟ್, ಮತ್ತು ವೆಲಾವಟ್‌(ಮುಖಿಮಲ್ಲು). ಗೋವಾ, ದೀಯು, ಕೊಚ್ಚಿನ್‌ ಮತ್ತು ಕೊಲ್ಲಂ ಮೊದಲಾದವು ಮುಖ್ಯವಾದ ಆಮದು ಬಂದರುಗಳಾಗಿದ್ದವು. ಭಾರತದ ಪಶ್ಚಿಮ ಕರಾವಳಿಯವೂಲಕ ವ್ಯಾಪಾರಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದವು.

ಕಲೆ, ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ನೀಡಿದ ಕೊಡುಗೆ

ವಿಜಯನಗರದ ಅರಸರು ಕಲೆ ಮತ್ತು ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಹೊಷೆಕರಾಗಿದ್ದರು. ಹಜಾರರಾಮಸ್ವಾಮಿ ಮತ್ತು ವಿಶ್ವಸ್ವಾಮಿ ದೇವಾಲಯವು ಈ ಕಾಲದ ಕಲೆಗೆ ಉತ್ತರವು ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿವೆ. ಕರ್ಣಾಟೆವರಾಂತನ ಕಂಚಿನ ವಿಗ್ರಹವು ಅನುಪಮವಾದುದು. ಅರಸರ ಆಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ವಿದ್ಯಾಂಸರು ಆಶ್ರಯ ಪಡೆದಿದ್ದರು, ಸಂಸ್ಕೃತ, ತಮಿಳು, ತೆಲುಗು ಮತ್ತು ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೊಳಿಸಿದರು, ಸಯನ ವೇದಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದನು. ಕರ್ಣಾಟೆವಾರಾಯನು ಆಮುಕಮೌಲ್ಯದ ಎಂಬ ಕೃತಿಯನ್ನು ತೆಲಗು ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ರಚಿಸಿದನು ಇವನು ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಉಣಾ ಪರಿಣಾಯ ಮತ್ತು ಜಾಂಬವತಿ ಕಲ್ಯಾಣ ಎಂಬ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದನು.

ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ಪತನ

ಅರ್ವೀಡುವೆಂಶದ ಆಡಳಿತಗಾರರು ಬಲಹೀನರಾಗಿದ್ದರು ಮತ್ತು ಅಸಮರ್ಪಣರಾಗಿದ್ದರು. ಈ ಸಂದರ್ಭವನ್ನು ಸದುಪಯೋಗಪಡಿಸಿಕೊಂಡು ಪ್ರಾಂತೀಯ ಅರಸರುಗಳು ಸ್ವತಂತ್ರರೆಂದು ಫೋಷಿಸಿ ಕೊಂಡು ಬಿಜಾಪುರ ಮತ್ತು ಗೋಲ್ಕೂಡರ ಆಡಳಿತಗಾರರು ವಿಜಯನಗರ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ಒಂದು ಭಾಗವನ್ನು ವಶಪಡಿಸಿಕೊಂಡರು. ನಾಯಕರು ದಕ್ಷಿಣಭಾಗದಲ್ಲಿ ಸ್ವತಂತ್ರರಾದರು. ಹೀಗೆ ಕ್ರಿ.ಶ.1614ರಿಂದ ವಿಜಯನಗರ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವು ಅವನತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿತು.

ಬಹಮನಿ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ(ಕ್ರಿ.ಶ.1347-1526)

ಬಹಮನಿರಾಜ್ಯವು ದಖ್ವಿನ್ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಉದಯವಾದ ಒಂದು ಅತ್ಯಂತ ಬಲಶಾಲಿಯಾದ ಮುಸ್ಲಿಂ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ. ಇದು ಕ್ರಿ.ಶ. 1347ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿ ಕ್ರಿ.ಶ. 1526ರಲ್ಲಿ ಕೊನೆಗೊಂಡಿತು.

ರಾಜಕೀಯ ಜೀತಿಹಾಸ

ಬಹಮನಿವೆಂಶದ ಸ್ಥಾಪಕ ಹಸನ್‌ಗಂಗು ಇವನು ದೇವಗಿರಿಯ ಆಡಳಿತವನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದ ಟರ್ಕಿದೇಶದ ಅಧಿಕಾರಿ ಇವನು ಕ್ರಿ.ಶ.1347ರಲ್ಲಿ ಸ್ವತಂತ್ರವಾದ ಬಹಮನಿ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದನು. ಈಶಾನ್ಯದಲ್ಲಿ ಮಾಹೂರ್‌ನಿಂದ ದಕ್ಷಿಣದಲ್ಲಿ ತೆಲಂಗಾಣದವರೆಗೂ ಹಲವಾರು ಪ್ರಾಂತಗಳನ್ನು ವಶಪಡಿಸಿಕೊಂಡನು. ವಾರಂಗಲ್‌ನ ಹಿಂದೂ ಅರಸರನ್ನು ಜಯಿಸಿ ಕೊಲ್ಲಬಹುದು, ಗೋವಾ, ಮಾಂಡುವರಾಳವ ಮೊದಲಾದ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ವಶಪಡಿಸಿಕೊಂಡನು. ಇವನ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವು ಅರಬೀಸಮುದ್ರದಿಂದ ಬಂಗಾಳಕೊಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಮತ್ತು ದಖ್ವಿನ್‌ನಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣಾನ್ ದಿಂಯವರೆಗೂ ಹರಡಿದ್ದತು. ಬಹಮನಿರಾಜ್ಯದ ರಾಜಧಾನಿ ಗುಲ್ಬಗ್ಡ.

ಒಂದನೇಮಹಮದ್ ಷಾ(ಕ್ರಿ.ಶ.1358-1377)

ಇವನು ಶೈಷ್ಟ ಯುದ್ಧ ವೀರ ಮತ್ತು ಆಡಳಿತಗಾರ. ವಿಜಯನಗರದ ಆಡಳಿತಗಾರ ಒಂದನೇಯ ಬುಕ್ಕನನ್ನು, ವಾರಂಗಲ್‌ನ ಕಪ್ಪಯ್ಯನಾಯಕನನ್ನು ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಸೋಲಿಸಿದನು.

ಎರಡನೇ ಮಹಮದ್ ಷಾ(ಕ್ರಿ.ಶ.1378-1397)

ಇವನು ಶಾಂತಿ ವೀರ ಮತ್ತು ಸ್ವೇಹವಯಿಂಯಾಗಿದ್ದನು. ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ನೇರರಾಷ್ಟ್ರಗಳೊಡನೆ ಸ್ವೇಹಸಂಬಂಧವನ್ನು ಬೆಳೆಸಿದನು. ಇವನು ಹಲವು ಮಸೀದಿ, ಮದರಸ(ವಿದ್ಯಾಸಂಸ್ಥೆ) ಮತ್ತು ಆಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿದನು.

ಘರೋಜ್ ಷಾ ಬಹಮನಿ(ಕ್ರಿ.ಶ.1397-1422)

ಇವನು ಶೈಷ್ಟ ಯುದ್ಧವೀರ. ಇವನು ವಿಜಯನಗರದ ಅರಸ ಒಂದನೇ ದೇವರಾಯನನ್ನು ಜಯಿಸಿದನು. ತನ್ನ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಹಿಂದೂಗಳಿಗೆ ಅವಕಾಶಕ್ಕಿಸಿಕೊಟ್ಟನು. ತನ್ನ ಆಳ್ಜಿಕೆಯ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ವಿಜಯನಗರದ ಅರಸರಿಂದ ಸೋಲನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿ ರಾಜ್ಯದ ಉತ್ತರ, ದಕ್ಷಿಣ ಭಾಗಗಳನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡನು.

ಅಹಮದ್ ಷಾ (ಕ್ರಿ.ಶ.1422-1435)

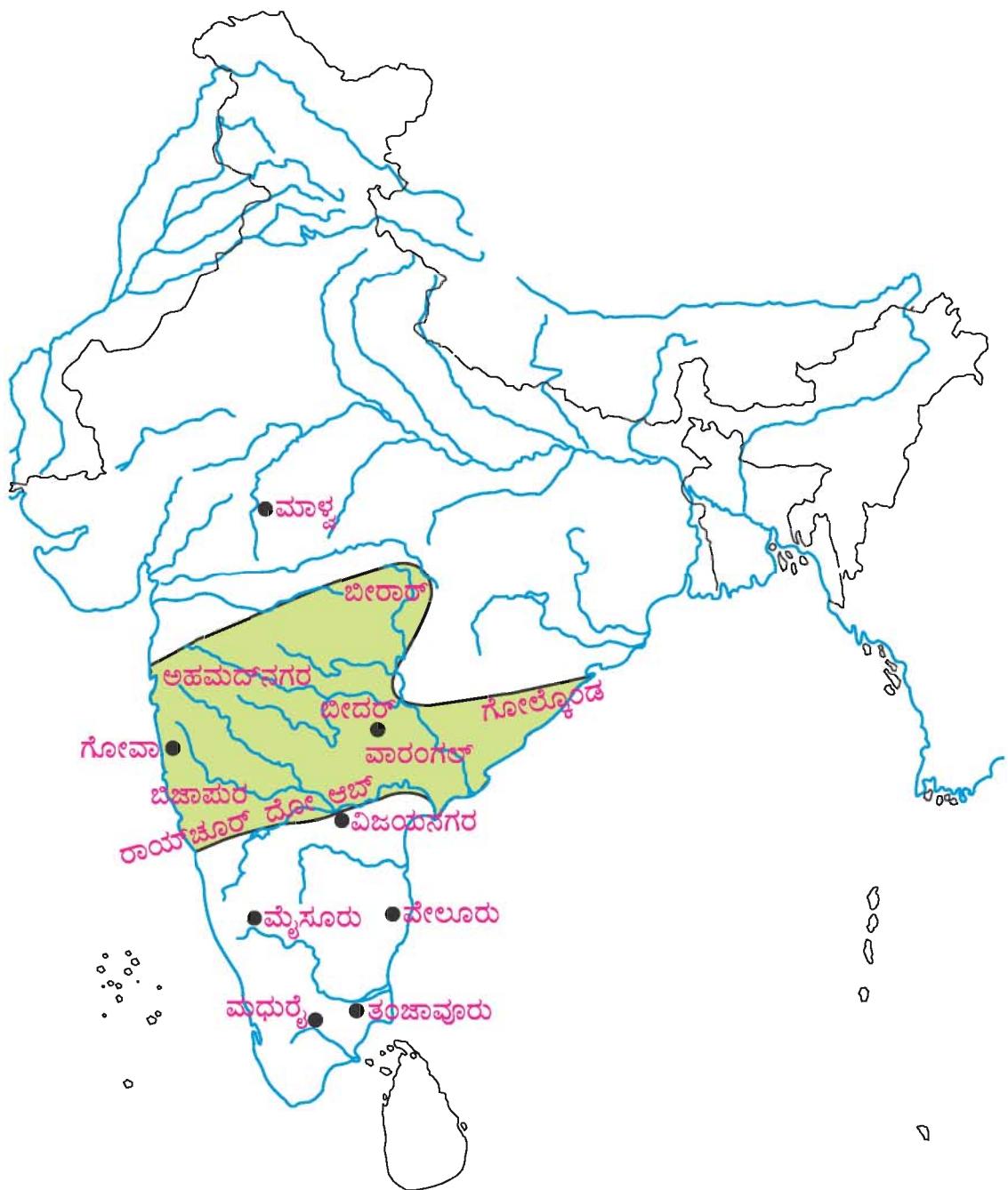
ಅಹವೀದ್ ಷಾ (ಕ್ರಿ.ಶ. 1422-1435) ಘರೋಜ್ ಷಾ ಬಹಮನಿಯ ಉತ್ತರಾಧಿಕಾರಿ. ಇವನು ಕುರ್ತಿ ಮತ್ತು ದಯಿಯಲ್ಲದ ಆಡಳಿತಗಾರನಾಗಿದ್ದನು. ಇವನು ವಾರಂಗಲ್ ಪ್ರಾಂತ್ಯವನ್ನು ಜಯಿಸಿದುದರಿಂದ ತನ್ನ ರಾಜಧಾನಿಯನ್ನು ಗುಲ್ಬಗ್ಡದಿಂದ ಬೀದರ್‌ಗೆ ವರ್ಗಾಯಿಸಿದನು. ಇವನು ಕ್ರಿ.ಶ 1435ರಲ್ಲಿ ಮರಣ ಹೊಂದಿದನು.

ಮಹಮದ್ ಗವಾನ್

ಸಮರ್ಪ ಬುದ್ಧಿವಂತನಾದ ಗವಾನ್ ಶೈಷ್ಟ ಆಡಳಿತಗಾರ. ಇವನು ಹಣಕಾಸಿನ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಸುಧಾರಣೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದನು. ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಮೌಲ್ಯಾಕ್ ನೀಡಿದನು. ತೆರಿಗೆ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ವಾಡಿದನು. ಸೇನಾ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಭೂಪ್ರಾಜಾರವನ್ನು ಸೋಗಲಾಡಿಸಿದನು.

ದಖ್ವಿನ್ ಮಹಮದ್ ಗವಾನನು ರಾಜದೋಷಿ ಎಂದು ರಾಜನ ಬಳಿ ಆಪಾದನೆ ಮಾಡಿದರು. ಅದನ್ನು ನಂಬಿದ ಅರಸನು ಮಹಮದ್ ಷಾ ಗವಾನನಿಗೆ ಮರಣದಂಡನೆಯನ್ನು ವಿಧಿಸಿದನು. ಅದರಂತೆ ಕ್ರಿ.ಶ.1481ರಲ್ಲಿ ಕೊಲ್ಲಲ್ಪಟ್ಟನು.

ಬಹಮನಿ ಮತ್ತು ವಿಜಯನಗರ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ

ಬಹಮನಿ ಮತ್ತು ವಿಜಯನಗರ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ

ಅಧ್ಯಾತ್ಮ

ಮೂರನೇ ಮಹಮದ್ ಪಾ(ಕ್ರಿ.ಶ.1463–1482)

ಕ್ರಿ.ಶ.1463ರಲ್ಲಿ ಮೂರನೇ ಮಹಮದ್ ಪಾ ತನ್ನ 9ನೇ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರವಹಿಸಿಕೊಂಡನು. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವನಿಗೆ ಮಹಮದ್ ಗವಾನ್ ಅಂಗರಕ್ಷನಾಗಿದ್ದಕೊಂಡು ಆಳ್ಳಿಕೆ ನಡೆಸಿದನು. ಆಡಳಿತ ದಕ್ಷತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದ ಗವಾನನ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ಬಹಮನಿರಾಜ್ಯ ಬಹಳ ಶಕ್ತಿಶಾಲಿ ರಾಜ್ಯವಾಯಿತು. ಮಹಮದ್‌ಗವಾನನಿಂದ ಕೊಂಗುನಾಡು, ಸಂಗಮೇಶ್ವರ, ಒರಿಸ್ಸಾ, ವಿಜಯನಗರ ಹೊದಲಾದ ರಾಜ್ಯಗಳ ಆಡಳಿತಗಾರರನ್ನು ಸೋಲಿಸಿದನು. ಈ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಬಹಮನಿ ರಾಜ್ಯದ ಎಲ್ಲೆಯ ಎರಡು ನದಿಗಳಾದ ತಪತಿನದಿ ತೀರದಿಂದ ತುಂಗಭ್ರದ್ರಾನದಿ ತೀರದವರೆಗೂ ಹರಡಿದ್ದಿತು.

ಬಹಮನಿ ರಾಜ್ಯದ ಪತನ

ಕ್ರಿ.ಶ.1482ರಲ್ಲಿ ವುಹು ವುದ್‌ಪಾ ಮರಣಹೊಂದಿದನು. ಅವನ ನಂತರ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದ ಉತ್ತರಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಅಸಮರ್ಥರಾಗಿದ್ದರು. ಆದುದರಿಂದ ಬಹಮನಿ ರಾಜ್ಯವು ಏದು ಚಿಕ್ಕ ರಾಜ್ಯಗಳಾಗಿ ಚದುರಿಹೋಯಿತು. ಅವುಗಳೆಂದರೆ ಬಿಜಾಪುರ, ಅಹಮದಾಬಾದ್, ಬೀರಾರ್, ಬೀದರ್ ಮತ್ತು ಸೋಲೆನ್ಹಂಡ್.

ಆಡಳಿತ

ಬಹಮನಿ ರಾಜ್ಯದ ಆಡಳಿತವು ಉಳಿಗಮಾನ್ಯ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದಿತು. ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಹಲವು ಭಾಗಗಳಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಅವುಗಳನ್ನು ತರಫ್‌ಗಳು ಎನ್ನಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ತರಫ್‌ನ್ನು ತರಫ್‌ದಾರ್ ಅಥವಾ ಅಮೀರರು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಗೌರ್ವರಾಗಳು ಯುದ್ಧಕಾಲದಲ್ಲಿ ರಾಜರುಗಳಿಗೆ ಸೈನಿಕರು ಯುದ್ಧಾವಕರಣಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಗೌರ್ವರಾಗಳು ಸಂಪರ್ಧಿತರಾಗಿದ್ದರು.

ಬಹಮನಿ ಅರಸರ ಕೊಡುಗೆಗಳು

ಬಹಮನಿ ಅರಸರು ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ವಿಶೇಷ ಗಮನವನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು. ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಅರಬ್ಬಿ, ಪಾರಶಿಕ್ ಭಾಷೆಗಳ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಿದರು ಉದುರ್ಭಾಷೆಯನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಸಿದರಾಯಿತು. ಅತಿಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ವಸಿಸಿದಿಗಳು ಮದರಸಗಳು, ಗ್ರಂಥಾಲಯಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದರು. ಮಹಮದ್ ಗವಾನ್ ಕಟ್ಟಿಸಿದ ಮದರಸ ಮತ್ತು ಸುಲ್ತಾನರುಗಳಿಂದ ನಿರ್ಮಿಸಿದ ಗುಳ್ಳಗಾದ ಜಮ್ಮು ಮಸೀದಿ, ಸೋಲೆನ್ಹಂಡ್ ಕೋಟಿ ಬಿಜಾಪುರದಲ್ಲಿರುವ ಸೋಲೆನ್ಹಂಬಜ್ ಮೊದಲಾದವು ಅವರ ಕಟ್ಟಡ ಕಲೆಗೆ ಉತ್ತಮ ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿವೆ.

ಗೋಲ್‌ಗುಂಬಜ್(ಗೋಳಿಗುಮ್ಮಟ)

ಬಿಜಾಪುರದಲ್ಲಿರುವ ಗೋಲ್‌ಗುಂಬಜ್ “ಪಿ ಸು ಗು ಟು ವ ಭ ವ ನ” ಎಂದು ಹೆಸರುವಾಸಿಯಾಗಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಈ ಭವನದ ಒಂದು ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಪಿಸುಮಾತನಾಡಿದರೆ ಅದರ ಪ್ರತಿಧ್ವನಿಯನ್ನು ವಿರುದ್ಧ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಸ್ವಷ್ಟವಾಗಿ ಕೇಳಬಹುದು.

ಬಹಮನಿರಾಜ್ಯದ ಅವನತಿ

ಬಹಮನಿ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ಅವನತಿಗೆ ಹಲವಾರು ಕಾರಣಗಳಿವೆ. ವಿಜಯನಗರ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ಅರಸರೆಡನೆ ನಿರಂತರವಾಗಿ ಯುದ್ಧಮಾಡಿದುದು, ಮೂರನೆಯ ಮಹಮದ್ ಗವಾನನ ನಂತರ ಅಸಮರ್ಥ ಅರಸರ ಆಳ್ಳಿಕೆ, ವಿದೇಶಿಯ ಅರಸರ ಕದನ ಮೊದಲಾದುವುಗಳು ಬಹಮನಿಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ಅವನತಿಗೆ ಕಾರಣವಾದುವು.

ಅಭಾವ

- I. ಸರಿಯಾದ ಉತ್ತರವನ್ನು ಆರಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ.
  1. ವಿಜಯನಗರ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ಸ್ಥಾಪನೆಯಾದ ವರ್ಣ _____
- ಅ)ಕ್ರಿ.ಶ.1337   ಆ)ಕ್ರಿ.ಶ.1336   ಇ)ಕ್ರಿ.ಶ.1338

2. ಸಹೋದರರುಗಳಾದ ಹರಿಹರ ಮತ್ತು ಬುಕ್ಕೆ ಪಹೋಳಿಯ ಅರಸ _____ ಎಂಬುವವರ ಕೈಕೆಳಗೆ ಸೇವೆಸಲ್ಲಿಸಿದರು.

ಅ)ಮೂರನೇ ಏರಬಲ್ಲಾಳ ಆ)ಹರಡನೇನರಸಿಂಹ ಇ)ಆರನೇಬೆಳ್ಳಮ್ಮೆ

3. ವಿಜಯನಗರ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಯಾದ ಅರಸ _____.

ಅ)ಹರಿಹರ ಆ)ಬುಕ್ಕೆ ಇ)ಕೃಷ್ಣದೇವರಾಯ

4. 1347ರಲ್ಲಿ ದಖ್ನಾನಲ್ಲಿ ಉದಯವಾದ ಮುಸ್ಲಿಂ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ _____.

ಅ)ಗುಲಾಮಿ ಆ)ವಿಜಯನಗರ ಇ)ಬಹಮನಿ

5. _____ ಎಂಬುವನಿಗೆ ಮಹಮದ್ ಗವಾನ್ ಅಂಗರಕ್ಷಕನಾಗಿದ್ದನು.

ಅ) ಮೂರನೇಮಹಮದ್ ಷಾ ಆ) ಹಸನ್‌ಗಂಗು ಇ)ಅಹಮದ್ ಷಾ

II. ಬಿಟ್ಟು ಪದಗಳನ್ನು ತುಂಬಿರಿ.

- ಕೃಷ್ಣದೇವರಾಯನ ಆಸ್ಥಾನದವನ್ನು ಅಲಂಕರಿಸಿದ್ದ ಪಂಡಿತರನ್ನು _____ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ.
  - _____ ಆಳ್ವಿಕೆಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ವಿಜಯನಗರ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವು ಪ್ರಮ್ಹಾತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯಿತು.
  - ರಾಮರಾಯನನ್ನು _____ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಸೋಲಿಸಿ ಕೊಲೆಗೈಯಲಾಯಿತು.
  - ಬಹಮನಿ ರಾಜ್ಯದ ಸ್ಥಾಪಕ _____
  - ಬಹಮನಿ ಅರಸರು ಅರಬೀ ಮತ್ತು _____ ಭಾಷೆಗಳ ಅಧೀಯನಕ್ಕೆ ಮೌತ್ತಾಹಿಸಿದರು.

III. ಹೊಂದಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ.

1.	ವಿಜಯನಗರ	ಬಿಜಾಪುರ
2.	ತಾಳಿಕೋಟೆಕದನ	ಲುಘಾಪರಿಣಿಯ
3.	ಕೃಷ್ಣದೇವರಾಯ	ಗುಲ್ಬಗಾರ್
4.	ಜಮ್ಮಾ ಮಸೀದಿ	ತುಂಗಭದ್ರ ನದಿ ತೀರ
5.	ಗೋಲಗುಮ್ಮಟ	ಕ್ರಿ.ಶ.1565

IV. ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿ ಉತ್ತರಿಸಿ.

1. ವಿಜಯನಗರ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ಯಾರಿಂದ ಯಾವಾಗ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಬೇಕಿತು?
  2. ವಿಜಯನಗರ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ಪ್ರಮುಖ ರಾಜರುಗಳ ಹೆಸರನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.
  3. ತಾಳೀಕೋಟಿ ಕದನದ ಬಗ್ಗೆ ಟಿಪ್ಪಣಿ ಬರೆಯಿರಿ.
  4. ಬಹಮನಿ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ಯಾರಿಂದ ಯಾವಾಗ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಬೇಕಿತು?
  5. ಬಹಮನಿ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದಿಂದ ವಿಭಜನೆಗೊಂಡ ಏದು ದ್ವಿನ್ಯಾ ಮುಸ್ಸಿಂ ರಾಜ್ಯಗಳ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.

V. ವಿವರವಾಗಿ ಉತ್ತರಿಸಿ.

1. ඩිජයන්ගර සාමුජික ඩිලේක්ටොලජ්‍යෝනු ඩෑපර්වාගි බරේයිරි.
  2. බහමුනී සාමුජික රාජකීය පරිසිංහිතය්‍යෙනු ඩෑපර්සි.

ರಚನಾತ್ಮಕ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ

1. ಹೋಲಿಕೆ ಮಾಡಿ :

ವಿಜಯ ನಗರ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿದ್ದ ಗ್ರಾಮ ಆಡಳಿತ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಇಂದಿನ ತಮಿಳನಾಡು ಗ್ರಾಮ ಆಡಳಿತ ಪದ್ಧತಿಯಾಡನೆ ಹೋಲಿಕೆ ಮಾಡುವುದು.

2. ಕೊಶಲ್ಯ ಹೋರಗೆಡಹುವುದು :

ಅಷ್ಟ ದಿಗ್ಗಜರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರಾದ ತೆನಾಲಿರಾಮನ ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿಯನ್ನು ವಿಶೇಷಿಸುವ ಕಥೆಯೊಂದನ್ನು ನಯವಾಗಿ ಹೇಳಿರಿ.

3. ಸಂಖಾರ (ಗುಂಪುಚಚೆ) :

ದೊಮಿಂಗೋ ಪಯಸ್ ಎಂಬುವವರ ಹೇಳಿಕೆಯಂತೆ “ಕೃಷ್ಣದೇವರಾಯರು ಪರಿಪೂರ್ಣವಾದ ಅರಸ್ ”

- ಎಂಬುದನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಿ.

4. ತೀರ್ಮಾನವಿಸಿ :

ಖತಿಹಾಸಿಕ ಪ್ರವಾಸ ಹೋಗಲು ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಸ್ಥಳ ವಿಜಯನಗರ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವೇ? ಬಹಿಮನಿ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವೇ?

ಎಂಬುದನ್ನು ಗುಂಪು ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿರಿ. ಯಾವ ಗುಂಪು ಉತ್ತಮವಾದ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿತು?

ಎಂಬುದನ್ನು ತರಗತಿಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಯರು ತೀರ್ಮಾನನಿಸುವುದು.

5. ಪಟ್ಟಿಮಾಡಿ :

ವಿಜಯನಗರ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರ ಸ್ಥಾನವು ಉತ್ತಮ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿತ್ತು. ಇಂದಿನ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಳಕಂಡ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಮ್ಯಾತಿ ಹೊಂದಿರುವ ಮಹಿಳೆಯರ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಪಟ್ಟಿಮಾಡಿ.

ರಾಜಕೀಯ, ಸಮಾಜ, ಕ್ರೀಡೆ

6. ಚಿತ್ರ ಮಾಲಿಕೆ ತಯಾರಿಸಿ :

ಅ. ವಿಜಯನಗರ ಮತ್ತು ಬಹಿಮನಿ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಗಳು ಕಲೆ ಮತ್ತು ವಾಸ್ತುಶಿಲ್ಪ ಕಲೆಗಳಿಗೆ ನೀಡಿದ ಚೊಡುಗೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ, ಚಿತ್ರ ಮಾಲಿಕೆಯೊಂದನ್ನು ತಯಾರಿಸಬೇಕು.

ಆ. ಭಾರತದ ಭೂಪಟದಲ್ಲಿ ಕೆಳಕಂಡ ಸ್ಥಳಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಬೇಕು.

ಬೀರಾರ್, ಬೀದರ್, ಗೋಲ್ಕೂಂಡ, ಅಹಮದಾನಗರ, ವಿಜಯನಗರ

2. ಭಕ್ತಿ, ಸೂಧಿ ಪಂಥಗಳು

ಮಹ್ಯಕಾಲೀನ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಉದಯಿಸಿದ ಭಕ್ತಿ ಪಂಥವು ಭಾರತದಾದ್ಯಂತ ಹರಡಿ, ಹಲವು ಶತಮಾನಗಳವರೆಗೆ ಈ ಮಣಿನಲ್ಲಿ ನೆಲೆಯಾಗಿ ನಿಂತಿತು. ಭಕ್ತಿ ಪಂಥವನ್ನು ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡಿದ ಸಂತರುಗಳು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕತೆಯನ್ನೇ ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿದಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ದೇವರನ್ನು ಮೂಜಿಸುವ ಉದ್ದೇಶವು ಮೋಕ್ಷ ಪ್ರಾಪ್ತಿಗಾಗಿ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಯಪಡಿಸಿದರು. ಹಾಗೆಯೇ ಹಿಂದೂಗ್ರಾಹಿ ವುನ್ನಿನಲ್ಲಿ ವುನ್ನಿ ಹಿಂದೂಗ್ರಾಹಿ ವರಿವರ್ತನೆಯಾಗಬೇಕೆಂಬ ಧೈಯಾಂತಿಕ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಭಕ್ತಿ ಪಂಥವು, ಹಿಂದೂ ಮುಸ್ಲಿಂ ಬಾಂಧವ್ಯವನ್ನು ಒತ್ತಿ ಹೇಳಿತು. ಭಕ್ತಿ ಪಂಥವನ್ನು ಪ್ರಚಾರಮಾಡಿದವರು ಹಲವಾರು ಸ್ಥಳಗಳಿಗೆ ಹಲವಾರು ಕಾಲಗಳಿಗೆ ಸೇರಿದವರುಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದ ಭಕ್ತಿ ಪಂಥ

ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಆಡಳಿತ ನಡೆಸಿದ ಮುರಾತನ ಅರಸರುಗಳಾದ ಪಲ್ಲವರು, ಚೋಳರು, ಪಾಂಡುರುಗಳ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಜನರು ಶೈವ, ವೈಷ್ಣವ ಧಾರ್ಮಿಕ ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರುಗ್ರಾಹಿ ಅಂದಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಾಯನೊಮಾರರು ಮತ್ತು ಆಳ್ವಾರರುಗಳು ಜೀವಂತಗೊಳಿಸಿದರು.

ಭಕ್ತಿ ಪಂಥವನ್ನು ಕುರಿತು ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಭಿಪ್ರಾಯ

ಭಕ್ತಿ ಪಂಥವು ಮೊಟ್ಟಮೊದಲು ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದಲ್ಲಿಯೇ ವಾರಂಭಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ನಂತರ ದಯಾನಂದರು ಅದನ್ನು ಉತ್ತರ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಕೊಂಡೊಯ್ದರು. ಕೆಬೀರರು ಅದನ್ನು ಜನಪ್ರಿಯಗೊಳಿಸಿದರು.

ನಾಯನೊಮಾರರುಗಳು

63 ನಾಯನೊಮಾರರುಗಳು ಶೈವ ಮತವನ್ನು ನಾಡಿನಾದ್ಯಂತ ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡಿದರು. ಇವರುಗಳಲ್ಲಿ ತಿರುನಾವೃಕ್ಷರಸರ್, ಸುಂದರರ್, ಸಂಬಂಧರ್, ಮಾಣಿಕ್ಯವಾಸರ್ ಈ ನಾಲ್ಕರು ಅಗ್ರಗಣ್ಯರು.

ತಿರುನಾವೃಕ್ಷರಸರ್ ಎಂದು ಕರೆಯಲ್ಪಡುವ ಅಪ್ಪರ್ ಶ್ರೀ. 600ರಲ್ಲಿ ದಕ್ಷಿಣ ಆಕಾಶದು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದರು. ಮೊದಲು ಜ್ಯೇಂಧುವಾವಲಂಬಿಯಾಗಿದ್ದ ಅಪ್ಪರ್ ತಮ್ಮ ತಂಗಿ ತಿಲಗವತಿ ಅಮೃತ್ಯುರವರ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಶಿವಭಕ್ತರಾದರು. ಇವರು 49,000ಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ದೇವರ ಶೈಲೀಕಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗಿದ್ದರೂ ಇದುವರೆಗೆ 311 ಶೈಲೀಕಗಳು ಮಾತ್ರ ಲಭ್ಯವಾಗಿವೆ.

ಒಬ್ಬನೇ ದ್ರೋಹ ಎಂಬ ಧೈಯವನ್ನೊಂದಿರುವ ಮಾಣಿಕ್ಯವಾಸರ್, ದೇವರ ಅನುಗ್ರಹ ಪಡೆಯಲು ಒಂದೇ ಮಾರ್ಗ 'ಶ್ರೀತಿ' ಯಿಂದ ಮಾತ್ರವೇ ಏನಹ ಆಚರಣೆಗಳಿಂದಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ಬಲವಾಗಿ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದರು. ಇವರ ಗ್ರಂಥ ತಿರುವಾಚಕಂ ಆಗಿದೆ.

ಸಂಬಂಧರ್ 16,000 ಶೈಲೀಕಗಳನ್ನು ಹಾಡಿದರು ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಆದಾಗ್ಯ 384 ಶೈಲೀಕಗಳು ಮಾತ್ರ ಲಭ್ಯವಾಗಿವೆ. ದಕ್ಷಿಣ ಆಕಾಶದು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ 8ನೇ ಶತಮಾನದ ಕೊನೆಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಸುಂದರ ಮೂರ್ತಿಯವರು ಜನಿಸಿದರು. 38,000 ಶೈಲೀಕಗಳನ್ನು ಹಾಡಿದರೆಂದು ತಿಳಿಯುವು. ಆದರೂ 100 ಶೈಲೀಕಗಳು ಮಾತ್ರ ಇದುವರೆಗೆ ದೂರೆತಿವೆ. ಶೇಕ್ಕಳಾರ್ ಪರಿಯ ಮರಾಣಂ (ನಾಯನೊಮಾರರುಗಳ ಜೀವನ ಚರಿತ್ರೆ ಗ್ರಂಥ) ಮತ್ತು ತೇವಾರಂ, ತಿರುವಾಚಕಂ, ತಿರುಮರ್ಮ ಮುಂತಾದ ಗ್ರಂಥಗಳು ಈ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬರೆದ ಪ್ರಮುಖ ಗ್ರಂಥಗಳಾಗಿವೆ. ಈ ಗ್ರಂಥಗಳ ಸಾರಾಂಶದಲ್ಲಿ ತತ್ವ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ಭಕ್ತಿ ಇವುಗಳು ತುಂಬಿರುವುದು ಗಮನಾರ್ಹವಾಗಿದೆ.

ಆಳ್ವಾರರು

ವಿಷ್ಣುವಿನ ವುನ್ನಿ ಹಿವುನ್ನಿನ ವುನ್ನಿ ಪ್ರಚಾರವಾಡಿದವರು ಆಳ್ವಾರರುಗಳೆಂದು ಕರೆಯಲ್ಪಟ್ಟರು. ಆಳ್ವಾರರುಗಳು ಒಟ್ಟು ಹನ್ನೆರಡು ಜನರು. ಆಳ್ವಾರರುಗಳಲ್ಲಿ ನವ್ಯಾಳ್ವಾರ್, ಪರಿಯಾಳ್ವಾರ್, ಆಂಡಾಳ್ ಇವರುಗಳು ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧರು. ಆಳ್ವಾರರುಗಳು ಹಾಡಿದ ಸುಮಾರು

ಅಂತಿಮ

4000 ಹಾಡುಗಳನ್ನು ನಾದಮುನಿ ಎಂಬುವರು ನಾಲಾಯಿರ ದಿವ್ಯ ಪ್ರಬಿಂಧಂ ಎಂಬ ಗ್ರಂಥವನ್ನಾಗಿ ಕ್ರಾಂತಿಕರಿಸಿದರು.

ಭಕ್ತಿ ಪಂಥದ ಪ್ರಭಾವ

ಭಕ್ತಿ ಪಂಥದ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ತಂజಾವೂರು, ಚಿದಂಬರಂ, ಗಂಗೈಕೋಂಡ ಚೋಳಪುರಂ ವುಂತಾದ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಅದ್ಭುತವಾದ ದೇವಾಲಯಗಳು ನಿರ್ಮಾಣಗೊಂಡವು. ದೇವರು, ದೇವಿ, ಸನ್ಯಾಸಿಗಳ ಲೋಹದ ವಿಗ್ರಹಗಳನ್ನು ಕೆತ್ತಲಪಟ್ಟಿ ಅವುಗಳನ್ನು ವಿಶೇಷ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಖಾರು ತುಂಬಾ ಮುರವಣಿಗೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿಪ್ರಧಾನವಾದ ಇಂಪಾದ ಹಾಡುಗಳನ್ನು ಹಾಡುತ್ತಿದ್ದರು.

ಮರಾತನ ಕಾಲದ ಭಕ್ತಿಪಂಥದ ಚರಿತ್ರೆ

ಮರಾತನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿ ಪಂಥವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದವರು ಶಂಕರಾಚಾರ್ಯರು. ಇವರು ಕೇರಳದ ಕಾಲಡಿ ಎಂಬ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದರು. ಒಬ್ಬನೇ ದೃವ ಎಂಬ ಅದ್ವೈತ ಸಿದ್ಧಾಂತವನ್ನು ಇವರು ಪ್ರಚಾರಮಾಡಿದರು. ಬ್ರಹ್ಮ ಎಂಬ ಏಕಮಾತ್ರ ಶಕ್ತಿಯೇ ಸತ್ಯ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದರು. ಶಂಕರಾಚಾರ್ಯರು ತಮ್ಮ ಶಿಷ್ಯರಿಗೆ ತ್ರೀತಿ, ಸತ್ಯಗಾರವ ನೀಡುವುದು ಮುಂತಾದ ಜೀವನ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳನ್ನು ಚೋಧಿಸಿದರು.

ಭಕ್ತಿ ಪಂಥವನ್ನು ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡಿದವರು

ದೇವರನ್ನು ಮೂರಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ ಮುಕ್ತಿ ಹೊಂದಬಹುದು ಎಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯವು, ಹಲವಾರು ಭಕ್ತಿ ಪಂಥದ ಪ್ರಚಾರವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿತು.

ರಾಮಾನುಜರು

ರಾವರಾನುಜರು ಭಕ್ತಿ ಪಂಥವನ್ನು ಪ್ರಚಾರಮಾಡಿದವರಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖರು. ಇವರು

ಶ್ರೀಪೇರಂಬುದೂರಿನಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದರು. ಇವರು ಶ್ರೀತ. 12ನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಜೀವಿಸಿದ್ದ ವೈಷ್ಣವ ಸಂತರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಭಕ್ತಿಯ ಮೂಲಕ ಮುಕ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯಬಹುದು ಎಂಬುದು ಇವರ ತತ್ವ. ವೈಷ್ಣವ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಕೆಳವರ್ಗದವರು ಅನುಸರಿಸುವುದನ್ನು ಇವರು ಸ್ಥಾಗಿಸಿದರು.

ರಾಮಾನುಜರ ಶಿಷ್ಯ ರಮಾನಂದ. ಇವರು ದೃವ ಭಕ್ತಿಯನ್ನು ಒತ್ತಿ ಹೇಳಿದರು. ಎಲ್ಲಾ ಜನತೆಯನ್ನು ಒಂದೇ ಕುಟುಂಬವೆಂದು ಭಾವಿಸಿದ್ದರಲ್ಲದೆ, ಅವರೆಲ್ಲರನ್ನು ಸಹೋದರ ಸಹೋದರಿಯಂತೆ ಭಾವಿಸಿದರು. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಧರ್ಮದ, ಎಲ್ಲಾ ವರ್ಗಕ್ಕೂ ಸೇರಿದವರೆಲ್ಲರೂ ಇವರ ಅನುಯಾಯಿಗಳಾದರು. ಜನರು ವಾತನಾಡುವ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಇವರು ಚೋಧಿಸಿದರು.

ವಲ್ಲಭಾಚಾರ್ಯರು(ಕ್ರಿ.ಶ.1479–1531)

ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಆರಾಧಕರು. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರು ಭಕ್ತಿಯ ಮೂಲಕ ದೇವರಲ್ಲಿ ಐಕ್ಯವಾಗಬಹುದು ಎಂದು ಚೋಧಿಸಿದರು.

ಭಕ್ತಿ ಭಂಡಾರಿ ಬಸವಣನವರು, ವೀರತ್ವವರ್ಮವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರು. ಶಿವನನ್ನು ಮಾಜಿಸಿದ ಇವರ ಅನುಯಾಯಿಗಳು ವೀರತ್ವವರು ಅಥವಾ ಲಿಂಗಾಯಿತರು ಎಂದು ಕರೆಯಲ್ಪಟ್ಟರು. ಜಾತಿಪದ್ಧತಿ, ಮನರೂಜನ್ಯ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಇವರು ವಿರೋಧಿಸಿದರು.

ಚೈತನ್ಯ ಶ್ರೀ.ಶ.1485ರಲ್ಲಿ ಬಂಗಾಳದಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದರು. ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಆರಾಧನೆಯನ್ನು ಜನಪ್ರಿಯಗೊಳಿಸಿದರು. ಶ್ರೀತಿ ಮತ್ತು ಭಕ್ತಿಯೇ ದೇವರಲ್ಲಿ ಐಕ್ಯವಾಗಲು ಮೂಲಮಾರ್ಗ ಎಂದು ಚೋಧಿಸಿದರು.

ಕಬೀರ(ಕ್ರಿ.ಶ.1425–1518)

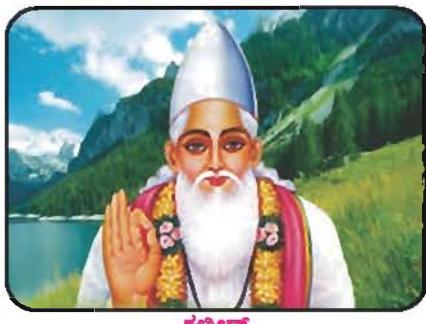
ಇವರು ರಮಾನಂದರ ಶಿಷ್ಯರು, ಹಿಂದೂ-ಮುಸ್ಲಿಮರ ಐತ್ಯಾತ್ಮಕ ಯೋಗಿಗಳಲ್ಲಿ ಇವರು ವಿಶೇಷ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದರು. ಇವರ ಅನುಯಾಯಿಗಳು ಕಬೀರಪಂಥ ಎಂದು ಕರೆಯಲ್ಪಟ್ಟರು. ಇವರ ಮೊಧನೆಗಳ ಸಂಗ್ರಹವನ್ನು ಬಿಜಕಾ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಇವರ ಹಾಡುಗಳು, ಅದರಲ್ಲೂ

ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ದೋಹಾ ಬಗೆಯ ಹಾಡುಗಳು ಜನರ
ನ್ಯಾಯ ಅಕ್ಷರ ಇತ್ಯಾದಿ ಎಂತು
ಅಭಿರುಚಿಯನ್ನುಂಟುಮಾಡಿದವು. ಇವು ಶ್ರೀ
ಸಾಮಾನ್ಯರ ಭಕ್ತಿಗಳಾಗಿ ರೂಪಗೊಂಡವು
ಇವರು ರಾಮ-ರಹಿಮಾ ಒಬ್ಬನೇ ಎಂದು
ಸಾರಿದರು. ವಿಗ್ರಹ ಮೂರ್ಚಿಯನ್ನು ಮತ್ತು
ಜಾತಿಪಥ್ಯತಿಯನ್ನು ವಿಂಡಿಸಿದರು.

ಕಬಿರರ ಬರದ ಕವಿತೆ

ಓ ಮಾನವನೇ!

ನನ್ನನ್ನು ನೀನು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಹುಡುಕುತ್ತಿರುವೆ?
ನಿನ್ನ ಬಳಿಯೇ ನಾನಿರುವೆನು.
ನನ್ನನ್ನು ಗುಡಿ ಗೋಪುರಗಳಲ್ಲೋ
ಮಸೀದಿಗಳಲ್ಲೋ ಹುಡುಕದಿರು!
ನಾನು ಕಾಬಾದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ
ಕೈಲಾಸದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ.
ವ್ರತ ಅಚರಣಗಳ ಸಮೀಪದಲ್ಲೋ
ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳ ಸುಳಿಯಲ್ಲೋ
ನಿನ್ನ ಪ್ರಸಾದದ ಬಳಿಯಲ್ಲೋ
ಭಕ್ತಿಯ ಯೋಗ ಧ್ಯಾನದಲ್ಲೋ ನಾನಿಲ್ಲ.
ನಿಜವಾಗಿ ನನ್ನನ್ನು ನೀ ಹುಡುಕಿದರೆ
ನೀನು ನನ್ನನ್ನು ಬೇಗನೆ ನೋಡುವೆ.
ಕ್ಷಣ ಮಾತ್ರದಲ್ಲಿ ನನ್ನನ್ನು ನೀನು ಸಂಧಿಸುವೆ.
ಕಬಿರರ ಉತ್ತರ; ಓ ಯೋಗಿಯೇ!
ಎಲ್ಲರ ಶ್ವಾಸ ಶ್ರೀಯೆಯಲ್ಲಿ
ದೇವರ ಶ್ವಾಸವು ಬೇರತಿಹುದು.

ಕಬಿರ್

ಗುರುನಾನಕ್ (ಕ್ರಿ.ಶ. 1469–1538)

ಭಕ್ತಿಪಂಥದ ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧ ಯೋಗಿ
ಗುರುನಾನಕ್ ಇವರು ಸಿಹಿ ಧರ್ಮ ಸ್ಥಾಪಕರು.
ಇವರು ಕಬೀರರ ಅತ್ಯಂತ ತ್ರೈತಿಯ ಶಿಷ್ಯರಾಗಿದ್ದರು.
ಲಾಹೋರ್ ಸಮೀಪದ ತಲವಾಂಡಿ ಎಂಬ
ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕ್ರಿ.ಶ. 1469ರಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದರು. ದೇವರು
ಒಬ್ಬನೇ ಎಂಬುದು ಇವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಹೀಂದೂ-
ವುಸ್ಸಿವುರ್ ನಡುವೆ, ನಂಬಿಕೆಂಪುನ್ನು
ಸೌಹಾದರ್ತೆಯನ್ನು ಸಂಪ್ರಯಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದರು.
ಮೂರ್ತಿ ಮೂರ್ಚಿಯನ್ನು, ಮೂರ್ಧನಂಬಿಕೆಗಳನ್ನು
ವಿರೋಧಿಸಿದರು. ಸತ್ಯ, ನೇರನಡಿ, ಮಮತೆ
ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಅನುಸರಿಸಬೇಕು
ಎಂದು ಚೋಧಿಸಿದರು.

ಗುರುನಾನಕ್

ಮೀರಾಬಾಯಿ

ಮೀರಾಬಾಯಿ

ಮೇವಾರ ದೇಶದ ರಾಜ ರಾಘೋದ್ರ
ರತ್ನಸಿಂಗ್ ಎಂಬುವರ ಮಗಳೂ, ಉದಯ್ಯಾಪುರ
ರಾಜರ ಪತ್ನಿಯೂ ಆಗಿದ್ದ ಮೀರಾಬಾಯಿ ಕ್ರಿ.ಶ
1498ರಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದರು. ಕೃಷ್ಣ ಭಕ್ತಿಯಾದ ಇವರು ಭಕ್ತಿ
ಪಂಥದ ಪ್ರಥಾನ ವಾತ್ರದಾರಿಯಾಗಿ ಮಹಾ
ಪ್ರಖ್ಯಾತಿಗಳಿಸಿದ ಮಹಿಳೆ. ಭಜನ್ ಎಂಬ ಬಗೆಯಲ್ಲಿ

ಖ
ಪ
ರ
ಷ
ಣ

ರೂಪಗೊಂಡಿರುವ ಇವರ ಹಾಡುಗಳು ರಾಜಸ್ಥಾನ್ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಖ್ಯಾತಿಯನ್ನು ಗಳಿಸಿವೆ.

ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಸಂತರು

ಅಂದಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹಲವು ಸಂತರು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಪ್ರಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡರು. ಜಾನ್ನದೇವ, ನಾಮದೇವ, ಏಕನಾಥ್, ತುಕಾರಾಂ, ತುಳಸೀದಾಸರು, ರಾಮದಾಸರು ಮುಂತಾದವರು ಅದರಲ್ಲಿ ಅಗ್ರಗಣ್ಯರು. ಜಾನ್ನದೇವರು ಭಗವದ್ವಿತೀಗೆ ಬರೆದ ವಾಶಿಖಾನಗ್ರಂಥವು ಜಾನ್ನೇಶ್ವರಿ ಎಂದು ಕರೆಯಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಜೊಕ್ಕೆಮೇಳಾ ಎಂಬುವರು ಈ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ದಲಿತವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವರುಗಳಲ್ಲಿ ವೋದಲಿಗರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಏಕನಾಥ್ ಜಾತಿ ಪ'ದ್ಧತಿಂರುನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಿದ್ದರು. ಸುರುರಾಮದಾಸರು, ದಶಚೋಧ ಎಂಬ ಗ್ರಂಥವನ್ನು, ತುಳಸೀದಾಸರು ರಾಮಚರಿತ ಮಾನಸ ಎಂಬ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ.

ಮೂಫಿ ಪಂಥ

ಪಣ್ಯಯಾದಲ್ಲಿ ಆರಂಭಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಇಸ್ಲಾಂನ ಸುಧಾರಣಾ ಚೆಳುವಳಿಯು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಕ್ರಿ.ಶ.12ನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಹರಡಿತು. ಈ ಪಂಥವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿದವರು ಸೂಫಿಗಳಿಂದ ಕರಯಲ್ಪಟ್ಟರು.

ಸೂಫಿ ಪಂಥವು ವಿಲೀಫನ ವರ್ತನೆಗಳನ್ನು ವಿಂಡಿಸಿತು. ರಾಜಕೀರೂ ತತ್ತ್ವಗಳನ್ನು ಸುಖಭೋಗಗಳನ್ನು ನೀಡುವ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುವ ವಿಲೀಫನ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಿತು. ವಾಹವುದ್ದ ನಬಿಯೇ ಸತ್ಯವಾದವರು ಅವರ ಸಿದ್ಧಾಂತವೇ ಸಂಪೂರ್ಣವಾದುದು ಎಂದು ಸೂಫಿ ಪಂಥವರು ಸಂಪೂರ್ಣವಾದುದು ಎಂದು ಸೂಫಿ ಪಂಥವು ಸಾರಿತು. ಅಲ್ಲದೆ ಧ್ಯಾನ ಮತ್ತು ಭಕ್ತಿಗಳಿಂದ ಮಾತ್ರ ದೇವರನ್ನು ಸೇರುವ ಮಾರ್ಗವೆಂದು ಹೋಧಿಸಿತು. ಪ್ರತಿ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಿತಲ್ಪಡೆ, ಜಾತ್ಯಕ್ತಿಯತೆಯನ್ನು ಸಾರಿತು. ಸೂಫಿ ಪಂಥದವರು ತಮ್ಮನ್ನು ಹಲವು ಗುಂಪುಗಳಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಿಕೊಂಡರು. ಗುಂಪಿನ ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನು ಶೇಖ್ (ಅರಬ್ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ) ಎಂದೂ, ಪಣ್ಯಯಾ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಪೀರ್ ಅಥವಾ ಮುಖ್ಯದ್ದ ಎಂದು

ಕರೆಯಲ್ಪಟ್ಟರು. ಈ ಗುಂಪುಗಳು 12 ಗುಂಪುಗಳಾಗಿ ಕಾಯ್ದನಿರ್ವಹಿಸಿದವು. ಈ ಗುಂಪುಗಳು 'ಸಿಲೊಸಿಲಾ' ಎಂದು ಕರೆಯಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಸಿಲೊಸಿಲಾ ಎಂದರೆ ನಿರಂತರ ಸರಪಳಿ (ಸರಣಿ ಸರಪಳಿ) ಎಂದು ಅರ್ಥ. ಇದು ಗುರು-ಶಿಷ್ಯರಿಗೆ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಚಿಕ್ಕ ಸಿಲೊಸಿಲಾ ಗುಂಪು ಕ್ರೈಸ್ತವಾದದ್ದು, ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಜನಪ್ರಿಯತೆಯನ್ನು ಪಡೆಯಿತಲ್ಪಡೆ, ಪ್ರಾದೇಶಿಕತೆಯ ಸನ್ನಿವೇಶಕ್ಕೆ ತಕ್ಷಂತೆ ತನ್ನನ್ನು ಬೇರೆದಿಸಿಕೊಂಡ ಒಂದು ಭಕ್ತಿ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ಬೆಳೆಯಿತು.

ಮೂಫಿ ಪಂಥ-ಹೆಸರಿನ ಕುರಿತಾದ ಚರಿತ್ರೆ

ಸೂಫಾ ಎಂದರೆ ಒರಟಾದ ಕಂಬಳ ವಸ್ತುವನ್ನು ಧರಿಸಿ, ಸರಳತೆಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುವ ಸಂತ ಎಂದು ಅರ್ಥ. ಅಂದರೆ ವಿಶ್ವದ ಆಡಂಬರದ ಜೀವನವನ್ನು ಶಾಂತಿಯಿಂದ ವಿರೋಧಿಸುವವರು ಎನ್ನಬಹುದು.

ಮೂಫಾ ಎಂದರೆ ಪರಿಶುದ್ಧತೆ ಎಂದರ್ಥ

ಸೂಫಾ ಸತ್ಯವನ್ನು ತಿಳಿಯಲು ಸೇರಿದ್ದ ಸಭೆಯ ಜನರೊಡನೆ ಮಹಮದ ನಬಿಯು ನಿಂತಿದ್ದ ಸ್ಥಳವಾದ ಮಸೀದಿಯ ಹೊರಗಿನ ಸಂಚರಿಸುವ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಈ ಪದವು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ.

ಭಾರತೀಯ ಸೂಫಿ ಪಂಥದ ಯೋಗಿಗಳು

ಭಾರತೀಯ ಸೂಫಿ ಪಂಥದ ಸಂತರುಗಳಲ್ಲಿ ಬಹು ಮುಖ್ಯರಾದವರುಗಳಿಂದರೆ ಕ್ಷಾಜಾ ಮೋಯಿನ್-ಲುದ್-ದೀನ್ ಚಿಕ್ಕಿ, ಬಾಬಾ ಷರೀದ್, ನಿಜಾಂ-ಲುದ್-ದೀನ್ ಜೀಲಿಯ ಆಗಿದ್ದಾರೆ.

ಕ್ಷಾಜಾ ಮೋಯಿನ್-ಲುದ್-ದೀನ್ ಚಿಕ್ಕಿ

ಇವರು ಕ್ರಿ.ಶ.1192ರಲ್ಲಿ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಬಂದು ಅಜ್ಞೋನಲ್ಲಿ ತಂಗಿದ್ದರು. ಜನ ಸೇವೆಯೇ ಅತ್ಯುತ್ತಮವಾದ ದೈವಭಕ್ತಿಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಜನರು ಇವರನ್ನು ಬಡವರ ರಕ್ಷಕರು ಎಂಬ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ 'ಗರೀಬ್ ನವಾಜ್' ಎಂದು ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಗುಂಪಾಗಿ ಸೇರಿ ಭಕ್ತಿ ಹಾಡುಗಳನ್ನು ಹಾಡುವುದನ್ನು, ಕವಾಲಿ ಹಾಡುಗಳನ್ನು ಹಾಡುವುದನ್ನು ಇವರು ಮೌಲ್ಯಾಹಿಸಿದರು. ಕ್ರಿ.ಶ.1235ರಲ್ಲಿ ಇವರು ಮರಣ ಹೊಂದಿದರು. ಇವರ ದೇಹವನ್ನು ಸಂಸ್ಕಾರ

ಮಾಡಿದ ಅಜ್ಞೀರೊನಲ್ಲಿರುವ ದಗ್ರಾವು ಮುಸಲ್ಯಾನರ ಪವಿತ್ರ ಯಾತ್ರೆ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿದೆ. ತೆಗಿನಕಾಯಿ ಒಡೆಯುವುದು, ದೀಪಗಳನ್ನು ಬೆಳಗುವುದು ಮುಂತಾದ ಹಿಂದೂ ಪದ್ಧತಿಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಅನುಸರಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಬಾಬಾ ಘರೀದ್

ಕ್ಷಾಜಾ ಮೋಯಿನ್-ಲುದ್-ದೀನ್ ಚಿಸ್ತಿರವರ ಶಿಷ್ಯರು ಬಾಬಾ ಘರೀದ್ ಆಗಿದ್ದಾರೆ. ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧ ಸೂಫಿ ಸಂತರುಗಳಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರಾಗಿ ಇವರು ಪ್ರಜ್ಞಲಿಸಿದರು.

ದೇವನು ಒಬ್ಬನೇ ಎಂದೂ, ಜನರು ಸ'ಹೋದ'ರ'ತೆಯಾಂದ' ಬಾಳ'ಬೇಕೆಂಬ ಸಿದ್ಧಾಂತವುಳ್ಳವರಾಗಿದ್ದರು. ಜನರು ಸರಳವಾದ ಜೀವನವನ್ನು ನಡೆಸಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಂಡರು. ಪಂಜಾಬಿ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಹಲವು ಹಾಡುಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಇವುಗಳನ್ನು ಹಿಂದೂ ಮತ್ತು ಮುಸಲ್ಯಾನರುಗಳು ಆಸ್ತಿಯಿಂದ ಹಾಡುತ್ತಾರೆ. ದೇಹಲಿ ಸುಲ್ತಾನನಾಗಿದ್ದ ಬಲ್ಬನ್ ಬಾಬಾ ಘರೀದರ ಭಕ್ತನಾಗಿದ್ದನು.

ನಿಚಾಂ-ಲುದ್-ದೀನ್ ಜೀಲಿಯ

ಬದಾಯನ್ ಎಂಬ ಪ್ರದೇಶದಿಂದ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಬಂದ ಇವರು ದೇಹಲಿಯಲ್ಲಿ ತಂಗಿದ್ದರು. ಇವರು ಒಬ್ಬ ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧ ಇಸ್ಲಾಮಿಯ ಸಂತರಾಗಿದ್ದಾರೆ ಇವರು ಸಹ ಬಾಬಾ ಘರೀದರ ಶಿಷ್ಯರಾಗಿದ್ದರು. ಜಾತಿ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಧಾರ್ಮಿಕ ಬೇದ ಭಾವವನ್ನು ದ್ವೇಷಿಸಿದರು. ಇವರನ್ನು “ದೇವನಾಂತ್ರಿಯ” ಅಥವಾ ‘ಮಹಿಮ್ಮಾ-ಇ-ಇಲಾಹಿ’ ಎಂದು ಜನರು ಹೊಗಳಿದರು. ಇವರ ಸಮಾಧಿ ದೇಹಲಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಮುಸಲ್ಯಾನರು ವಾತ್ರವಲ್ಲದ ಹಿಂದೂಗಳೂ ಮೂರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ನಾಗೂರ್ ಅಂಡವರ್

ನಾಗೂರ್ ಅಂಡವರ್ ಕ್ರಿ.ಶ.16ನೇಯ ಶತಮಾನಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವರು. ಇವರು ಏರಾನ್ ಸಾಹೇಬ್ ಎಂದೂ ಕ್ಷಾದಿರ್ ವಾಲಿ ಎಂದೂ ಜನರಿಂದ ಪ್ರಶಂಸಿಲ್ಪಿಸಿರು. ತಮಿಳುನಾಡಿನ ನಾಗೂರ್ ಎಂಬಲ್ಲಿ ಇವರ ಸಮಾಧಿ ಇದೆ. ಈ ಕಟ್ಟಡದ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಪ್ರಾರ್ಥನಾ

ವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಹಿಂದೂ ತತ್ವ ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಹಿಂದೂಗಳ ಆಚರಣೆಗಳಾದ ಗಂಧ ಹಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳುವುದು, ಪ್ರಸಾದ ವಿನಿಯೋಗ, ಕೇಶ ಮುಂಡನ ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಮುಂತಾದವುಗಳು ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ಇಲ್ಲಿ ನಡೆಸುವ ಕಂದೂರಿ ಉರುಸ್ ಎಂಬ ಹಬ್ಬದ ಉತ್ಸವದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಧರ್ಮೀಯರು ಭಾಗವಹಿಸುತ್ತಾರೆ ಎಂಬುದು ಗಮನಾರ್ಹವಾಗಿದೆ.

ದಗ್ರಾ ಅಥವಾ ಸಮಾಧಿ

ಶೇಖ್ ಅಥವಾ ಸಂತರ ಸಮಾಧಿಯು (ದಗ್ರಾ) ಅವರ ಅನುಯಾಯಿಗಳ ಪವಿತ್ರ ಠರಾತ್ರಾಸ್ಥಳ ವಾಗಿ ಪ್ರಶ್ಂಬಿಸಿಂಥಾಗಿದೆ. ಕಾರಣವೇನಂದರೆ, ಸಂತರು ಮರಣ ಹೊಂದಿದ ಬಳಿಕ ದೇವರಲ್ಲಿ ವಿಲೀನವಾಗುತ್ತಾರೆ ದೇವರೂಡನೆ ನಿಕಟವಾಗಿರುವವರು ಎಂದು ಭಾವಿಸುವುದರಿಂದ ಅವರ ದಗ್ರಾವನ್ನು ಮೂರಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ ಪ್ರಾಪಂಚಿಕ ಸುಖ ಭೋಗಗಳನ್ನು ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಒಳಿತುಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುಬಹುದು ಎಂದು ನಂಬಲಾಗಿದೆ.

ಭಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಸೂಫಿ ಪಂಥದ ಪರಿಣಾಮಗಳು

ಭಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಸೂಫಿ ಪಂಥಗಳು, ಮತಾಂಧರ ನಿಯಂತ್ರಣದಿಂದ ಜನರನ್ನು ಬೇರ್ವಡಿಸಿ ಸರಳಗೊಳಿಸಿದವು. ಧರ್ಮದಲ್ಲಿದ್ದ ಮೂರಢ ನಂಬಿಕೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಜನತೆಗೆ ವಿವರಿಸಿದವು. ಜನರೆಲ್ಲರೂ ಸ'ವುಾನ'ತೆಯಾಂದ'ಲೂ, ಸಹೋದರತೆಯಾಂದಲೂ ಬಾಳಲು ದಾರಿ ದೀಪವಾದವು.

ಸಾವಾನ್ಯವಾಗಿ ಭಕ್ತಿ ಪಂಥದ ಸಂತರುಗಳು ವ್ರತ, ಮೂರಿಕ್ಹೊಜೆ, ಜಾತಿ ಪದ್ಧತಿ, ಧರ್ಮ ಗುರುಗಳ ಅಧಿಕಾರ, ಜಾತಿಬೇದ ಮುಂತಾದವುಗಳಿಗೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಬೋಧನೆ ಮಾಡಿದರು. ತ್ರೀತಿ ಮತ್ತು ಭಕ್ತಿಯೇ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರು ದೇವರ ಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ತಿಳಿಯುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ ಎಂಬ ನಂಬಿಕೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದರು. ಹಿಂದೂ ಮತ್ತು ಮುಸಲ್ಯಾನರು ಸಹೋದರತೆಯಾಂದಲೂ, ಒಳೆಯ ನಂಬಿಕೆಯಾಂದಲೂ, ಸಹಕಾರದಿಂದಲೂ ಬಾಳಲು ಪ್ರೇರಣೆ ನೀಡಿದರು.

ಸೂಫಿ ಪಂಥದ ಸಂತರುಗಳು, ದೇವರು ಬಿಬ್ಲನೇ ಎಂದೂ, ಜನರು ಅವರ ಮತ್ತು ಈಯೂ ಬೋಧಿಸಿದರು. ಜೀವನದಲ್ಲಿ ನೈತಿಕತೆಯನ್ನು, ಬಡವರಿಗೆ ಸೇವೆ ಮಾಡುವಂತೆಯೂ ಒತ್ತಿ ಹೇಳಿವೆ. ಪ್ರತಿ, ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳನ್ನು ದ್ಯೇಹಿಸಿದ ಅವರು ಜನರು ಸಜ್ಜನರುಗಳಾಗಿ ಬಾಳ ಬೇಕೆಂಬುದರಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿ ಹೊಂದಿದ್ದರು.

ಭಕ್ತಿ, ಸೂಫಿ ಪಂಥದ ಸಂತರುಗಳಿಂದ, ಹಿಂದಿ, ಪಂಚಾಯಿ, ಬಂಗಾಳಿ, ತೆಲುಗು, ಕನ್ನಡ, ತಮಿಳು ಭಾಷೆಗಳ ಸಾಹಿತ್ಯಗಳು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೊಂಡವು.

ಅಭ್ಯಾಸ

I. ಸರಿಯಾದ ಉತ್ತರವನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.

1. _____ ಹುಟ್ಟಿದ ಭಕ್ತಿ ಪಂಥವು ಭಾರತದಾದ್ಯಂತ ಹರಡಿತು.
ಅ) ಮಧ್ಯಕಾಲದಲ್ಲಿ   ಆ) ಪುರಾತನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ   ಇ) ನವೀನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ
2. ಶಂಕರಾಚಾರ್ಯರು ಕೇರಳದ _____ ಎಂಬ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದರು.
ಅ) ಕಾಲಡಿ   ಆ) ತಲವಾಂಡಿ   ಇ) ಮೇವಾರ್
3. ಗುರುನಾನಕ್ ಸಾಫಿಸಿದ ಮತ _____.
ಅ) ಸಿಹಿ ಮತ   ಆ) ವೀರಶೈವ   ಇ) ವೈಷ್ಣವ
4. ತುಳಸೀದಾಸರು ಬರೆದ ಗ್ರಂಥ _____.
ಅ) ದೋಹಾ   ಆ) ದಶಭೋಧ   ಇ) ರಾಮಜರಿತ ಮಾನಸ
5. ಸೂಫಿ ಪಂಥವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ ಸ್ಥಳ _____.
ಅ) ಇರಾಕ್   ಆ) ತುಕ್ಷ   ಇ) ಪಷ್ಟಿಯಾ

II. ಖಾಲಿ ಬಿಟ್ಟ ಸ್ಥಳವನ್ನು ತಂಬಿರಿ.

1. ಶಂಕರಾಚಾರ್ಯರು _____ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಬೋಧಿಸಿದರು.
2. ಭಕ್ತಿ ಪಂಥವನ್ನು ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡಿದ ರಾಮಾನುಜರು _____ ಎಂಬ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದರು.
3. ಬಸವಣ್ಣನವರು ಸಾಫಿಸಿದ ಧರ್ಮ _____ ಆಗಿದೆ.
4. ಜಾನ್ನದೇವರು ಭಗವದ್ಗೀತೆಗೆ ಬರೆದ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಗ್ರಂಥ _____.
5. ನಾಗೂರ್ ದಗ್ವಾದಲ್ಲಿ _____ ಎಂಬ ಉತ್ಸವ ಆಚರಿಸಲ್ಪಡುತ್ತದೆ.

III. ಹೊಂದಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ.

1. ನಾಯನ್ ಮಾರರು	-	ದಲಿತ ಬರಹಗಾರರು
2. ಮಾಣಿಕ್ಯ ವಾಚಕರು	-	ವೈಷ್ಣವರುಗಳು
3. ಆಳ್ವಿಕೆ ದುರುಪ್ಯ	-	ತಿರುವಾಚಕಂ
4. ಮೀರಾಬಾಯಿ	-	ಶೈವರು
5. ಚೌಕ್ಕಮೇಳ	-	ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಆರಾಧಕರು

IV. ಕೆಳಕಂಡ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿ ಉತ್ತರಿಸಿ.

1. ಭಕ್ತಿ ಪಂಥದ ಮುಖ್ಯ ಗುರಿಗಳಾವುವು?
2. ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದ ಭಕ್ತಿ ಪಂಥದ ಚಳುವಳಿಯ ಉದ್ದೇಶಗಳಾವುವು?
3. ಕರೀರರ ಬಗ್ಗೆ ಲಘುಟಿಪ್ಪಣಿ ಬರೆಯಿರಿ
4. ಭಕ್ತಿ ಪಂಥದಲ್ಲಿ ಮರಾಠಿ ಸಂತರುಗಳ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.
5. ಸೂಫಿಗಳು ಯಾವುದನ್ನು ಒತ್ತಿ ಹೇಳಿದರು?

V. ವಿವರವಾಗಿ ಉತ್ತರಿಸಿ.

1. ಭಕ್ತಿ ಪಂಥವನ್ನು ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡಿದವರನ್ನು ಕುರಿತು ವಿವರವಾಗಿ ಬರೆಯಿರಿ.
2. ಭಾರತೀಯ ಸೂಫಿ ಪಂಥದ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರವಾಗಿ ಬರೆಯಿರಿ.
3. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಸೂಫಿ ಪಂಥಗಳ ಪರಿಣಾಮಗಳಾವುವು?

ಚಟುವಟಿಕೆ

1. ಭಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಸೂಫಿ ಪಂಥಗಳ ಸಂತರುಗಳ ಜಿತ್ತುಗಳನ್ನು ತೇವಿರಿಸಿ.
2. ಭಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಸೂಫಿ ಪಂಥಗಳ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಬ್ಬ ಸಂತರ ಜೀವನ ಚರಿತ್ರೆಯ ನಾಟಕವನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿ.

ಅಂತರ್ಭಾಗ

ರಚನಾತ್ಮಕ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ

1. ಗುಂಪು ಚರ್ಚೆ :

ಭಕ್ತಿ ಪಂಥದ ಸುಧಾರಕರಿಂದ ವಿಂಡಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಸಾಮಾಜಿಕ ಕೆಡಕುಗಳು ಈಗಲೂ ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತಿವೆಯೇ? ಹಾಗಿದ್ದಲ್ಲಿ ಅಪುಗಳನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಿವಂತಹ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಚರ್ಚೆ ಸಿ. ಪರಿಹಾರವನ್ನು ತಿಳಿಸಿ.

2. ನಟಸಿ ತೋರಿಸಿ :

ನಿನ್ನ ಶಾಲಾ ಕನ್ನಡ ಶಿಕ್ಷಕರ ಸಹಾಯದೊಡನೆ ತಮಿಳುನಾಡಿನ ಭಕ್ತಿ, ಸೂಫಿ ಪಂಥಗಳ ಸಂತರ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಪ್ರಮುಖ ಘಟನೆಗಳನ್ನು ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ನಟಸಿ ತೋರಿಸಬೇಕು.

3. ಹಾಡಿ ತೋರಿಸಿ :

ನಿನ್ನ ಶಾಲಾ ಕನ್ನಡ ಶಿಕ್ಷಕರ ಸಹಾಯದೊಡನೆ ತಮಿಳುನಾಡಿನ ಭಕ್ತಿ, ಸೂಫಿ ಪಂಥಗಳ ಸಂತರ ಹಾಡುಗಳು, ದೋಹಾಗಳನ್ನು ಹಾಡಬೇಕು.

4. ಮಾಹಿತಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ :

ಭಕ್ತಿ, ಸೂಫಿ ಪಂಥಗಳ ಸಂತರ ಕಥೆಗಳನ್ನು ಪತ್ರಿಕೆಗಳು, ನಿಯತಕಾಲಿಕೆಗಳಿಂದ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಓದಬೇಕು.

5. ಚಟುವಟಿಕೆ :

ಭಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಸೂಫಿ ಪಂಥಗಳ ಸಂತರುಗಳ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ತೇವಿರಿಸಿ ಆಲ್ಟಂ ತಯಾರಿಸಿ ತೋರಿಸುವುದು.

6. ಮಾಹಿತಿ ಪಟ್ಟಿ ತಯಾರಿಸುವುದು :

12 ಮಂದಿ ಆಳ್ವಾರರುಗಳ ಮತ್ತು ಅವರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃತಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿ ಪಟ್ಟಿ ತಯಾರಿಸಬೇಕು.

1. ವಿಕೋಪ ಮತ್ತು ವಿಕೋಪ ನಿರ್ವಹಣೆ

ಇತ್ತೀಚಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಸುತ್ತಲೂ ಸಂಭವಿಸುವ ಫಟನೆಗಳನ್ನು ಇಂದು ನವೀನ ಸಂಪರ್ಕ ಮಾಡ್ಯಾಗಳ ಸಹಾಯದಿಂದ ಅತ್ಯಲ್ಪ ಸಮಯದಲ್ಲಿಯೇ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಕೆಲವು ಫಟನೆಗಳಿಂದ ಏರ್ಪಡುವ ಸಮಸ್ಯೆಯು ನಮಗೆ ಆತಂಕ ಮತ್ತು ಅನುಕಂಪವನ್ನು ಉಂಟು ಮಾಡುತ್ತದೆ.

ಇಂಥಹ ಫಟನೆಗಳು ಅತ್ಯಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಾಣ ಹಾನಿಯನ್ನೂ ಮತ್ತು ಆಸ್ತಿಗಳಿಗೂ ಹಾನಿಯನ್ನಂತು ಮಾಡುತ್ತವೆ. ವಿಕೋಪ ಎಂಬ ಒಂದು ಫಟನೆಯು ಸಮಾಜ ಅಥವಾ ಪರಿಸರದ ಮೇಲೆ ವಿರುದ್ಧವಾದ ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ಉಂಟು ಮಾಡುವುದನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ.

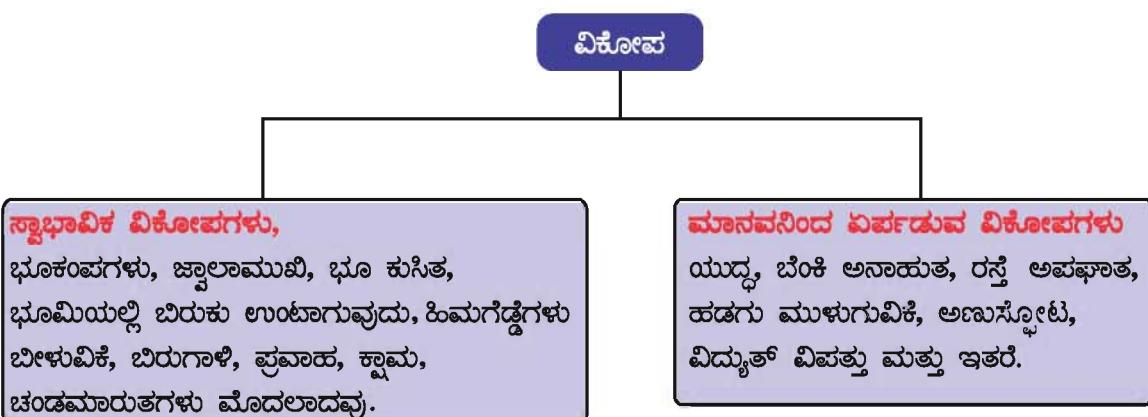
ವಿಶ್ವ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಅಂಗ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಹೇಳಿಕೆಯಂತೆ “ಸಮಾಜದ ನಿರಂತರ ಚಟುವಟಿಕೆಗೆ ಅಡಚಣೆ, ಮನುಷ್ಯರಿಗೂ, ವಸ್ತುಗಳಿಗೂ ಅಥವಾ ಪರಿಸರಕ್ಕೆ ಹಾನಿಯನ್ನು ಉಂಟು ಮಾಡುವುದು, ಅದರ ವಿನಾಶದಿಂದ ಸ್ವಾವಲಂಬನ ಮತ್ತು ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಸಹಾಯದಿಂದ ಮನರೂಪಸತ್ಯಿಯನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸುವುದು”

ವಿನಾಶವಿಲ್ಲದೆ ಸೃಷ್ಟಿ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂಬುದು ಸತ್ಯವಾದರೂ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಅಧಿಕವಾಗಿ ಬಳಸುವುದನ್ನು ಸಹಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದ

ಅಂಶವಾಗಿದೆ. ಅಂತಿಮವಾಗಿ ಪ್ರವಾಹ, ಕ್ಷಾಮು, ಭೂಕುಸಿತ, ಮಣ್ಣಿನ ಸವೆತ, ಜಾಗತಿಕ ತಾಪಮಾನ, ಭೂಕಂಪಗಳು ಅಲ್ಲದೆ ಕೆಲವು ಪರಿಣಾಮಗಳು ಇವುಗಳಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ.

ಇಂತಹ ಫಟನೆಗಳ ಕಾರಣದಿಂದ ಅವಾರ ಪ್ರಾಣ ಹಾನಿ, ಮತ್ತು ಆಸ್ತಿಗಳಿಗೆ ನಷ್ಟ ಉಂಟು ಮಾಡುವುದನ್ನು ವಿಕೋಪ ಎಂದು ಕರೆಯಬಹುದು. ನಾವು ಸಹ ವಿಕೋಪಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಅವುಗಳ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಹೊರ ಬರಲು ಸ್ವಾಪ್ತ ತ್ವರಿತ ನ್ಯಾಯ ಸೀಮೀತ ವಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸುವುದನ್ನು ತಿಳಿದು ಕೊಳ್ಳುವುದು ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿದೆ.

ವಿಕೋಪಗಳನ್ನು ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ವಿಕೋಪ (Natural Disaster) ಮತ್ತು ಮಾನವನಿಂದ ಏರ್ಪಡುವ ವಿಕೋಪ (Man made disaster) ಎಂದು ವಿಭజಿಸಲಾಗಿದೆ. ಪ್ರಕೃತಿಯ ಕಾರಣಗಳಿಂದಾಗಿ ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ವಿಕೋಪ ಏರ್ಪಡುತ್ತದೆ. ಅದೇ ಸಮಯಲ್ಲಿ ಮಾನವನ ಅಜಾಗರಾಕತೆ, ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಮತ್ತು ಅಜಾಗ್ರಾಂದಿಂದಾಗಿ ಮಾನವ ವಿಕೋಪ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ.

ಉಪಕರಣ

ಉಪಕರಣ ಎಂಬುದರ ಅರ್ಥ “ವಿಕೋಪದ ತೀವ್ರತೆಯನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವುದು”. ಅದುದುರಿಂದ ಅಪಾಯವನ್ನು ಮುಂಚಿತವಾಗಿಯೇ ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಅದನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಲು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಕ್ರಮವನ್ನು ಉಪಕರಣ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ.

ಭೂಕಂಪ

ನಾವು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿರುವಂತೆ ಭೂಮಿಯ ಪದರದಲ್ಲಿ ಏರ್ಪಡುವ ಕಂಪನವನ್ನು ಭೂಕಂಪ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತೇವೆ.

ಭೂ ರಚನಾ ಭೂಕಂಪ, ಜ್ಞಾನಾಮುಶೀಯ ಸೈಫಿಗಳು ಸಮಾಹ ತ್ವಾಜ್ಞ, ಭೂ ಸವೇತ ಮತ್ತು ಭೂ ಒಡಕು ಮೊದಲಾದ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಭೂಕಂಪ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ.

ಭೂ ಕಂಪನದಿಂದ ಹಲವು ವಿಧವಾದ ಬೆಂಕ ವಿಪರ್ತ್ಯ, ಅಣೆಕಟ್ಟುಗಳು ಒಡೆಯುವುದರಿಂದ ಏರ್ಪಡುವ ಪ್ರವಾಹ ಮತ್ತು ಭೂ ಕುಸಿತ ಮೊದಲಾದವು ಉಂಟಾಗಬಹುದು, ಅಲ್ಲದೆ ನದಿಗಳ ಹರಿಯುವಿಕೆಯನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಬಹುದು.

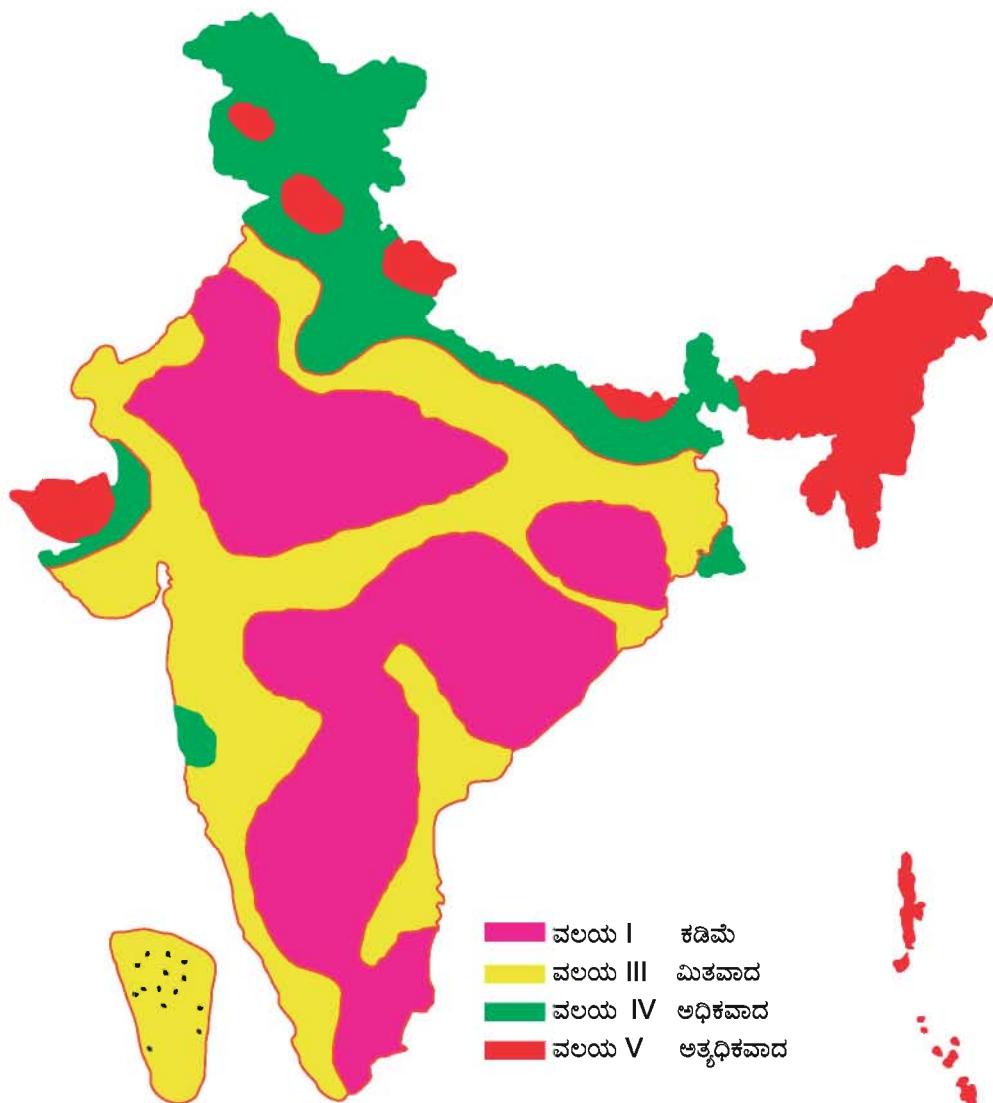
ಭೂ ಕಂಪನದಿಂದ ಕಟ್ಟಡಗಳಿಗೆ ಅಪಾಯ ಮತ್ತು ಕಟ್ಟಡಗಳು ಕುಸಿದು ಬೀಳುತ್ತವೆ. ಇದರಿಂದ ಉಬ್ಬರ ವಿಳಿತ ಮತ್ತು ಸುನಾಮಿ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ.

ಭೂಕಂಪದ ವಲಯಗಳು	ಭೂಕಂಪ ಉಂಟಾಗುವ ಪ್ರದೇಶ	ವಿಧಾನಗಳು
ಹಡು	ಕಾಶೀರ, ಪರಂಜಾಬ್, ಪಶ್ಚಿಮ ಮತ್ತು ಮಧ್ಯ ಹಿಮಾಲಯ ಪರ್ವತ ಪ್ರದೇಶ, ಭಾರತದ ಈಶಾನ್ಯಭಾಗ ಮತ್ತು ರಾನಾ ಅಥ ಕಚ್ಚ ಪ್ರದೇಶ	ಅತ್ಯಧಿಕ ಅಪಾಯ ಉಂಟಾಗುವ ವಲಯ
ನಾಲ್ಕು	ಸಿಂಧೂ-ಗಂಗಾ ನದಿ ಬಯಲು ಪ್ರದೇಶಗಳು, ದೇಹಲಿ, ಜಮ್ಮು ಮತ್ತು ಚಿಹಾರ	ಅಧಿಕ ಅಪಾಯ ಉಂಟಾಗುವ ವಲಯ
ಮೂರು	ಅಂಡಮಾನ್ ಮತ್ತು ನಿಕೋಬರ್ ದ್ವೀಪಗಳು ಮತ್ತು ಪಶ್ಚಿಮ ಹಿಮಾಲಯ ಪರ್ವತ ಪ್ರದೇಶಗಳು	ಮಿತವಾದ ಅಪಾಯ ಉಂಟಾಗುವ ವಲಯ
ಎರಡು	ದಖ್ನಿನ್ ಓರೆ ಭೂಮಿ ಪ್ರದೇಶ ಮತ್ತು ತಮಿಳನಾಡು	ಕಡಿಮೆ ಅಪಾಯ ಉಂಟಾಗುವ ವಲಯ

ಭೂಕಂಪದಿಂದ ನಾತ ಹೊಂದಿದ ಬಹುಮಹಡಿ ಕಟ್ಟಡಗಳು

ಭಾರತದ ಭೂಕಂಪದ ವಲಯಗಳು

ನಿಮ್ಮಲೇಕರಣ, ಕುದಿಯುವ ನೀರು, ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ, ಸಾರಿಗೆ ಅಡಚಣ ಮೊದಲಾದವು ಉಂಟಾಗಬಹುದು. ಇವುಗಳಲ್ಲದೆ ಭೂಕಂಪದಿಂದ ಪ್ರಾಣ ಹಾನಿಗಳು ಏರ್ಪಡುತ್ತವೆ.

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಭೂ ಕಂಪವು ಉಂಟಾಗುವ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ನಾಲ್ಕು ಭೂಕಂಪ ವಲಯಗಳನ್ನಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ಮೇಲ್ಮೈ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು.

ಜನವರಿ 26, 2001ರಲ್ಲಿ 51ನೇ ಗಣರಾಜ್ಯೋತ್ಸವ ಆಚರಣೆಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ

ಗುಜರಾತಿನಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ದೊಡ್ಡ ಭೂಕಂಪವು ಸಂಭವಿಸಿತು. ರಿಕ್ಷರ್ ಮಾಪಕದಲ್ಲಿ 7.6 ಮತ್ತು 8.1ರ ನಡುವಿನ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ದಾಖಲಾಯಿತು. ಭೂ ಕಂಪನದ ಅಲೆಗಳು 700 ಕೆ.ಮೀ. ದೂರದವರೆಗೆ ಹರಡಿ 21 ಜಿಲ್ಲೆಗಳನ್ನು ಬಾಧಿಸಿತು ಮತ್ತು 6,00,000ಜನರು ವಾನಗಳನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡರು, 19,727 ಜನರು ಸಾವನ್ನಿಧಿದರು, 1,66,001 ಜನರು ಗಾಯಗೊಂಡರು. ಶೇಕಡ 90 ರಷ್ಟು ಮನೆಗಳು, 8 ಶಾಲೆಗಳು, 2 ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳು ಮತ್ತು ಇತಿಹಾಸ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಸ್ವಾಮಿ ನಾರಾಯಣ ದೇವಾಲಯ ಮೊದಲಾದವು ನಾಶವಾದವು.

ಅಷ್ಟು

ಉಪತ್ಯಮನ

ಭೂಕೆಂಪೆ ವಾಗುವಾಗ ವುಖ್ಯವಾಗಿ ವುಂಡು ಬೇಕು ಕಾದು ದುರ್ಲಿಂಗಿ ಒಂದು ಶಾಂತಿಯಿಂದಿರುವುದು. ನೀವು ಕಟ್ಟಡದೊಳಗೆ ಇದ್ದರೆ ಬಾಗಿಲಿನ ಜೋಕಟ್ಟಿನ ತಳಭಾಗದಲ್ಲಿ, ಮೇಚಿನ ಕೆಳಗೆ ಕಿಟಕಿ ಅಥವಾ ಗಾಜು ಅಳವಡಿಸಿದ ಸಾಮಾಗ್ರಿಂದ ದೂರ ಇರಬೇಕು.

ಮೃದಾನದಲ್ಲಿದ್ದಾಗಿ ವಿದ್ಯುತ್ ಕಂಬಗಳು ಮತ್ತು ವಿದ್ಯುತ್ ತಂತ್ರಿಗಳಿಂದ ದೂರವಿರಬೇಕು. ಮೋಟಾರು ವಾಹನಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಯಾಣದಲ್ಲಿದ್ದಾಗಿ ಸುರ್ಖಂಗ ವುಂಡು ಫೋಟೋಗಳಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಮೇಲ್ವಿಚೆನ್‌ಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಸುರಕ್ಷಿತ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಆಯ್ದು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಇರಬೇಕು.

ಭೂ ಕಂಪಗಳನ್ನು ತಡೆದು ಕೊಳ್ಳಲು ಕಟ್ಟಡಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಜನರಲ್ ಜಾಗ್ರತ್ತಿ ಮಾಡಿಸಬೇಕು.

ಒಮ್ಮೆಹಡಿಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿರುವ ಜನರು ಕಟ್ಟಡಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೊರ ಬರುವಾಗ ಲಿಫ್ಟ್‌ಗಳನ್ನು ಬಳಸಬಾರದು ಅದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಹಂತಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಅಗ್ನಿ ದುರಂತವನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಲು ಗ್ರಾಸ್ ಸ್ಪೈವಾಗಳು, ವಿದ್ಯುತ್ ದೀಪಗಳು, ಮೇಣದ ಬತ್ತಿಗಳು ಮತ್ತು ದೀಪಗಳನ್ನು ಆರಿಸಬೇಕು.

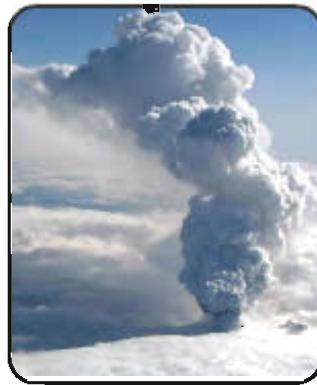
ಕಟ್ಟಡಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಮಣಿನ್ನು ಪರೀಕ್ಷೆಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು, ಅಲ್ಲದೆ ಗುಣಮಟ್ಟವಲ್ಲದ ಮತ್ತು ಮೃದುವಾದ ಭೂ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಡಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುಕೂಡಬು.

ವಿದ್ಯುತ್-ರಿಂಗ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಸಾರ್ವಜನಿಕರಲ್ಲಿಯೂ ಭೂಕಂಪದ ಬಗ್ಗೆ ಜಾಗ್ರತ್ತಿಯನ್ನು ಮಾಡಿಸಬೇಕು.

ಗಾಯಗೊಂಡ ಜನರಿಗೆ ಸೂಕ್ತ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಥಮ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಕೊಡಿಸಬೇಕು.

ಜ್ಞಾಲಾಮುಖಿ ಸ್ನಾಯು

ಭೂಕಂಪನ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಜ್ಞಾಲಾಮುಖಿ ಸ್ನಾಯುವಾಗಿರುವುದಕ್ಕೂ ಮೊದಲು ಅಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಬರುವ ಹೊಗೆ, ಅನಿಲ ಹೊರಬರುವುದು

ಮ್ಯಾಗ್ನಿಕ್ ಮತ್ತು ಸರಳ ಕಂಪನಿಂದ ಮೊದಲೇ ತೀವ್ರದಿಕ್ಕಾಳಿಯಾಗಿರುವುದು.

ಜ್ಞಾಲಾಮುಖಿ ಸ್ನಾಯು ಕಾಡುಗಳು ನಾಶವಾಗುತ್ತವೆ. ಮಂಜು ಕರಗಿ ಪ್ರವಾಹ ಉಂಟಾಗಿ ವಾಸಸ್ಥಳಗಳನ್ನು ತೊಂದರೆಗೇಡು ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಜ್ಞಾಲಾಮುಖಿಯಿಂದ ಹೊರಬರುವ ಹೊಗೆಯಿಂದ ವಿಮಾನ ಸಾರಿಗೆ, ಸಮೀಪದಲ್ಲಿರುವ ವ್ಯವಸಾಯದ ಭೂಮಿಗಳು ಮತ್ತು ಇನ್ನಿತರ ಆರ್ಥಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ತೊಂದರೆಗೆ ಒಳಗಾಗುತ್ತವೆ.

ಜ್ಞಾಲಾಮುಖಿ ನಾಶವನ್ನುಂಟು ಮಾಡಿದರೂ ಸಹ ಇದು ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತದೆ. ಅದು ಜ್ಞಾಲಾಮುಖಿ ವಸ್ತುಗಳು ಕ್ರಾಂತಿಕೆಗಳಿಗೆ ಕಜ್ಜಾಂತರಾಗಿ ಮತ್ತು ರಾಸಾಯನಿಕ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸಲು ಸಹಾಯಕವಾಗುತ್ತದೆ. ಲಾವಾ ರಸದಿಂದ ಉಂಟಾಗುವ ಬಂಡಗಳು ಕಟ್ಟಡಗಳು ಮತ್ತು ರಸ್ತೆಗಳ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕಾಗಿ ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಚಡುರಿದ ಜ್ಞಾಲಾಮುಖಿಯ ಧೂಳಿನಿಂದ ಮಣಿನ ಸಂಪತ್ತು ಹೆಚ್ಚಿತ್ತದೆ. ಜ್ಞಾಲಾಮುಖಿಯಿಂದ ಹೊರಬರುವ ನೀರು ಮತ್ತು ಬಿಸಿನೀರು ಭೂಮಿಯ ಉಷ್ಣಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ.

ನವೆಂಬರ್ 13, 1985ರಲ್ಲಿ ಕೊಲಂಬಿಯದಲ್ಲಿ ನೇವಾಡಡೆಲ್‌ರೂಜ್ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ (Nevadadel Ruiz) ಏಪ್ರೆಚ್ಚು ಜ್ಞಾಲಾವುಂಡು ಸ್ನಾಯು ನೆಯಿಂದಾಗಿ 40,000 ಜನರು ಮರಣ ಹೊಂದಿದ್ದರು. ಆ ಸ್ನಾಯು ಕಂಪನಿಂದ ಅಲ್ಲಾಮೇರೋನಗರ ಪೂರ್ವೀಯಾಗಿ ಹೊತ್ತು ಹೋಯಿತು.

ಅದೇ ರೀತಿ ಏಪ್ರಿಲ್ 14, 2010ರಲ್ಲಿ ಕ್ಷುಲ್ಯಾಂಡಿನಲ್ಲಿ ವಿವರಣೆ ಜ್ಯೋತಿಂತುವಿ ಸ್ವೇಚ್ಛ ಅಕ್ಷಯಕ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಬುದಿಯಿಂದ ಹೊರಿಯು ಹೊರ ಬಂದುದರಿಂದ (ಹಿಮ ಬಂಡಗಳಿಂದ ಹೊರ ಬಂದ ಕೆರಾಸ್‌ಪರಗಳಲ್ಲಿ) 20ಕ್ಷ್ಯಾ ಹೆಚ್ಚು ಯೂರೋ ರಾಷ್ಟ್ರಕ ವಿಮಾನ ನಿಲ್ದಾಗಳು ಮುಕ್ಕುಪ್ಪಾಗು.

ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ವಿಜ್ಞಾನ

ಕ್ಷುಲ್ಯಾಂತುವಿಯಿಂದ ಜರಿಗೆ ಪ್ರಾರ್ಥಿಕ ಕೆಳದುಕೊಳ್ಳಲು ಅವರೂಪವಾಗಿದ್ದರೂ, ಜ್ಯೋತಿಂತುವಿ ಸಂಭವಿಸುವ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಂದ ಹೊರಗೆ ಒಂದು ವಾಸಿಸದ್ದೇವೆ.

ಎಲ್ಲ ಎಧರಾದ ಸಾರ್ಗ ಸಂಖಾರ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಬೇಕು, ಎಕ್ಸೈಪಾಗಿ ಜ್ಯೋತಿಂತುವಿ ಸಂಭವಿಸುವ ಪ್ರದೇಶದ ಸುಖದಲ್ಲಿ ವಾಯಿ ಸಾರಿಗೆಯನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಬೇಕು.

ಜ್ಯೋತಿಂತುವಿ ಸ್ವೇಚ್ಛದಿಂದ ಭೂ ಉಂಟಾದ ಸಂಭವಿಸುವುದು, ಅದ್ದರಿಂದ ಜನರು ಮುನ್ಝರ್ಹಿಕೆ ಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಕ್ಷೀರ್ಣಿಸುತ್ತಿರು.

ಹಿಮದಿಂದ ಆವರಿಸಿದ ಪರ್ವತ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಜ್ಯೋತಿಂತುವಿ ಸ್ವೇಚ್ಛದ ಕಾರಣದಿಂದ ಹಿಮಕರಿ ಪ್ರಾಣಿನ್ನು ಉಂಟಾಗಬಹುದು. ಅದ್ದರಿಂದ ಪ್ರಾಣಕ ಕರೆಗಳನ್ನು ಗೊಳಿಗೆಳನ್ನು ಕ್ಷಾಯಿಸಾಗಿ ನಿರ್ಮಿಸಬೇಕು.

ಕ್ಷುಲ್ಯಾಂತುವಿ ಹ'ರ ದುವ್ವರ್ದನ್ನು ತೋಡುಕೊಳ್ಳಲು ಬಳಸುವ ತಿಲ್ತು ಮೀಟರ್ (Tilt meter) ಉಪಕರಣದ ಬಗ್ಗೆ ಜನರಿಗೆ ಜಾಗ್ತಿಕ ಮೂಡಿಸಬೇಕು.

ಸುನಾಮಿ (Tsunami)

ಭೂಕಂಪಗಳು ಜ್ಯೋತಿಂತುವಿ ಸ್ವೇಚ್ಛಗಳು ಆಫಾ ಸ'ವುದ್ವರ್ದ ಅಂತರಾಳದಲ್ಲಿ ಘೂಸಿಸಬೇಕಿಂದ ಉಂಟಾಗಬ ದೃಜ್ಯಾಕಾರದ ಆರ್ಗಳು ಆಫಾ ಪ್ರಾಣಾಂತರ ಆರ್ಗೇ ಸುನಾಮಿಯಾಗಿದೆ. ಈ ಆರ್ಗಳು 15 ಮೀಟರ್ ಆಫಾ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಎತ್ತರದಿಂದ ಹೊಡಿಯಿತ್ತವೆ. ಸಮುದ್ರ ಆಫಾ ಮಹಾಸಾಗರದಲ್ಲಿ ಭೂಕಂಪ

ಉಂಟಾಗಬಾಗ ಆರ್ಗಳು ತಲವು ಮಿಸ್ಟರ್ಗಳ ಎತ್ತರದವರೆಗೆ ಬಂದು ಕೆಲವು ಶ್ವಾಸದಲ್ಲಿ ಕೊಂಡಿಯನ್ನು ತಲುಪಬಹುದು. ಅಲ್ಲಿ ಭೂಕಂಪ ಸಂಭವಿಸಿದ ತಲವು ಗಂಟೆಗಳ ಸಮಯದ ನಂತರವೇ ಸುನಾಮಿ ಉಂಟಾಗಬ ಆವಾಯ ಕಂಡು ಬರಬಹುದು.

ಸುನಾಮಿ ಕೆಂದಿದ್ದು?

ಸುನಾಮಿ (Tsunami) ಎಂಬ ಅಂಗ್ರೇಜೆದಲ್ಲಿ ಜಪಾನ್ ಭಾಷೆಯಿಂದ ಬಂದಿದೆ. 'Tsu' ಎಂಬುದರ ಅರ್ಥ Harbour(ಬುಂದು), 'Nami' ಎಂಬುದರ ಅರ್ಥ Waves(ಆರ್ಗಳು).

ಸುನಾಮಿ ಆರ್ಗಳು ಗಂಟೀಗೆ 320 ಕ್.ಮೀ ವೇಗದಲ್ಲಿ ತರಿಸುತ್ತವೆ ಹಾಗೂ ಇವುಗಳು ವಿಂಡೆಗಳನ್ನು ಸಮೀಕುಸುತ್ತಿದ್ದಂತಹೀ ವೇಗವು ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತದೆ.

ಸುನಾಮಿ ಕೆಂದಿದ್ದು?

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಸುನಾಮಿ ಎತ್ತರಿರ ಕೇಂದ್ರವನ್ನು ಹೃದರಾಜಾದಿನಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಇಸೆಂಬರ್ 26, 2004ರಲ್ಲಿ ಆಗ್ನೇಯ ದೀಪಕ್ಕಾರಾ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಅವ್ಯಾಧಿಸಿದ ಸುನಾಮಿಯಿಂದಾಗಿ 1,50,000 ಕ್ಷೀಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಜನರು ಸಾವನ್ಯತ್ವದಿಯಾಗಿದೆ.

ಸುನಾಮಿಯ ಫೋಟೋ

ಈ ದೂರಂತದಿಂದ ಸಂಭವಿಸಿದ ಮಾನಸಿಕ ನೋವು, ಆರ್ಥಿಕ ಮತ್ತು ಪರಿಸರ ನಾಶವನ್ನು ಆಳತ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಕೆಲವು ಶ್ವಾಸದಲ್ಲಿ ಜೀವರಾಶಿಗಳು ಆಫಾ ಪ್ರಾಣಕ ಹಾರಿ ಉಂಟಾಗಿಲ್ಲ. ಕೆಂದ್ರ 40 ಪರಿಸರಗಳಿಂದ ಸಂಭವಿಸಿದ ಭೂಕಂಪಗಳಲ್ಲಿ ಇದು ಅತ್ಯಂತ

ದೊಡ್ಡದು. ಒಂದೇ ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಭವಿಸಿದ ಈ ವಿಪತ್ತಿಯಾರಿಂದಲೂ ಉಂಟಿಸಲು ಅಸಾಧ್ಯ ಅಲ್ಲದೆ ಇದು ವಿಶ್ವದಾದ್ಯಂತ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನಂತಹ ಮಾಡಿತು.

ಸುನಾಮಿಯ ಆಕ್ಷೋತೆ

ಸುನಾಮಿಯಿಂದ ನಾಶ

ಉಪಭಾವ

ಸುನಾಮಿ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಬರುವ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಸುನಾಮಿ ಕುರಿತ ಮುನ್ನಿಚರಿಕೆಗಳನ್ನು ತಿಳಿದ ಜನರು ತಕ್ಷಣ ಸಮುದ್ರ ತೀರ ಪ್ರದೇಶದಿಂದ ಹೊರ ಬರಬೇಕು.

ಭೂ ಕುಸಿತೆ

ಮೇನುಗಾರರು ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಮೇನು ಹಡಿಯಲು ಹೋಗುತ್ತಾರೆ.

ವೇದಲು ಬಂದ ಆಲೋ ವಾತ್ರ ಅಪಾಯವಾದುದು ಎಂದು ತಿಳಿಯಬಾರದು, ಅದರ ನಂತರ ಬರುವ ಅಲೆಗಳೂ ಅಪಾಯದಿಂದ ಕೂಡಿರಬಹುದು.

ಭೂ ಕುಸಿತೆ

ಭಾರೀ ಬಂಡಗಳು ಮತ್ತು ಶಿಲಾಕಣಗಳು ಇಳಿಜಾರಿನ ಕಡೆಗೆ ಚಲಿಸುವುದನ್ನು ಭೂಕುಸಿತೆ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಬಂಡಗಲ್ಲಗಳು ನೀರಿನೋಡನೇ ಸೇರಿ ಚಲಿಸುವುದನ್ನು ಭಾಗ್ಯವಶೇಷ ಪ್ರವಾಹ ಎನ್ನುತ್ತೇವೆ.

ಭೂಕುಸಿತೆ

ಭೂಕುಸಿತಕ್ಕೆ ಇಳಿಜಾರು ಪ್ರದೇಶದ ಅಸ್ಥಿರತೆ, ಭಾರಿ ಮಳೆ ಬೀಳುವುದು, ಭೂಕಂಪಗಳು, ಜ್ವಾಲಾಮುಖಿ ಸ್ಮಾರ್ಟ್‌ಟೆಗಳು, ಅರಣ್ಯಗಳ ನಾಶ ಮತ್ತು ಅಕ್ರಮ ಕಟ್ಟಡ ನಿರ್ಮಾಣ ಮುಂತಾದವುಗಳು ಕಾರಣಗಳಾಗಿವೆ.

ಭೂ ಕುಸಿತದಿಂದ ವ್ಯವಸಾಯ ಉತ್ಪಾದನೆಯು ಬಾಧಿಸುತ್ತದೆ. ವಾಸ ಸ್ಥಳಗಳು ನಾಶವಾಗುತ್ತವೆ. ರಸ್ತೆಗಳು ಮತ್ತು ರೈಲು ವಾಗ್ರಗಳು ನಾಶವಾಗುತ್ತವೆ ಹಾಗೂ ನೀರು ಹರಿಯುವ ದಿಕ್ಕನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸುತ್ತದೆ.

ಉಪಭಾವ

ಮೃದುವಾದ (ಸಡಿಲ) ಮಣ್ಣ ಇರುವ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಮನೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಬೇಕಾದಾಗ, ಭೂಕುಸಿತವಾದಾಗ ಶಿಲಾ ತುಳಿಕುಗಳು ಬೀಳುವಾಗ ಬೇರೆ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ ಬೀಳುವ ಹಾಗೆ ಬದಲಿ ಹಾದಿಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಬೇಕು.

ಭೂಕುಸಿತವಾಗುವ ಮೊದಲು ಎಚ್ಚರಿಕೆ ಸೂಚನೆಗಳಾಗಿ ಬಾಗಿಲುಗಳು ಮತ್ತು ಕಿಟಕಿಗಳು ಕಂಪಿಸುತ್ತವೆ.

ಮಣಿನ ಕುಸಿತದಿಂದ ರಸ್ತೆಗಳು ಮುಚ್ಚಿ ಹೋಗುವ ಲಕ್ಷ್ಯ ಕಂಡು ಬಂದಾಗ ತಕ್ಷಣ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಕೆನಿಷ್ಟೆ ಎರಡು ಅಥವಾ ಮೂರು ಬದಲಿ ಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು ಮಾರ್ವ ಯೋಜಿತವಾಗಿ ನಿರ್ಮಿಸಿ ಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಭೂ ಕುಸಿತದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮನೆಯೋಳಿಗೆಯೇ ಇರುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಕಂಡು ಬಂದಾಗ ಮನೆಯಿಂದ ಹೊರ ಬರಬಾರಿ.

ಭೂ ಕುಸಿತದಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿ ಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಕಂಡು ಬಂದಾಗ ಕುತ್ತಿಗೆಯ ಹಿಂಭಾಗದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಕೈಗಳನ್ನು ಜೋಡಿಸಿ ಮಾಡಿ ಮಂಡಿಯಾರಿ ಹಳತುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಭೂ ಕುಸಿತಕ್ಕ ತೊಂದರೆಗೊಳಗಾದವರನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಿ, ಸುರಕ್ಷಿತವಾದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿಟ್ಟು ಗಾಯಾಳುಗಳಿಗೆ ಪ್ರಫರ್ಮ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಹೊಡಬೇಕು.

ಹಿಮ ಬಂಡ ಬೀಳುವುದು

ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಹಿಮಾರಾಶಿ ಪ್ರದೇಶ ಅಥವಾ ಹಿಮ ಬಂಡ ಪರ್ವತದಿಂದ ಕೆಳಗೆ ಚೆಲಿಸುವುದನ್ನು ಹಿಮ ಬಂಡ ಬೀಳುವುದು ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತೇವೆ. ಇವು ಎತ್ತರದ ಅಕ್ಷಾಂಶಗಳು ಮತ್ತು ಎತ್ತರದ ಪರ್ವತ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ.

ಹಿಮಗಡ್ಡೆ ಬೀಳಿಯವುದು

ಭೂಕಂಪಗಳು ಹೆಚ್ಚು ಮಳೆ ಬೀಳುವುದು, ವರಾನವನ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಗಳಿಂದ ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗುವ ಅಥವ ತಟ್ಟ, ರಭಸದ ಆಲಿಕಲ್ಲು ಮಳೆ ಮತ್ತು ಸಿಡಿಮದ್ದುಗಳನ್ನು ಸೈನ್ಯಾಟಿಸುವುದು

ಮುಂತಾದ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಹಿಮರಾಶಿ ಬೀಳುವುದು ಕಂಡು ಬಿಂತುತ್ತದೆ. ಹಿಮರಾಶಿ ಬೀಳುವ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಹಿಮ ಸಂಕಯನವಿದ್ದಾಗ ಅದರ ಪ್ರಭಾವವು ಇನ್ನೊಂದು ಶೀವ್ರವಾಗುತ್ತದೆ.

ಹಿಮಗಡ್ಡೆ ಬೀಳಿಯವುದು

ಹಿಮ ಬಂಡ ಬೀಳುವುದರಿಂದ ರಸ್ತೆಗಳ ಸಂಪರ್ಕ ಸ್ಥಗಿತ, ಚೆಕ್ಕೆ ಗುಡಿಸಲುಗಳು, ಸಸ್ಯವರ್ಗ ಮತ್ತು ಕಾಡು ಮೃಗಗಳು ನಾಶವಾಗುತ್ತವೆ.

ಉಪಕಾರಿ

ಹಿಮ ಬಂಡಗಳನ್ನು ಬೀಳುವುದನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಬೇಕೋ ಅಥವಾ ತಡೆಯುವುದು ಕರಿಣಿವಾದುದು, ಆದರೆ ಹಿಮಬಂಡ ಬೀಳುವ ರಭಸವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವುದರ ಮೂಲಕ ಆದರ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಬಹುದು.

ಹಿಮ ಬಂಡ ಬೀಳುವ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಬೇಸಿಗೆ ಕಾಲದ ವಾಸಸ್ಥಳಗಳು, ಜನರು ವಾಸಿಸುವ ಪ್ರದೇಶ, ರಸ್ತೆಗಳು, ವುತ್ತು ರೈಲ್‌ವೆಸ್ಟ್ ವಾಗ್ರಾಗಳ ನಿರ್ಮಾಣಗಳನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುವುದು.

ಜನರು ಸೈನ್ಯಾಟಕ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಬಾರದು ಎಂಬ ತಿಳಿವಳಕೆಯನ್ನು ನೀಡುವುದು.

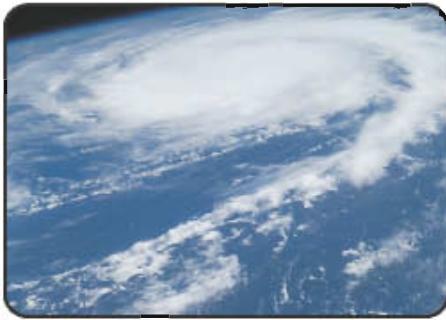
ಹಿಮ ಬಂಡಗಳು ಉರುಳುವ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ವಿಧವಾದ ಸಾರಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕವನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುವುದು.

ಪರ್ವತದ ಕುಸಿತದ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವ ಜನರ ಮನೆಯ ಸುತ್ತಲೂ ಮರಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಲು ಮೊತ್ತಮಾನಿಸಬೇಕು.

ಹಿಮ ಬಂಡಗಳಿರುವ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ವಿಧವಾದ ಸಾರಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕವನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಬೇಕು.

ಆವರ್ತ ಮಾರುತಗಳು

ಇತರ ವಿಕೋಪಗಳಿಗಿಂತ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದ ಕರಾವಳಿ ಪ್ರದೇಶಗಳು ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಚಂಡಮಾರುತಗಳಿಂದ ಬಾಧಿಸಲಬೇಕು. ಪ್ರತಿ ವರ್ಷವೂ ಕೋರಮಂಡಲ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಪ್ರಾಣ ಹಾನಿ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಅಂಧ್ರಪ್ರದೇಶ ಮತ್ತು ಒರಿಸ್ಸಾ.

ಪ್ರಚಂಡ ಚಂಡ ಮಾರುತ

ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಚಂಡ ವೂರುತ್ವದ ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೊಳ್ಳಬಾಗುವ 6 ಪ್ರಮುಖ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ಕರಾವಳಿಯೂ ಸಹ ಒಂದಾಗಿದೆ. ಸುತ್ತಲಿನ ಅಧಿಕ ಒತ್ತಡ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಂದ ಕಡಿಮೆ ಒತ್ತಡವುಳ್ಳ ಕೇಂದ್ರದ ಕಡೆಗೆ ವೃತ್ತಾಕಾರವಾಗಿ ಬೀಸುವ ಮಾರುತಗಳನ್ನು ಆವರ್ತ ಮಾರುತಗಳು ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತೇವೆ. ಸಮುದ್ರ ಮತ್ತು ಮಹಾ ಸಾಗರಗಳಲ್ಲಿ ಅಲೆಗಳು ಏರ್ಫಡುವಾಗ ಅವರು ತೀವ್ರವಾಗುತ್ತವೆ. ಆ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಆವರ್ತ ಮಾರುತವನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಲು ಯಾವ ವಿಧವಾದ ತಡೆಯು ಇಲ್ಲದಿರುವುದು ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ.

ಆವರ್ತ ಮಾರುತವು ಯಾವಾಗಲೂ ಪ್ರಬಲವಾದ ಮಾರುತದೊಡನೆ ಧಾರಾಕಾರವಾದ ಮಳೆ ಮತ್ತು ಅದರಿಂದ ಪ್ರವಾಹಗಳು ಏರ್ಫಡುತ್ತವೆ. ಮರಗಳು ಬುಡೆಸಮೇತ ವಾಲಿಕೊಂಡಿರುತ್ತವೆ. ಕಾಲುವೆಗಳ ಅವೃವ್ಯಾಸ, ವಿದ್ಯುತ್ಕಣ್ಣ ಕಡಿತ, ಸಾರಿಗೆ ಅಡಚಣೆ, ನೀರಿನ ಸಂಗ್ರಹಣೆ ರೋಗಗಳು ಹರಡುವಿಕೆ, ಬೆಳೆಯ ನಾಶ, ಮಣ್ಣಿನ ಸವೆತ ಹಳೆಯ ಕಟ್ಟಡಗಳ ನಾಶ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಣ ಹಾನಿಯು ಏರ್ಫಡುತ್ತದೆ.

ನಿಮಗೆ ತಿಳಿದಿದ್ದೀರು?

1999 ಅಕ್ಟೋಬರ್ 29 ರಂದು ಬಂಗಾಳಕೊಲ್ಲಿಯಲ್ಲಿ ಏರ್ಫಟ್ಟ ವಾಯುಭಾರ ಹುಸಿತದಿಂದ ಒರಿಸ್ಸಾದಿಂದ ಪ್ರಚಂಡ ಮಾರುತ (Super Cyclone) ಗಂಟೆಗೆ 260 ಕಿ.ಮೀ.ನಿಂದ 300 ಕಿ.ಮೀ. ವೇಗದಲ್ಲಿ ಬೀಸಿತು. ಒರಿಸ್ಸಾ ಕರಾವಳಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ 144 ಕಿ.ಮೀ.ದೂರದವರೆಗೆ ಹಾನಿ ಉಂಟು ಮಾಡಿತು. ಈ ಆವರ್ತ ಮಾರುತಗಳಿಂದ ಸಮುದ್ರದ ನೀರಿನ ಮಟ್ಟ ಸಹಜ ಸ್ಥಿತಿಗಿಂತ 12 ಮೀ ಎತ್ತರವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಪ್ರಚಂಡ ಆವರ್ತ ಮಾರುತ ಒಳನಾಡು ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ 36 ಗಂಟೆಗಳ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ 250 ಕಿ.ಮೀ.ಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಚಲಿಸಿತು. ಇದರಿಂದ 20 ಮಿಲಿಯನ್ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಕ್ಷೇತ್ರ ಭೂಮಿಯು ತೊಂದರೆಗೊಳಿಸಿತು. ಮರಗಳು ಬುಡೆ ಸಮೇತ ವಾಲಿಕೊಂಡವು. ಈ ಆವರ್ತ ಮಾರುತವು ಹೆಚ್ಚು ಹಾನಿಯನ್ನುಂಟು ಮಾಡಿತು. ಈ ಪ್ರಚಂಡ ಆವರ್ತ ಮಾರುತವು ಒರಿಸ್ಸಾದಲ್ಲಿ ಸಾವಿರಾರು ಜನರ ಪ್ರಾಣ ಹಾನಿ ಮಾಡಿದುದಲ್ಲದೆ ಹಲವು ಮಿಲಿಯನ್ ಬೆಲೆಯುಳ್ಳ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ನಾಶಪಡಿಸಿತು.

ಉಪಕರಣ

ಜನರನ್ನು ತಗ್ಗಿ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಂದ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿರುವ ಎತ್ತರವಾದ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಹೊಗುವಂತೆ ತಿಳುವಳಿಕೆ ನೀಡಬೇಕು.

ನೀರು ಸಂಗ್ರಹವಾಗುವ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ನೀರು ಹೊರ ಹೊಗುವಂತೆ ಮಾಡಲು ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಕಾಲುವೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಬೇಕು.

ಹಳೆಯ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವ ಜನರನ್ನು ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾಗಿ ಬೇರೆ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ವರ್ಗಾವಣೆ ಆಗುವಂತೆ ಮಾಡುವುದು.

ಜನರ ವಸ್ತುಗಳು ಮುಖ್ಯವಾದ ದಾಖಲೆಗಳು ಮತ್ತು ಆಭರಣಗಳನ್ನು ಸುರಕ್ಷಿತವಾಗಿಟ್ಟು ಕೊಳ್ಳುವುದು.

ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಕೊಳ್ಳವೆಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವುದು ಪ್ರಮುಖವಾದುದು.

ಜನರು ವಾಸಿಸುವ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿರುವ ವಿದ್ಯುತ್ ಕಂಬಗಳಿಂದ ಯಾವುದಾದರೂ ವಿದ್ಯುತ್ ಕಂಬ ಕೆತ್ತಲಿಸಿ ಬಿಡ್ಡ ಅದರಿಂದ ವಿದ್ಯುತ್ ಪ್ರವಹಿಸುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಗಮನಿಸಬೇಕು.

ಮೀನುಗಾರರು ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಮೀನು ಹಿಡಿಯಲು ಹೋಗುವುದನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಬೇಕು.

ಸ್ಥಳೀಯ ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಮತ್ತು ದೂರವಾಣಿಯ ಸಹಾಯದಿಂದ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತದೆ. ಯೋಗೆಗಳು ಹರಡುವುದನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಲು ವ್ಯಾಪಕ ಎಲ್ಲರೂ ಉದಿಸಿ ಆರಂಭಿಸಿ ನೀರನ್ನೇ ಉದಿಯಲು ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕು.

ಪ್ರವಾಹಗಳು

ಮತಿ ಮೀರಿದ ಪರಿಳಿತವಿರುವ ನೀರನ್ನು ಪ್ರವಾಹ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತೇವೆ. ಅತ್ಯಧಿಕ ಮಳೆ, ಆವರ್ತನೆ ಮಾರ್ಪಾತ್ರ, ಹಿಮವೃಕ್ಷ, ಸುನಾಮಿ ಮತ್ತು ಜಲಾಶಯಗಳು ಒಳೆಯುವುದು ಮೊದಲಾದ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಪ್ರವಾಹಗಳು ಉಂಟಾಗುತ್ತವೆ. ಈತನ್ನು ಮಾರ್ಪಾತ್ರಗಳಿಂದ ಬೀಳುವ ಅಧಿಕ ಮಳೆಯಂದಾಗಿ ತಮಳನಾಡು, ಅಂತರ್ರಷ್ಟೀ ಮತ್ತು ಒಡಿಸ್ಸಾ ಮತ್ತು ಒಡಿಸ್ಸಾ

ಪ್ರವಾಹ

ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ನೇರುತ್ತ್ಯ ವಾರುತಗಳ ಕಾಲಗಳಲ್ಲಿ ಮುಂಬ್ಯ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಪ್ರವಾಹಗಳು ಏರ್ಪಡುತ್ತವೆ.

ಪ್ರವಾಹಗಳಿಂದಾಗಿ ಕಲುಷತ ನೀರು ಸ್ವರ್ಭಾಷಾಗಳ ಪ್ರವಾಹ ಸ್ವಂತ್ರಾನ್ಯದ ವಿನಾಶಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ. ನೀರು ಮರಿನವಾಗುತ್ತದೆ. ಮಣಿನ ಸವತ, ಕೆಸರಿನ ತೇವಿರಣೆ, ಜಲ ಸಂಗ್ರಹ, ಕೃಷಿ ಭೂಮಿಯ ನಾಶ, ಜಾನುವಾರಿಗಳ ವಿನಾಶ,

ಮೀನು ಹಿಡಿಯುವ ಉಪಕರಣಗಳ ಹಾನಿ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಣ ಹಾನಿ ಏರ್ಪಡುತ್ತದೆ.

ದ್ವಿಷಿಣಿ ಭಾರತದ ನದಿಗಳಂತಹೀ ಉತ್ತರ ಭಾರತದ ನದಿಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ವರ್ಷವು ಪ್ರವಾಹ ಏರ್ಪಡುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂಬಂತಿಸು!

ಪ್ರವಾಹಗಳು ಮತ್ತು ಕ್ಷಾಮೆ ಇವೆರಡೂ ತ್ವರಿತ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಒಂದು ಬದಲಾವಣೆಯಾಗುವುದರಿಂದ ಏರ್ಪಡುತ್ತವೆ.

ಉಪಕಾರ

ಮತಿ ಮೀರಿದ ಪ್ರವಾಹವನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಲು ಕಲಪು ಕಾಲುವೆಗಳ ಅವಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿವೆ. ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಕೃಷಿ ಭೂಮಿಗಳ ಮತ್ತು ತಗ್ಗಾದ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಂದ ನೀರನ್ನು ಹೂರುದೂಡಲು ಕಾಲುವೆಗಳು ಅವಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿವೆ.

ನದಿ ತೀರಗಳನ್ನು ಎತ್ತರಿಸಬೇಕು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಕೊಳಗಳು ಮತ್ತು ಸರೋವರಗಳ ಹೂಳಿ ತೆಗೆಯುವುದು.

ತಗ್ಗಾದ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿರುವ ಮನೆಗಳ ಮುಂಭಾಗದಲ್ಲಿ ನೀರು ನಿಲ್ಲದಿರಲು ಮರಣ ಚೇಲಗಳನ್ನು ಜೋಡಿಸಬೇಕು.

ಅರಣ್ಯಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಲು ಮೈತ್ರಾಹಿಸಬೇಕು

ಮುಳ್ಳನೀರಿನ ತೇವಿರಣೆ ವಿಧಾನಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದಾದರೂ ಎಂದು ವಿಧಾನದ ಮೂಲಕ ಮಳೆ ನೀರನ್ನು ತೇವಿರಿಸಬೇಕು.

ತಗ್ಗಾದ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವ ಜನರನ್ನು ಎತ್ತರಿಸಿ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಸ್ಥಳಾಂತರಿಸಬೇಕು.

ಪ್ರವಾಹದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಸಾಮುದ್ರಿಕ ನಿರಾರಣಾ ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಧಾರ್ಗವಹಿಸಲು ವಿದ್ಯುತ್ತಿಗಳಿಗೆ ತರಬೇತಿ ನೀಡಬೇಕು.

ಬರಗಾಲ

ಅನಾವೃತ್ಯಾಯಿಂದಾಗಿ ದೀರ್ಘ ಕಾಲ ಉಂಟಾಗುವ ಒಣ ವಾಯುಗುಣದ ಸ್ಥಿರಿಸುವುದು ಬರಗಾಲ ಎನ್ನುತ್ತೇವೆ. ಬರಗಾಲ ಯಾವಾಗ ಆರಂಭವಾಯಿತು, ಯಾವಾಗ ಕೊನೆಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದು ಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಬರಗಾಲ

ಬರಗಾಲ

ಭಾರತದ ಹವಾಮಾನ ಇಲಾಖೆಯ ಪ್ರಕಾರ ದೀರ್ಘ ಕಾಲದಿಂದ ಒಂದು ದೇಶದ ತೇಕಡ 10ಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿ ಮಳೆ ಬೀಳುವ ಆ ದೇಶವು ಬರಗಾಲ ಏಡಿತ ದೇಶ ಎನ್ನಬಹುದು.

ಅನಾವೃತ್ಯೇ ಬರಗಾಲಕ್ಕೆ ಪ್ರಮುಖವಾದ ಕಾರಣ ಅನಾವೃತ್ಯಿಗೆ ಮಾನಸ್ಥಿನಾ ವಿಫಲತೆಯಿಂದ ಸಾಕಷ್ಟು ಮಳೆ ಬೀಳಿದಿರುವುದು. ಯಾತುಗಳ ಬದಲಾವಣೆ, ಅರಣ್ಯಗಳ ನಾಶ, ಪರಿಸರ ಮಾರ್ಪಿನ ಧಾರ್ಮಿಕರಣ, ಅಸ್ವಾಹಕವಾದ ಭೂ ಮೇಲ್ಮೈಸಾರಣೆ, ಹಲ್ಲುಗಾವಲು ಮತ್ತು ಭೂ ಸವೆತ ಮೊದಲಾದವು ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣಗಳಾಗಿವೆ.

ಮಳೆ ಆಶ್ಚಿತ ಬೆಳೆಯು ಬರಗಾಲದಿಂದ ಅಧಿಕವಾದ ಹಾನಿಗೆ ಒಳಗಾಗುತ್ತದೆ.

ಇತರ ಪರಿಣಾಮಗಳಿಂದರೆ, (1) ಕಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಅಭಾವ (2) ಅಹಾರ ಕೋರತೆ (3) ಜಾನುವಾರಿಗಳಿಗೆ ನೀರಿನ ಅಭಾವ (4) ಮೋಷಣಾಂಶಗಳ ಕೊರತೆಯ ಹಾಯಿಲೆಗಳು (5) ಮಣ್ಣಿನ ಸವೆತ ಮೊದಲಾದವುಗಳು.

ಉಪಕರಣ

ಪರ್ಯಾಯ ಬೆಳೆ, ಹನಿ ನೀರಾವರಿ, ಪದ್ಧತಿಯ ಮೂಲಕ ಭೂಮಿಯ ಉಪಯೋಗವನ್ನು ಯೋಜನಾಬದ್ಧವಾಗಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ವಡಿಸುವುದು.

ಮಳೆಯ ನೀರನ್ನು ಕ್ರಮವಾಗಿ ತೇವಿರಿಸಿ ಮನರ್ಹ ಬಳಕೆ ಮಾಡುವುದು ಬರಹೀಡಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ಜಾನುವಾರಿಗಳಿಗೆ ಮೇವು ಮತ್ತು ಕುದಿಯುವ ನೀರಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುವುದು.

ಬರಗಾಲ ನಿವಾರಣಾ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಹೊಂದೊಯ್ದುವುದು.

ಸುಂಟರಗಾಳಿ

ಶೈವಿಷಾದ ಸುರಳಿಯಾಕಾರದಂತೆ ಸುತ್ತುವ ದುಂಡಾಕಾರದ ಗಾಳಿಯನ್ನು ಸುಂಟರಗಾಳಿ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಈ ಗಾಳಿಯಿಂದ ಉಂಟಾಗುವ ಕುಮುಲೋನಿಂಬಸ್ ಮೋಡಗಳು ಭೂಮಿಯ ಅರಿಕೆಯಾಕಾರದಲ್ಲಿ ಭೂಮಿಯ ತಳಭಾಗಕ್ಕೆ ಮುಟ್ಟಿಗೊಂಡಿರುವುದು ಈ ಗಾಳಿಯ ಸುರಳಿಯ ಅಗಲ ಕೆಲವು ಮೀಟರ್‌ಗಳಿಂದ ಒಂದು ಕೆ.ಮೀ.ಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಿಗಿರುತ್ತಾ ಇವರ ಸುತ್ತುವಿಕೆಯ ವೇಗವು ಗಂಟೆಗೆ 64 ರಿಂದ 509 ಕೆ.ಮೀ.ಮಿಗೆಗೆ ಇರುತ್ತದೆ.

ಶೈವಿ ಕಡಿಮೆ ಒತ್ತಡದ ಕಾರಣದಿಂದಾಗಿ ಇವುಗಳು ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ತ್ವರಿತಗೆಂತಿಯಲ್ಲಿ ಉಂಟಾಗುತ್ತವೆ. ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ರಚನೆಯಾಗುವಾಗ ರಫಸದಿಂದ ಸುತ್ತುವ ಗಾಳಿಯು ಉದ್ದೇಶಿಸುತ್ತದೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ಉಷ್ಣ ಮತ್ತು ಶೀತ ಗಾಳಿಗಳು ಸಂಧಿಸುವಾಗ ಉಂಟಾಗುತ್ತವೆ. ಆವರ್ತನೆಯಾಗಿ ಮಾರುತಗಳಿಂತೆಯೇ ಇವುಗಳು ಅತ್ಯಧಿಕ ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೆ ಹಾನಿಯನ್ನು ಉಂಟು ಮಾಡುತ್ತವೆ.

ಸುಂಟರ ಗಾಳಿ

1998 ಮಾರ್ಚ್ 24 ರಂದು ಪಶ್ಚಿಮ ಬಂಗಾಳ ಮತ್ತು ಒಡಿಸ್ಸಾದ ಮಾರ್ಕೆಟ್ ಕರಾವಳಿಯ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿರುವ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಕರಾವಳಿಯಲ್ಲಿರುವ 20 ಗ್ರಾಮಗಳು ತೀವ್ರ ಸುಂಟರ್‌ಗಾಳಿಯನ್ನು ವಿಕೋಪದಿಂದಾಗಿ ಈ ಗಳಿಗೆ 160 ಮಂದಿ ಮರಣಹೊಂದಿದರು.

2000 ಮಂದಿ ಗಾಯಗೊಂಡರು ಹಡಗಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ 10 ಮಂದಿ ಗಾಳಿಯಿಂದ ಸುಮಾರು 20 ಅಡಿ ಎತ್ತರಕ್ಕೆ ಬೀಸಿ ಎಸೆಯಲ್ಪಟ್ಟಿಂದ ಮರಣ ಹೊಂದಿದರು.

ಒಡಿಸ್ಸಾದಲ್ಲಿ ಬಾಲಾ ಸೂರ್ಯ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿರುವ ಗೋಬರ್‌ಫ್ರೆಟ್‌ ಎಂಬ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸುಂಟರ್‌ಗಾಳಿಯಿಂದ ಶಾಲಾ ಕಟ್ಟಡದ ಮೇಲ್ಮೈವಣಿಯ ಕುಸಿತ್ತಕ್ಕೆ ಸಿಲುಕೆ 35 ಶಾಲಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಪ್ರಾಣ ಕಳೆದುಕೊಂಡರು. 15,000 ಮನೆಗಳು ಹಾನಿಗೆ ಒಳಗಾದವು ಮತ್ತು 10,000ಕ್ಕೂ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟಿಂದಿರುವ ವಸತಿಹೀನರಾಗಿ ಪರಿ ತಪಿಸಿದರು.

ನಿಮಗೆ ತಿಳಿದಿದರೆಯೇ?

ಸುಂಟರ್ ಗಾಳಿಯನ್ನು ಅಮೆರಿಕಾ ಸಂಯುಕ್ತ ಸಂಸಾಧನದಲ್ಲಿ (U.S.A) ಟ್ರಿಸ್ಟರ್ (Twister) ಎಂದು ಕರೆಂತು ತಾರ್ತರೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಸುರುಳಿಯಾಕಾರದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತಿ ಆಲಿಕೆಯ ಆಕಾರದಲ್ಲಿ ಮೋಡವನ್ನು ಉಂಟು ಮಾಡುತ್ತದೆ ಎಂಬುದು ಇದರ ಅರ್ಥ.

ಉಪಶಮನ

ಸುಂಟರ್‌ಗಾಳಿಯ ಮುನ್ನಾಜನೆಯನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡ ತಕ್ಷಣ ತಗ್ಗು ಪ್ರದೇಶಗಳಿಂದ ಸುರಕ್ಷಿತ ಸ್ಥಳಗಳಿಗೆ ಸ್ಥಳಾಂತರ ಹೊಂದ ಬೇಕು ಅಥವಾ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೇ, ಸುರಕ್ಷಿತ ಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲಿ, ಇರಬೇಕು.

ಹಳೆಯದಾದ ಕಟ್ಟಡಗಳಿಂದ ಹೊರಗೆ ಹೋಗಬೇಕು. ಸುಂಟರ್‌ಗಾಳಿಯ ಬೀಸುವಾಗ ನೀವು ಮನೆಯ ಹೊರಗೆ ಇರಲು ಇಚ್ಛಿಸಿದರೆ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಇರಬೇಕು, ಸುಂಟರ್ ಗಾಳಿಯ ಪ್ರಭಾವ ಕಡಿಮೆಯಾಯಿತೆಂದು ಸಹಾರಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ತಿಳಿಸಿದ ನಂತರವೇ ಮನೆಗೆ ಹಿಂತಿರುಗಬೇಕು.

ಗಾಯಗೊಂಡ ಅಥವಾ ರಕ್ಷಿಸಿದ ಜನರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವುದು ಮತ್ತು ಪ್ರಥಮ ಚಿಕಿತ್ಸೆಯನ್ನು ತಕ್ಷಣ ಒದಗಿಸಬೇಕು.

ಸಾಮಾನ್ಯ ಉಪಶಮನ

ಪ್ರಥಮವಾಗಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ವಿಕೋಪದಿಂದ ತಮ್ಮನ್ನು ಹೇಗೆ ರಕ್ಷಿಸಿ ಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ವಿಕೋಪದ ನಂತರ ಜನರಿಗೆ ವಿಕೋಪದ ತೊಂದರೆಯಿಂದ ಮಾನಸಿಕ ತೊಂದರೆಯಿಂದ ಹೊರಬಿರಲು ಸಹಾಯವಾಗುವ ಜಾಗೃತಿಯನ್ನು ಉಂಟು ಮಾಡುವುದು.

ಅಭ್ಯಾಸ

I. ಸರಿಯಾದ ಉತ್ತರವನ್ನು ಆರಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ.

1. ಬರಗಾಲ ಉಂಟಾಗಲು ಪ್ರಮುಖವಾದ ಕಾರಣ _____.
  - ಅ) ಅನಾವೃತ್ತಿ
  - ಆ) ಪರಿಸರ ಮಾಲೀನ್ಯ
  - ಇ) ಅರಣ್ಯಗಳ ನಾಶ
  - ಈ) ಕಾರ್ಬಾನ್‌ನೆಗಳು
2. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಸುಂಟರ್ ಗಾಳಿ ಏರ್ಪಡುವುದು _____.
  - ಅ)ಭಾರತ
  - ಆ)ಬಾಂಗಾಳದೇಶ
  - ಇ) ಜೀನಾ
  - ಈ) ಅಮೆರಿಕಾ ಸಂಯುಕ್ತ ಸಂಸಾಧನ
3. ಭೂಕುಸಿತ ಆಗಾಗ್ಗೆ ಉಂಟಾಗುವುದು _____.
  - ಅ)ಮರಳುನಾಡು
  - ಆ)ಅರಣ್ಯ ಪ್ರದೇಶ
  - ಇ)ತಂಡ್ರಾ ಪ್ರದೇಶ
  - ಈ)ವರ್ವತ ಪ್ರದೇಶ

- ಸುನಾಮಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದವು _____ ಭಾಷೆಯಿಂದ ಬಂದಿದೆ
 ಅ) ತಮಿಳು   ಆ)ಪ್ರೇಂಜ್   ಇ) ಜಪಾನ್   ಇ) ಲ್ಯಾಟೀನ್
- ಕೆಳಕಂಡವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ವಿಕೋಪವಲ್ಲ
 ಅ)ಪರಮಾಣು ಸ್ನೇಹಿ   ಆ)ಅರಣ್ಯನಾಶ   ಇ) ಕಾಡ್ರಿಚ್ಚು   ಈ) ಮಿಂಚೆ

II. ಖಾಲಿ ಬಿಟ್ಟ ಸ್ಥಳಗಳನ್ನು ಭರ್ತೆ ಮಾಡಿ

- ವಿಕೋಪವೆಂಬುದು_____.
- ಭಾರತವು _____ಭೂಕಂಪ ವಲಯಗಳಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ.
- ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಸುನಾಮಿ ಮಾನ್ಯನೆಯ ಕೇಂದ್ರವನ್ನು _____ ಎಂಬಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಿಸಲಾಗಿದೆ.
- ಶಿಲಾಧೂಳಿನ ಕಣಗಳು ನೀರಿನೊಡನೆ ಸೇರಿ ಚಲಿಸುವುದನ್ನು _____ ಎನ್ನುತ್ತೇವೆ.
- ಹಿಮ ಬಂಡೆ ಜಾರುವ ಎತ್ತರ _____ಮತ್ತು _____ ಎತ್ತರಗಳಲ್ಲಿ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ.

III. ಹೊಂದಿಸಿರಿ.

- ಸುಂಟರಗಾಳಿ   ಭಾರಿ ಮಳೆ
- ಅಭದ್ರವಾದ ಶಿಲಾಸ್ಥರಗಳು   ಗಾಳಿಯ ಸುತ್ತುವಿಕೆ
- ಭೂ ಕುಸಿತ   ಜ್ವಾಲಾಮುಖಿಯ ಸ್ನೇಹಿ
- ಬರಗಾಲ   ಸುನಾಮಿ
- ಭೂ ಕಂಪ   ಅನಾವೃತ್ಯಿ

IV. ಕೆಳಕಂಡ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿ ಉತ್ತರಿಸಿ.

- ವಿಕೋಪ ಎಂದರೇನು?
- ಉಪಶಮನ-ಕುರಿತು ಬರೆಯಿರಿ.
- ಭೂಕುಸಿತ ಎಂದರೇನು?
- ಪ್ರವಾಹ ಮತ್ತು ಬರಗಾಲಕ್ಕಿರುವ ವೃತ್ಯಾಸಗಳೇನು?
- ಸುಂಟರಗಾಳಿ ಮತ್ತು ಆವರ್ತ ಮಾರುತಗಳಿಗಿರುವ ವೃತ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸು.

V. ಕೆಳಕಂಡ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ವಿವರವಾಗಿ ಉತ್ತರಿಸಿ.

- ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ವಿಕೋಪ ಮತ್ತು ಮಾನವ ನಿರ್ಮಿತ ವಿಕೋಪಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸು.
- ವಿಕೋಪ ನಿರ್ವಹಣೆ ಎಂದರೇನು?
- ಸುನಾಮಿ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಅದರಿಂದ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಏರ್ಪಡುವ ಹಾನಿಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಬರೆಯಿರಿ.
- ಬರಗಾಲ ಮತ್ತು ಪ್ರವಾಹಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ವಿವರವಾಗಿ ಬರೆಯಿರಿ.
- ಭಾರತದಲ್ಲಿರುವ ಭೂಕಂಪ ವಲಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರವಾಗಿ ಬರೆಯಿರಿ?

ರಚನಾತ್ಮಕ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ

1. ಕಳೆದ 2011 ಮತ್ತು 2012 ರಲ್ಲಿ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಏರ್‌ಟೆಂಟ್ ಭೂಕಂಪಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಪ್ರಬಂಧ ಬರೆಯಿರಿ.
2. ಕಳೆದ ಡಿಸೆಂಬರ್ 26, 2004 ರಲ್ಲಿ ಏರ್‌ಟೆಂಟ್ ಸುನಾಮಿಯ ಕೆಡಕುಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ಅದರಿಂದ ಬಾಧಿಸಲ್ಪಟ್ಟವರನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ಪಾರು ಮಾಡಲು ಕೈಗೊಂಡ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾದ ಜಿತ್ರಗಳೊಡನೆ ಒಂದು ತನಿಖಾ ಪ್ರಬಂಧವನ್ನು ಬರೆಯುವುದು.
3. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಏರ್‌ಟೆಂಟ್ ಥಾನೇ ಜಂಡಮಾರುತದಿಂದ ಬಾಧಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಪ್ರದೇಶಗಳು ಹಾಗೂ ಅದರಿಂದ ಪಾರು ಮಾಡಲು ಕೈಗೊಂಡ ಕ್ರಮಗಳ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಚರ್ಚೆಯೋಂದನ್ನು ನಡೆಸುವುದು.
4. ಬರಗಾಲದಲ್ಲಿ ಕೆಡಕುಗಳಿಂದ ನಮ್ಮನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಮಳೆ ನೀರು ಶೇಖರಣೆ ಪ್ರಮುಖವಾದದ್ದು ಎಂಬುದನ್ನು ಸಮರ್ಥಿಸಿ ಭಿತ್ತಿ ಪತ್ರ ಮಾದರಿಗಳು, ಜಾಹೀರಾತು ಅಣೆಯ ಜಿತ್ರ ಮಾದರಿಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸುವುದು.
5. ಭಾರತದ ಭೂಕಂಪ ವಲಯಗಳನ್ನು ಭಾರತದ ಭೂಪಟದಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸಬೇಕು.

ಅಧ್ಯಾತ್ಮ

2. ಸಾಗರಶಾಸ್ತ್ರ – ಒಂದು ಪರಿಚಯ

ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಉಂಟಾಗುವ ಸ್ಥಿರವಾದ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ವಾಯುಗುಣದ ವ್ಯತ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಸಾಗರಗಳು ಪ್ರಥಾನ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸುತ್ತಿವೆ. ಸಾಗರವು ನಿನಿಜ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಉಗ್ರಾಳವಾಗಿದೆ. ಸಮುದ್ರವನ್ನು ಸುತ್ತುವರಿದು ಅನೇಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳುಂಟಾಗುವುದನ್ನು ನಾವು ಕಣ್ಣಾರೆ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಸಮುದ್ರ ತೀರ ಮರೆಯಾಗುವಿಕೆ, ದ್ವಿಪಗಳ ಮುಖಗುವಿಕೆ, ಜಲಮಾಲೆನ್ನು, ಮೀನುಗಾರಿಕೆಯ ನಾಶಪಡಿಸುವಿಕೆ, ಸಮುದ್ರದ ನೀರಿನ ಮಟ್ಟ ಹೆಚ್ಚಾಗುವಿಕೆ, ಭೂಮಿಯ ಉಷ್ಣಾಂಶ ಅಧಿಕರಿಸುವಿಕೆ, ಸಾಗರ ಪ್ರವಾಹಗಳು, ಜಂಡಮಾರುತಗಳು, ಹಿಮಚ್ಛಾದಿತ ಭಾಗಗಳ ಕರಗುವಿಕೆ ಮುಂತಾದವುಗಳು ಮಾನವನನ್ನು ಭಯಪಡಿಸುವಂತಿವೆ. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ, ಸಾಗರದ ರಚನೆಯನ್ನು ನಾವು ಆರ್ಥಿಕಾಡಿಕೊಂಡರೆ ಮಾತ್ರ ವ್ಯಾಂಬರುವ ಶತವರಾನದಲ್ಲಾಗುವ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಅರಿತು ಮುಂಚಿತವಾಗಿಯೇ ಅವುಗಳನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಬಹುದು. ಸಾಗರಗಳ ಕ್ರಮಬದ್ಧವಾದ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುವುದರ ಮೂಲಕ ಮುಂಬರುವ ವಿಕೋಪಗಳಿಂದ ಬಿರುಗಳಿಗಳು, ಪ್ರವಾಹ, ಬರಗಾಲ ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಪರಿಣಾಮಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಜನರಿಗೆ ಮನ್ನಾಚರಿಕೆ ನೀಡಿ ಮುಂಬರುವ ಅಪಾಯಗಳಿಂದ ಪಾರು ಮಾಡಬಹುದು.

ನಮಿದು ತಿಳಿದಿದೆಯೇ?

ಸಾಗರ ಎಂಬುದು ಒಂದು ಗ್ರೀಕ್ ಪದ “ಓಕೆನ್ಸ್”. ಸಾಗರಗಳು ಎಂಬುದು ಒಂದು ಲಂಬಾಯುಕ್ತ ನೀರಿನ ಒಂದು ಪ್ರಮುಖ ಅಂಗ ಮತ್ತು ಜಲಗೋಳದ ಪ್ರಮುಖ ಘಟಕವಾಗಿದೆ.

“ಸಾಗರಶಾಸ್ತ್ರ” (Oceanography) ಎಂದರೇನು?

‘ಸಾಗರ ಶಾಸ್ತ್ರ’ ಎಂಬುದು ಸಮುದ್ರದ ನೀರಿನ ಭೌತಿಕ-ರಸಾಯನಿಕ ಗುಣಗಳು, ಆಳ, ಉಷ್ಣಾಂಶ, ಲಂಬಾಯುಕ್ತ, ಸಾಗರ ಪ್ರವಾಹಗಳು ಮತ್ತು ಸಮುದ್ರ ತಳಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬರುವ ಸಸ್ಯಗಳ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುವ ವಿಜ್ಞಾನದ ಒಂದು ಶಾಖೆಯಾಗಿದೆ.

ಸಾಗರಗಳು ಭೂಮಿಯ ಒಟ್ಟು ವಿಸ್ತೀರ್ಣದಲ್ಲಿ ಶೇ.71ರಷ್ಟು ಭಾಗವನ್ನು ಮತ್ತು ಭೂಮಿಯ ಒಟ್ಟು ನೀರಿನ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಶೇ.97ರಷ್ಟನ್ನು ಆವರಿಸಿವೆ. ಅವಾರ ಪ್ರಮಾಣದ ನೀರಿನಿಂದ ಆವರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವ ಭಾಗವನ್ನು ‘ಸಾಗರ’ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತೇವೆ.

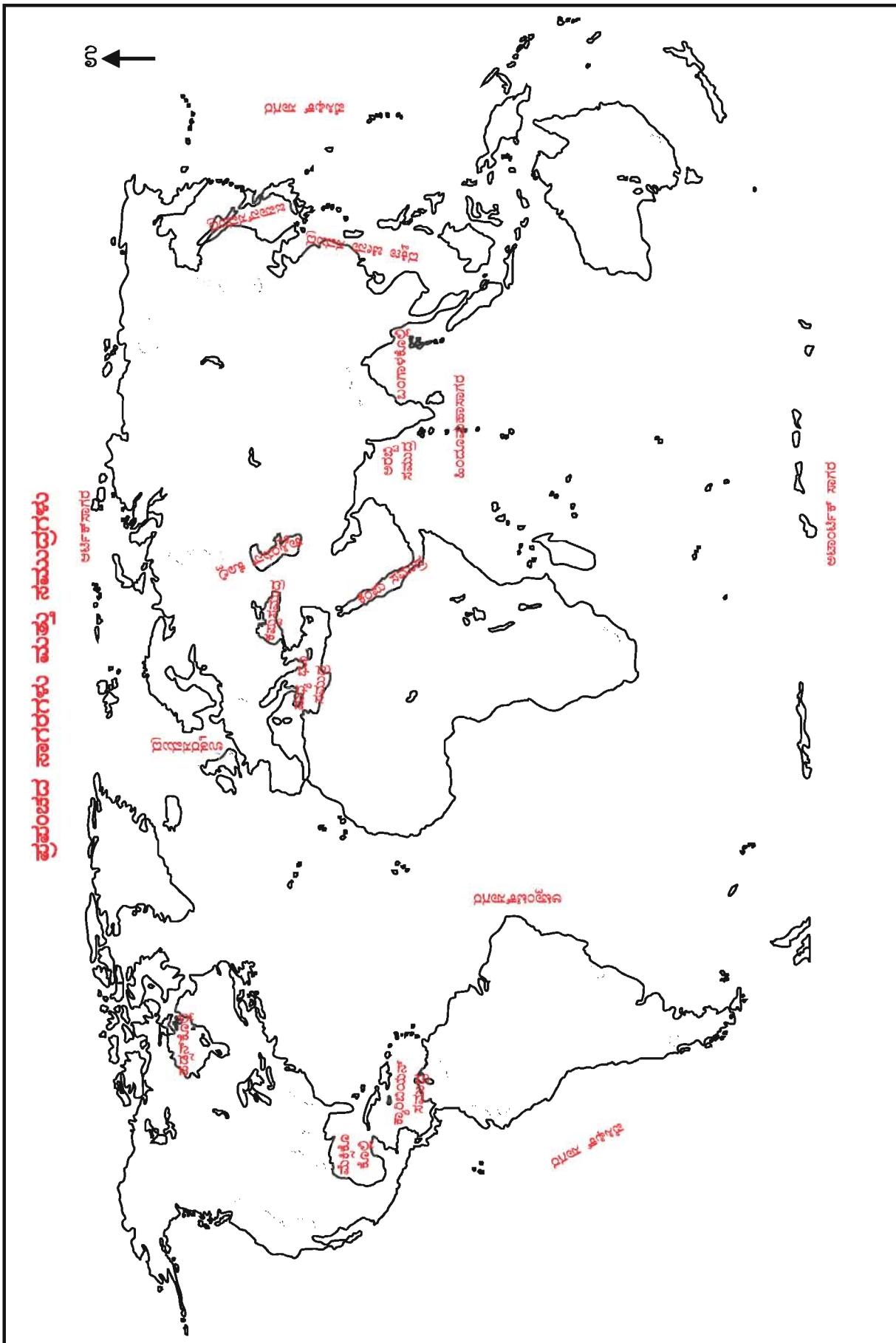
ಭೂಮಿಯನ್ನು ‘ಜಲಗ್ರಹ’ (Water Planet) ವೆಂಬ ಉಪನಾಮುದಿಂದಲೂ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಸೌರಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ ಭೂಮಿಯ ಸಾಗರಗಳು ವಿಶಿಷ್ಟ ಸ್ಥಾನ ಹೊಂದಿವೆ. ಸೌರಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿರುವ ಇನ್ನಿತರ ಗ್ರಹಗಳು ನೀರನ್ನು ಹೊಂದಿರುವುದಿಲ್ಲ. (ಇತ್ತೀಚಿನ ಸಂಶೋಧನೆಗಳು ಮಂಗಳ ಗ್ರಹವು ನೀರನ್ನು ಹೊಂದಿರಬಹುದೆಂದು ತಿಳಿಸುತ್ತವೆ) ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಜೀವರಾಶಿಯ ಮೂಲ ಸಾಫನ್ವೆ ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬಂದಿರೆಂದು ನಂಬಲಾಗಿದೆ.

ಭೂಮಿಯ ಅನೇಕ ಕಾರ್ಯತೀರ್ಣತೆಗಳಿಗೆ ಸಾಗರಗಳು ಕಾರಣವಾಗಿವೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಹವಾಮಾನ ಮತ್ತು ಉಷ್ಣಾಂಶಗಳ ಮೇಲೆ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುತ್ತದೆ. ಸೂರ್ಯನ ಕಿರಣಗಳನ್ನು ಆಕಷಿಸಿ ಹೀರಿಕೊಳ್ಳಲು ಮಾಡುವ ಭೂಮಿಯ ಉಷ್ಣಾಂಶವನ್ನು ಸಾಗರಗಳು ಪರಿವರ್ತಿಸುತ್ತವೆ. ಹಾಗೂ ಆಕಷಿಸಿ ಹೀರಿಕೊಂಡ ಉಷ್ಣಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಸಾಗರ ಪ್ರವಾಹಗಳು ಪ್ರಪಂಚದಾದ್ಯಂತ ಹರಡುತ್ತವೆ.

ಪ್ರಪಂಚಲ್ಲಿರುವ ಸಾಗರಗಳೆಲ್ಲವೂ ಸಮುದ್ರಗಳು, ಕೊಲ್ಲಿಗಳು, ಜಲಸಂಧಿಗಳು, ಮತ್ತು ಕಾಲುವೆಗಳ ಮೂಲಕ ಒಂದರೊಡನೋಂದು ಸಂಪರ್ಕವನ್ನು ಹೊಂದಿವೆ. ಪೆಸಿಫಿಕ್, ಅಟ್ಲಾಂಟಿಕ್, ಹಿಂದೂ, ಆರ್ಟಿಕ್ ಮತ್ತು ಅಂಟಾರ್ಟಿಕ್-ಶೆ ಇದು ಸಾಗರಗಳೂ ಜೆನಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿರುವ ಸಾಗರಗಳಾಗಿವೆ.

1. ಪೆಸಿಫಿಕ್ ಸಾಗರ

ಪೆಸಿಫಿಕ್ ಸಾಗರವು ಅತ್ಯಂತ ದೊಡ್ಡದಾದ ಹಾಗೂ ಆಳವಾದ ಸಾಗರವಾಗಿದೆ. ಇದು ತ್ರೀಕೋನಾಕಾರದಲ್ಲಿದೆ ಮತ್ತು ಭೂಮಿಯ ಮೇಲ್ಮೈನ

ಒಟ್ಟು ವಿಸ್ತೀರ್ಣವಾದ ಶೇ.33 ರಷ್ಟು ಭಾಗವನ್ನು ಆವರಿಸಿದೆ. ಇದರ ಸರಾಸರಿ ಆಳ ಸುಮಾರು 5,000 ಮೀಟರ್‌ಗಳಾಗಿವೆ. ಇದು ಪಕ್ಷಿಮದಲ್ಲಿ ಏಷ್ಯಾ ಮತ್ತು ಆಸ್ಟ್ರೇಲಿಯಾ, ಮೂರ್ಚಿದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಅಮೆರಿಕ ಮತ್ತು ದಕ್ಷಿಣ ಅಮೆರಿಕ, ದಕ್ಷಿಣದಲ್ಲಿ ಅಂಟಾಟಿಕೆವನ್ನು ಎಲ್ಲೆಗಳನ್ನಾಗಿ ಹೊಂದಿದೆ.

ದಕ್ಷಿಣದ ಪೆಸಿಫಿಕ್ ಸಾಗರದಲ್ಲಿರುವ ಜಾಲೆಂಜರ್ ತಗ್ನಿ (ಮೆರಿನ ಕಂಡರ) ಪ್ರಪಂಚದ ಆಳವಾದ ಭಾಗವಾಗಿದೆ, ಇದರ ಆಳ, 11,033 ಮೀಟರ್‌ಗಳಾಗಿದೆ. ಪೆಸಿಫಿಕ್ ಸಾಗರದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ 20,000 ದ್ವೀಪಗಳಿವೆ. ನ್ಯೂಜಿಲ್ಯಾಂಡ್, ಇಂಡೋನೆಷ್ಯಾ, ಜಪಣ್ ಮತ್ತು ಹವಾಯ್ ದ್ವೀಪಗಳು ಚಿರಪರಿಚಿತವಾಗಿವೆ.

2. ಅಟ್ಲಾಂಟಿಕ್ ಸಾಗರ

ಅಟ್ಲಾಂಟಿಕ್ ಸಾಗರವು ಉದ್ದವಾದ 'S' ಆಕಾರದಿಂದ ಕೂಡಿದೆ. ಇದು ಭೂಮಿಯ ಒಟ್ಟು ವಿಸ್ತೀರ್ಣದ ಶೇ.16.5ರಷ್ಟು ವ್ಯಾಪಿಸಿದೆ. ಇದು ಪೆಸಿಫಿಕ್ ಸಾಗರದ ಶೇ.50ರಷ್ಟು ವಿಸ್ತೀರ್ಣವಾಗಿದೆ. ಇದು ಪಕ್ಷಿಮದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಮತ್ತು ದಕ್ಷಿಣ ಅಮೆರಿಕಗಳಿಂದಲೂ, ಮೂರ್ಚಿದಲ್ಲಿ ಯೂರೋಪ್ ಮತ್ತು ಆಫ್ರಿಕಾಗಳಿಂದಲೂ ಸುತ್ತುವರಿದೆ. ಅಟ್ಲಾಂಟಿಕ್ ಸಾಗರದಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬರುವ ಮುಖ್ಯವಾದ ದ್ವೀಪಗಳು ಗ್ರೇನ್ ಲ್ಯಾಂಡ್, ಬ್ರಿಟಿಷ್ ದ್ವೀಪಗಳು, ನ್ಯೂಫೋಂಡ್ ಲ್ಯಾಂಡ್, ಪ್ರೋಫ್ರಿಡೇಸ್, ವಡ್‌ ಮತ್ತು ಕ್ಯಾನರೀಸ್ ಭೂಶಿರಗಳಾಗಿವೆ. ಅಟ್ಲಾಂಟಿಕ್ ಸಾಗರದ ವಾಣಿಜ್ಯ ಪೂರ್ಗವು ವಿಶ್ವದ ಅತ್ಯಧಿಕ ದಟ್ಟಣೆಯ ಸಂಚಾರವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ವಾಣಿಜ್ಯ ವ್ಯಾಪಾರಗಳ ಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಾಂತರದ ದ್ವೀಪಗಳು ಹಿಮಗಢೆಯಿಂದ ಆವೃತವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

3. ಹಿಂದೂ ಮಹಾಸಾಗರ

ಜಗತ್ತಿನ ಸಾಗರಗಳ ಒಟ್ಟು ವಿಸ್ತೀರ್ಣದ ಶೇ.20ರಷ್ಟನ್ನು ಹಿಂದೂ ಮಹಾಸಾಗರವು ಹೊಂದಿದೆ.

ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ಭಾರತ, ಪಾಕಿಸ್ತಾನ, ಮೂರ್ಚಿದಲ್ಲಿ ಆಸ್ಟ್ರೇಲಿಯ, ಸಂಡಾ ದ್ವೀಪಗಳು ಮತ್ತು ಮಲೇಶಿಯಾ ಮತ್ತು ಪಕ್ಷಿಮದಲ್ಲಿ ಅರೇబಿಯಾ ಪರ್ಯಾಯ ದ್ವೀಪ ಮತ್ತು ಆಫ್ರಿಕ ಇವುಗಳು ಹಿಂದೂ ಮಹಾಸಾಗರದ

ಎಲ್ಲೆಯಾಗಿವೆ. ಹಿಂದೂ ಮಹಾಸಾಗರವು ಆಫ್ರಿಕದ ದಕ್ಷಿಣ ತುದಿಯಲ್ಲಿ ಅಟ್ಲಾಂಟಿಕ್ ಸಾಗರದಿಂದಲೂ, ಪೊರ್ಚು ಮತ್ತು ಆಗ್ನೇಯಲ್ಲಿ ಪೆಸಿಫಿಕ್ ಸಾಗರದಿಂದಲೂ ಒಂದು ಗೂಡುತ್ತದೆ. ಹಿಂದೂ ಮಹಾಸಾಗರದ ಸರಾಸರಿ ಆಳ ಸುಮಾರು 4000 ಮೀಟರ್ ಗಳಾಗಿವೆ. ಅಂಡಮಾನ್, ನಿಕೋಬಾರ್, ಮಾಲ್ವೈಝ್ ಮತ್ತು ಗಾಸ್ಟರ್, ಶ್ರೀಲಂಕ, ಸುಮಾತ್ರ ಮತ್ತು ಜಾವ ವೊದಲಾದವು ಹಿಂದೂ ಮಹಾಸಾಗರದ ಚಿರಪರಿಚಿತ ದ್ವೀಪಗಳಾಗಿವೆ. ಇದು ಒಂದು ದೇಶದ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಕರೆಯಲ್ಪಡುವ ಏಕೆಕ್ಕಣ ಸಾಗರವಾಗಿದ್ದು, ಇತಿಹಾಸ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳ ಪರಿಬಿಂಬಿತವಾದ ಜಲಮಾರ್ಗವಾಗಿದೆ.

4. ಅಂಟಾಟಿಕ್ ಸಾಗರ

ಅಂಟಾಟಿಕ್ ಸಾಗರವು ನಾಲ್ಕುನೇ ಬೃಹತ್ತಾದ್ದು, ಶೀತದ ಮತ್ತು ಅಂಟಾಟಿಕ್ ಕಾ ವಿಂದದ ದಕ್ಷಿಣದ ತುತ್ತ ತುದಿಯಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ದಕ್ಷಿಣ ಸಾಗರ ಎಂದೂ ಕರೆಯುವರು. ಅಲೆಗ್ನಾಂಡರ್ ದ್ವೀಪಗಳು, ಬ್ರೌಲಿನಿ ದ್ವೀಪಗಳು ಮತ್ತು ರೋಸ್ ದ್ವೀಪಗಳು ಈ ಸಾಗರದಲ್ಲಿರುವ ಕೆಲವು ದ್ವೀಪಗಳಾಗಿವೆ. ಈ ಸಾಗರದ ಸರಾಸರಿ ಆಳ 4,500 ಮೀಟರ್ ಗಳಾಗಿವೆ. ಉಷಾಂಶವು 10° ಸೆಲ್ಸೀಯಸ್ ನಿಂದ -2° ಸೆಲ್ಸೀಯಸ್ ವರೆಗೆ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಾಗುತ್ತದೆ. ಚಳಿಗಾಲದಲ್ಲಿ ಈ ಸಾಗರದ ಮೇಲಾಗಿದ ಅರ್ಥಕ್ಷೀಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಭಾಗವು ಹಿಮಗಢೆಯಿಂದ ಆವೃತವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

5. ಅಟಿಕ್ ಸಾಗರ

ಅಟಿಕ್ ಸಾರಗವು ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ವ್ಯತ್ಯಾಕಾರದಲ್ಲಿ ಭೂಮಿಯ ಉತ್ತರ ದ್ವೀಪದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತುವರಿದಿದೆ. ಇದರ ಒಟ್ಟು ವಿಸ್ತೀರ್ಣ 14 ಮಿಲಿಯನ್ ಚದುರ ಕಿಲೋ ಮೀಟರ್, ಇದರ ಸರಾಸರಿ ಆಳ 4000 ಮೀಟರ್‌ಗಳು. ಇದರ ಮುಖ್ಯ ದ್ವೀಪಗಳು ವಿಕ್ವೋರಿಯಾ ದ್ವೀಪಗಳು, ಎಲಿಜಬಿತ್ ದ್ವೀಪಗಳು, ಬಸ್‌ಲ್ಯಾಂಡ್, ಸ್ಟೊಬರ್ಗೆನ್ ಮತ್ತು ನೋವಾಗಸೋಮ್ಲ್ಯಾ ದ್ವೀಪಗಳಾಗಿವೆ.

ಪ್ರಾಂತಿಕ ಸಮುದ್ರಗಳು

ಸಾಗರಗಳ ಒಂದು ಭಾಗವು ಮೂರ್ಚಿದ ಅಧಿವಾಭಾಗಶ: ನೆಲಭಾಗದಿಂದ ಸುತ್ತುವರಿಯಲ್ಪಟ್ಟ

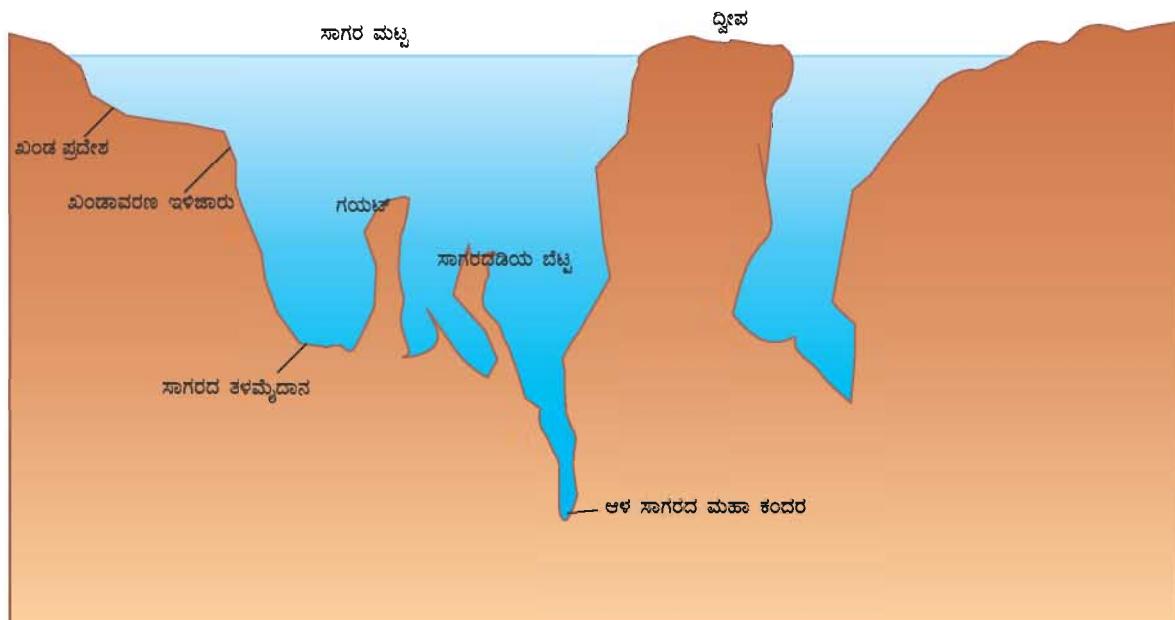
ಜಲರಾಶಿಗೆ 'ಸಮುದ್ರ' ಎನ್ನುವರು. ದಕ್ಷಿಣ ಚೀನ ಸಮುದ್ರ, ಕ್ಯಾರೀಬಿಯನ್ ಸಮುದ್ರ ಮತ್ತು ಮೆಡಿಟರೇನಿಯನ್ ಸಮುದ್ರ ಇವುಗಳು ಪ್ರಪಂಚದ ಮುಖ್ಯವಾದ ಸಮುದ್ರಗಳಾಗಿವೆ.

ಸಾಗರ ತಳದ ಮೇಲೈ ರಚನೆ

ಭೂಭಾಗ ಮತ್ತು ಸಮುದ್ರವು ಸಂಧಿಸುವ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಸಾಗರದ ತಳವು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ. ಸಮುದ್ರದಂಚಿನ ಭಾಗವು ಸ್ಥಿರವಾದುದಲ್ಲ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಅಲೆಗಳ ಮತ್ತು ಉಬ್ಬರವಿಳಿತಗಳ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿಯೂ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನುಂಟು ಮಾಡುತ್ತವೆ. ಸಾಗರದ ತಳದ ಮೇಲೈ ರಚನೆಯನ್ನು ಆಳದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಮೂರು ವಿಭಾಗಗಳಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅವು (1) ವಿಂಡಾವರಣ ಪ್ರದೇಶ (2) ವಿಂಡಾವರಣ ಇಳಿಜಾರು (3) ಸಾಗರ ತಳ.

ಗಳಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಸಾಗರಗಳ ನೀರಿನ ಆಳವನ್ನು ತೀಳಿಯಲು ಬಳಸುವ ಆಳತೆ ಮಾನಕ್ಕೆ 'ಫ್ಯಾದಮ್' ಎಂತಲೂ ಆಳ ಅಳಿಯಲು ಬಳಸುವ ಉಪಕರಣವನ್ನು "ಫ್ಯಾದಮೋ ಮೇಟರ್"

(Fathometer) ಎಂದು ಕರೆಯುವರು. ಈ ವಿಂಡಾವರಣ ಪ್ರದೇಶವು ಅತ್ಯುಳ್ಳ ಪ್ರಮಾಣದ ಮೀನುಗಾರಿಕೆಯ ಸ್ಥಳವಾಗಿ ಕಂಡು ಬರುತ್ತವೆ. ಇಲ್ಲಿ ಮೀನಿನ ಆಹಾರವಾದ, ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಜೀವಿಸುವ ಸೂಪ್ತಿ ಜೀವಿಗಳಾದ ಪ್ಲಾಯಿಕ್ಸ್‌ನಾಗಳು ಅಥವ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬರುತ್ತವೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ನ್ಯಾಫೋಂಡಾಲ್ಯಾಂಡ್‌ನಲ್ಲಿರುವ ಗ್ರಾಂಡ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಮತ್ತು ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನಲ್ಲಿರುವ ಡೋರ್‌ಬ್ಯಾಂಕ್ ಇತ್ತೂದಿ. ಈ ವಿಂಡಾವರಣ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಪೆಚ್ಚೋಲಿಯಂ ಹೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳು ಕಂಡು ಬರುತ್ತವೆ? ಉದಾಹರಣೆಗೆ — ಮುಂಬೈ-ಹೈದರಾಬಾದ್ (ಭಾರತ).

ಸಾಗರದ ತಳದ ಮೇಲೈ ರಚನೆ

ವಿಂಡಾವರಣ ಪ್ರದೇಶ

ಭೂ ವಿಂಡಗಳ ಸುತ್ತಲಿನ ಅಂಚುಗಳು ಸಮುದ್ರದೊಳಗೆ ಚಾಚಿಕೊಂಡಿರುವ, ಆಳವಲ್ಲದ ಭಾಗಕ್ಕೆ ವಿಂಡಾವರಣ ಪ್ರದೇಶವೆಂದು ಹೆಸರು. ಇದರ ಆಳ 100 ಫ್ಯಾದಮ್ (Fathom)

ವಿಂಡಾವರಣ ಇಳಿಜಾರು

ವಿಂಡಾವರಣ ಇಳಿಜಾರು ಕಡಿದಾದ ಇಳಿಜಾರಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ವಿಂಡಾವರಣ ಪ್ರದೇಶ ಮತ್ತು ಸಾಗರ ತಳಗಳನ್ನು ಜೋಡಿಸುತ್ತದೆ. ವಿಂಡಾವರಣ ಪ್ರದೇಶ ಮತ್ತು ವಿಂಡಾವರಣ ಇಳಿಜಾರು ಭಾಗಗಳನ್ನು ಒಟ್ಟಾಗಿ ವಿಂಡಾವರಣದ

ಅಂಚು (Continental Margin) ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಇದರ ಸರಾಸರಿ ಆಳವು ಸುಮಾರು 155 ಫ್ಯಾದಮ್‌ಗಳು.

ತ್ರೈಮಂಬಧವಲ್ಲಿದ ಸಮುದ್ರ ತೀರ ಮತ್ತು ಆಳವಾದ ಇಳಜಾರುಗಳು ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ಬಂದರು ರಚನೆಯಾಗಲು ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿವೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ: ಕೊಟ್ಟಿನ ಮತ್ತು ಮುಂಬೈ ಬಂದರುಗಳು, ವಿಂಡಾವರಣ ಇಳಜಾರಿನಲ್ಲಿ ಕಡಿದಾದ ಜಲಾಂತರ್ಗತ ಕಂದರಗಳು, ಕಮರಿಗಳು ಮತ್ತು ಕೆಸರಿನ ಪದರು ವುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ವಿಂಡಾವರಣ ಇಳಜಾರಿನಿಂದ ಮುಂದೆ ಹರಡಿರುವ ಮಟ್ಟವಾದ ಸಾಗರದ ತಳಭಾಗದಲ್ಲಿ ‘ಆಳಸಾಗರ ಮೃದಾನ’ (Abyssal Plain)ಎದೆ. ಈ ಆಳಸಾಗರ ಮೃದಾನವು ಸಾಗರ ಚೀವರಾಶಿಗಳ ಪಳೆಯುಳಿಕೆಗಳಿಂದ ಮುಟ್ಟಕೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. ಸಾಗರ ಮಧ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿ ಗಿರಿಶ್ರೇಣಿಯ (Ocean Ridge) ವಿಂಡಾವರಣ ಪ್ರದೇಶದ ಚೆಲನೆಗಳಿಂದಾಗಿ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ.

ಸಾಗರ ಪರ್ವತಗಳು

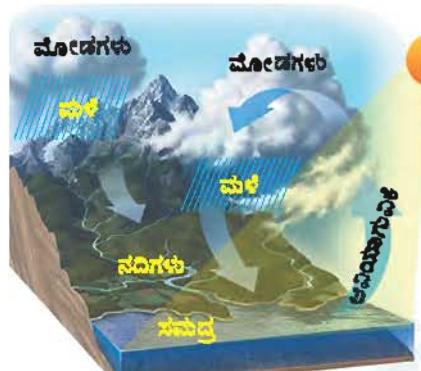
ಸಾಗರ ಪರ್ವತಗಳು ನೀರಿನ ತಳಭಾಗದಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾಲಾ ವುಂಬಿ ಸ್ಥಾಪಿತ ಗೂಡಾಗು ರಚನೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಸಾಗರ ಪರ್ವತಗಳು ಸಾಗರದ ನೀರಿನ ಮೇಲ್ಭಾಗದ ಮೇಲೆ ಕಾಣಲುಪಡನ್ನು ದ್ವಿಪ್ರ (Island) ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತೇವೆ. ದ್ವಿಪ್ರಗಳು ಸಾಗರಗಳ ಸವೆತ ಕಾರ್ಯಾಗಳಿಂದ ನಾಶ ಹೊಂದಿ ನೀರಿನ ತಳಭಾಗಕ್ಕೆ ಜಾರಿ ಬೇಕುವುದನ್ನು ‘ಗಯಾಟ್’ (Guyot) ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತೇವೆ.

ಸಾಗರ ಕಂದರ

ಸಾಗರ ಕಂದರ (Ocenic Tranches) ಎಂಬುವುಗಳು ಸಾಗರಗಳ ಆಳವಾದ ಭಾಗಗಳಾಗಿವೆ. ಎರಡು ಚೆಲನಾತ್ಮಕ ತಟ್ಟಿಗಳು ಇಕ್ಕೆ ಹೊಡಿದಾಗ ಸಾಗರ ಕಂದರಗಳು ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ದಪ್ಪನಾದ ತಟ್ಟೀಯ ತೆಳುವಾದ ತಟ್ಟೀಯನ್ನು ನೀರಿನೊಳಕ್ಕೆ ನೂಕುತ್ತದೆ.

ಜಲಚಕ್ರ (WATER CYCLE)

ಜಲಚಕ್ರ (ನೀರಿನ ಚಕ್ರ) ಎಂಬುದು ನೀರು ನೆಲದಿಂದ ವಾಯುಮಂಡಲಕ್ಕೆ ತಲುಪಿ ಮುನ್: ನೆಲವನ್ನು ತಲುಪುವ ಕಾಂಪ್ಯಾಗಿದೆ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿರುವ ಸಾಗರ, ಸಮುದ್ರ, ಸರೋವರ, ಕೆರೆ, ನದಿ ಇತ್ಯಾದಿಗಳಲ್ಲಿರುವ ನೀರು ಸೂರ್ಯನ ಶಾಖಾದಿಂದಾಗಿ ಅವಿಯಾಗುವುದು. ಅಲ್ಲದೆ ಸಸ್ಯವರ್ಗಗಳ ದೃಷ್ಟಿ ಸಂಶೋಧನೆ ಕ್ರಿಯೆಯ ಮೂಲಕ ಸಸ್ಯಗಳಲ್ಲಿರುವ ನೀರು ಗಾಳಿಯ ಮೂಲಕ ಕೆಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ನೀರಿನ ಪರಿವರ್ತನೆ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಈ ನೀರಾವಿಯು ಅತ್ಯಂತ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಘನ ರೂಪದ ಹನಿಗಳಾಗಿ ಬದಲಾವಣೆಗೊಂಡು ಮೋಡವನ್ನಿಂಬು ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ದ್ರವವಾಗಿ ಮೋಡಗಳು ಅತಿ ಸಣ್ಣ ನೀರಿನ ಹನಿಗಳಾಗುತ್ತದೆ. ಮೋಡಗಳು, ಗರಿಷ್ಠ ಹಂತವನ್ನು ತಲುಪಿದಾಗ ಮಳೆ ಬೀಳಲು ಮಳೆ, ಅಲೆಕಲ್ಲು ಅಥ ವಾ ಹಿವ್‌ (ಇಬ್ಬನಿ/ಹುಂಜು) ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಭೂಮಿಯನ್ನೊಳ್ಳಬಾಗಿ ಸಾಗರವನ್ನೋ ಸೇರುತ್ತದೆ. ಮಳೆ ನೀರಿನ ಒಂದು ಭಾಗವು ನೆಲದಿಂದ ಹೀರಲ್ಪಟ್ಟು ಬಂಡೆ ಅಥವಾ ಜೋಡಿವುಂಟ್ಲೊಂದು ಪದರಗಳ ನಡುವು ಶೈಲಿರಚನೆಯಾಗುವುದನ್ನು ಅಂತರ್ಜಲ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುವುದು. ಆದರೆ ಭಾರೀ ಮಳೆಯ ನೀರು ಬೆಟ್ಟದ ಇಳಜಾರಿನಿಂದ ವೇಗವಾಗಿ ಹರಿದು ಕಡಿಮೆ ಪ್ರವಾಣದ ಉಪ್ಪು ಮಿಶ್ರಣದ ನೀರಾಗಿ ಅಂತಿಮವಾಗಿ ಸಮುದ್ರಗಳನ್ನು ಸೇರುತ್ತದೆ.

ಸಮುದ್ರದ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಸೋಡಿಯಂ ಕ್ಲೋರೈಡ್, ಮಗ್ನೀಷಿಯಂ ಕ್ಲೋರೈಡ್, ಮಗ್ನೀಷಿಯಂ ಸಲ್फೇಟ್,

ಕ್ಷಾಲಿಯಂ ಸಲ್ಲೇಟ್, ಮೊಟಾಫಿಯಂ ಸಲ್ಲೇಟ್, ಕ್ಷಾಲಿಯಂ ಕಾಬರ್ನೇಟ್ ಮತ್ತು ಮೆಗ್ನೋಫಿಯಂ ಚೆಲ್ರೋಮ್ಯೆಡ್ ಮುಂತಾದ ಸಾಮಾನ್ಯ ಉಪ್ಪಿಗಳು ಅಧಿಕವಾಗಿ ಮಿಶ್ರಣವಾಗಿರುತ್ತವೆ.

ಸಾಗರದ ನೀರು ಉಪ್ಪಾಗಿರುವುದೇಕೆ?

ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿರುವ ಒಂದೆ ಮತ್ತು ನದಿ ದಡದ ಮಣ್ಣಗಳಲ್ಲಿರುವ ಲವಣಯುಕ್ತ ಖನಿಗಳ ಮಳೆ ನೀರಿನಿಂದ ಕರಗಲ್ಪಿಸಿ ನದಿಗಳಲ್ಲಿ ಸೇರುತ್ತವೆ. ಸಾಗರಗಳು ಮತ್ತು ಸಮುದ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆ ಪ್ರಮಾಣದ ಉಪ್ಪು ಮಿಶ್ರಿತ ನೀರಾಗಿ ಸೇರುತ್ತದೆ. ಆವಿಯಾಗುವಿಕೆಯ ಕಾರ್ಯದಿಂದಾಗಿ ಸಮುದ್ರದ ನೀರು ಆವಿಯಾಗುವಾಗ ಉಪ್ಪು ಆವಿಯಾಗದೆ ತಂಗಿ ಬಿಡುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಸಮುದ್ರದ ನೀರು ಉಪ್ಪಿನ (ಲವಣ) ಗುಣ ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ.

ಚಟುವಟಿಕೆ

ನೀವು ಸಮುದ್ರದ ನೀರಿನ ರುಚಿಯನ್ನು ನೋಡಿದ್ದೀರಾ? ಏಕೆ ಉಪ್ಪಿನ ಗುಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ?

ಲವಣತೆ

ಲವಣತೆ ಎಂಬುದು ಸಾಗರ ಸಮುದ್ರಗಳ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಕರಗಿರುವ ಉಪ್ಪಿನ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ತಿಳಿಸುವುದಾಗಿದೆ. ಸಾಗರಗಳಲ್ಲಿ ಕರಗಿರುವ ಉಪ್ಪಿನ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನೇ ‘ಲವಣತೆ’ ಎಂದು ಅಧ್ಯೇತಸ್ತೇವೆ. ಲವಣತೆ ಎಂಬುದು ಒಂದು ಲೀಟರ್ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಎಪ್ಪು ಗ್ರಾಂ ಅಳತೆಯ ಉಪ್ಪು ಮಿಶ್ರಣವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಯುವುದಾಗಿದೆ. (ಸಂಕೇತ ‰) ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿರುವ ಸಾಗರಗಳ ಸರಾಸರಿ ಲವಣತೆಯು 35 ಗ್ರಾಂ ಆಗಿದೆ.

ಚಟುವಟಿಕೆ

ಸಾಗರದಿಂದ ಸಾಗರಕ್ಕೆ ಲವಣತೆಯು ಏಕ ಭಿನ್ನವಾಗಿರುತ್ತದೆ?

ಮೃತ್ಯು ಸಮುದ್ರ, ಕೆಂಪು ಸಮುದ್ರ ಮತ್ತು ಪರೀಯನ್ ಕೊಲ್ಲಿ ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಲವಣಾಂಶವು ಅತ್ಯಧಿಕವಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಲವಣತೆಯ ಪ್ರಮಾಣವು 1 ಕೆ.ಜಿ.ಗ್ 40 ಗ್ರಾಂ ನಷ್ಟಿರುತ್ತದೆ. (ಅಧಿಕವಾಗಿ ನೀರಾವಿಯಾಗುವಿಕೆ ಮತ್ತು ಕಡಿಮೆ ಪ್ರಮಾಣದ

ಶುದ್ಧ ನೀರಿನ ಪ್ರವೇಶದ ಕಾರಣದಿಂದಾಗಿ) ಸಮುದ್ರಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಮೃತ್ಯು ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಧಿಕ ಪ್ರವ್ರಾಣಿಗಳ ಲವಣತೆಯಿಂದ ಧೈವ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿರುವ ಸಮುದ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಲವಣತೆಯು ಅತಿ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿರುವುದಕ್ಕೆ ಹಿಮ ಕರಗುವಿಕೆ ಮತ್ತು ಅಧಿಕ ಮಳೆಯಾಗುವುವಿಕೆಯೂ ಕಾರಣವಾಗಿವೆ.

ಚಟುವಟಿಕೆ

ಸಮುಭಾಜಕ ವೃತ್ತ ಪ್ರದೇಶದ ಸಮುದ್ರಗಳು ಮತ್ತು ನೆಲದಿಂದ ಸುತ್ತುವರಿಯಲ್ಪಟ್ಟ ಸಮುದ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಲವಣತೆಯ ಪ್ರಮಾಣವು ಏಕ ಅಧಿಕವಾಗಿರುತ್ತದೆ?

ಸಾಗರದ ನೀರಿನ ಉಪ್ಪಾಂಶ

ಸಾಗರದಲ್ಲಿರುವ ಜೈವಿಕ ಗುಣಸ್ಥಭಾವಗಳನ್ನು ನಿರ್ಣಯಿಸಲು ಸಾಗರದ ನೀರಿನ ಉಪ್ಪಾಂಶವು ಮಹತ್ವ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸುತ್ತದೆ. ಸಮುದ್ರದ ನೀರಿನ ಉಪ್ಪಾಂಶದ ಬದಲಾವಣೆಯೇ ಸಾಗರ ಪ್ರವಾಹಗಳು ಉಂಟಾಗಲು ಕಾರಣವಾಗುತ್ತದೆ. ಸಾಗರಗಳು ಸೌರಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಶೇಖರಿಸಿದುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವುದರಿಂದ ಭೂಮಿಯ ಉಪ್ಪಾಂಶವು ಸಮುದ್ರೋಲನವನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸುತ್ತದೆ. ಭೂಮಿಯ ಮೇಲ್ಮೈ ತ್ವರಿತವಾಗಿ ಶಾವಿವಾಗಿ ತ್ವರಿತವಾಗಿ ತಂಪಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ, ನೀರಿನ ಮೇಲ್ಮೈ ನಿಧಾನವಾಗಿ ಶಾವಿವಾಗಿ ನಿಧಾನವಾಗಿಯೇ ತಂಪಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಬಗೆಯ ಭೂಮಿ ವಾತ್ಸು ನೀರಿನ ಉಪ್ಪಾಂಶದ ವ್ಯಾತ್ಯಾಸದಿಂದಾಗಿ ಭೂಮಿಯ ಮೇಲ್ಮೈಯಲ್ಲಿರುವ ಸಾಗರ ಮತ್ತು ಖಂಡಗಳಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ಬಗೆಯ ವಾಯುಗುಣ ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ.

ಸಾಗರದ ಮೇಲ್ಮೈನ ಉಪ್ಪಾಂಶವನ್ನು ಹಲವಾರು ಅಂಶಗಳು ನಿಯಂತ್ರಿಸುತ್ತವೆ. ಅವುಗಳಿಂದರೆ ಅಕ್ಷಾಂಶಗಳು, ಸಾಗರ ಪ್ರವಾಹಗಳು, ಪ್ರಚಲಿತ ಮಾರುತಗಳು ಮತ್ತು ಸ್ಥಳೀಯ ಹವಾಮಾನಗಳಾಗಿವೆ.

ಅಲೆಗಳು (WAVES)

ಸಾಗರ-ಸಮುದ್ರಗಳ ನೀರು ಯಾವಾಗಲೂ ಮೇಲಕ್ಕೂ ಕೆಳಕ್ಕೂ ಚಲಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಸಾಗರ-ಸಮುದ್ರಗಳ ನೀರಿನ ಮೇಲ್ಮೈನ ಏರಿಂಗಳನ್ನು ‘ಅಲೆಗಳು’ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಅಲೆಗಳು

ಉಂಟಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಗಾಳಿಯ ಚಲನೆಯು ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ಅಲೆಗಳು ಬಹುತೇಕವಾಗಿ ಗಾಳಿಯ ಚಲನೆಯಿಂದಾಗಿ ಕಾಣಿಸಲ್ಪಡುತ್ತವೆ. ಅಲೆಗಳು ಕೆಲವು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ದಿಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿ ಚಲಿಸುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ನೀರು ಅಲೆಗಳೊಡನೆ ಚಲಿಸುವುದಿಲ್ಲ.

ಸಾಗರ ಪ್ರವಾಹಗಳು (OCEAN CURRENTS)

ಸಾಗರಗಳ ಮೇಲ್ಮೈ ನೀರು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ನಿರಂತರ ಹಾಗೂ ಒಂದು ನಿಶ್ಚಯವಾದ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ವಿಶಾಲವಾಗಿ ಚಲಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಗರ ಪ್ರವಾಹಗಳು ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ.

ಬೇರೆ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಸಾಗರ ಪ್ರವಾಹಗಳು ಸಾಗರದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿ ಅಡ್ಡಲಾಗಿ ಹರಿಯುವ ನೀರಾಗಿದೆ. ಈ ಸಾಗರ ಪ್ರವಾಹಗಳು ನದಿಗಳಂತಹೀ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ಮಾರ್ಗ ಮತ್ತು ವೇಗದಲ್ಲಿ ಹರಿಯುತ್ತವೆ. ಸಾಗರ ಪ್ರವಾಹಗಳಲ್ಲಿ ಎರಡು ವಿಧಗಳಿವೆ. ಅವುಗಳಿಂದರೆ

(1) ಉಷ್ಣ ಪ್ರವಾಹಗಳು (Warm Currents)

(2) ಶೀತ ಪ್ರವಾಹಗಳು (Cold Currents)

ಉಷ್ಣ ಪ್ರವಾಹಗಳು ಉಷ್ಣವಲಯ (ಭೂ ಮಧ್ಯರೇಖೆ)ದಲ್ಲಿ ಉಗಮವಾಗಿ ಶೀತವಲಯದ ಕಡೆಗೂ, ಶೀತ ಪ್ರವಾಹಗಳು ಧ್ರುವೀಯ ಶೀತವಲಯದಲ್ಲಿ ಉಗಮವಾಗಿ ಉಷ್ಣ ವಲಯದ ಕಡೆಗೆ ಹರಿಯುತ್ತವೆ.

ಸಾಗರಗಳಲ್ಲಿ ಉಗಮವಾಗುವ ಪ್ರವಾಹಗಳ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುವ ಅಂಶಗಳು

1. ಉಷ್ಣಾಂಶದ ವ್ಯತ್ಯಾಸ
2. ಸಾಗರದ ನೀರಿನ ಸಾಂದರ್ಭ
3. ಮಾರುತ ಮತ್ತು ವಾಯು ಮಂಡಲದ ಒತ್ತಡ
4. ಕೊರಿಯಾಲಿಸ್ ಶಕ್ತಿ
5. ಗುರುತ್ವಾಕರ್ಷಣಾ ಶಕ್ತಿ
6. ಕಡಿಮೆ ಮಳೆಯಾಗುವಿಕೆ ಮತ್ತು ಆವಿಯಾಗುವಿಕೆ
7. ಮಂಜು ಮತ್ತು ಹಿಮ ಕರಗುವಿಕೆ.

ಉಷ್ಣರ ವಿಳಿತಗಳು (TIDES)

ಸೂರ್ಯ-ಚಂದ್ರರ ಗುರುತ್ವಾಕರ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ಭೂಮಿಯ ಕೇಂದ್ರ ವಿಮುಖ ಶಕ್ತಿಗಳಿಂದ ಪ್ರತಿದಿನ 6 ಗಂಟೆಗಳ ಅಂತರದಲ್ಲಿ ಸಮುದ್ರದ ನೀರಿನ ಮಟ್ಟವು ಏರಿಳಿತವಾಗುವುದನ್ನೇ 'ಉಷ್ಣರ ವಿಳಿತಗಳು' ಎಂದು ಕರೆಂತು ತಾತ್ತರ್ವ. ಸರ್ವುದ್ದುದ್ದ ವೆಚ್ಚ ಏರಿಕೆಯಾಗುವುದನ್ನೇ ಉಷ್ಣರ (High Tide) ವೆಂದೂ ಇಳಿಕೆಯಾಗುವುದನ್ನೇ ಇಳಿತ (Low Tide) ವೆಂದು ಕರೆಯುವರು.

"ಅಧಿಕ ಭರತ" (Spring tide)ಗಳು ಹುಣಿಮೆ ಮತ್ತು ಅಮಾವಾಸ್ಯೆ ದಿನಗಳಂದು ಉಂಟಾಗುತ್ತವೆ. ಈ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಸೂರ್ಯ, ಚಂದ್ರ, ಮತ್ತು ಭೂಮಿಗಳು ಒಂದೇ ಸರಳ ರೇಖೆಗೆ ಬರುವುದರಿಂದ ಗುರುತ್ವಾಕರ್ಷಣೆ ಶಕ್ತಿಯು ಗರಿಷ್ಟ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ. ಮೊದಲನೇ ಮತ್ತು ಮೂರನೇ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ನೀರಿನ ಮಟ್ಟ ಏರುತ್ತಲೇ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಇನ್ನುಳಿದ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ನೀರು ಇಳಿಯುವುದನ್ನು "ಕನಿಷ್ಠಭರತ" ಎನ್ನಲಾಗುತ್ತದೆ.

"ಕನಿಷ್ಠ ಭರತ" (Neap tide) ಎಂಬುದು ಅಮಾವಾಸ್ಯೆ ಅಥವಾ ಹುಣಿಮೆಗಳು ಉಂಟಾದ ಒಂದು ವಾರದ ನಂತರ ಸೂರ್ಯ-ಚಂದ್ರ ಮತ್ತು ಭೂಮಿಯು ಲಂಭಕೋನದಲ್ಲಿ ಬರುವುದರಿಂದ ಗುರುತ್ವಾಕರ್ಷಣಾ ಶಕ್ತಿಯು ಕನಿಷ್ಠವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಚಂದ್ರನ ಆಕರ್ಷಣಾ ಶಕ್ತಿಯು ವಾತ್ರಜಲಭಾಗವನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸುವುದರಿಂದ ನೀರಿನ ಏರುಭ್ರಾದ ಮಟ್ಟವು ಅಧಿಕ ಭರತದಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡು ಬರುತ್ತವೆ.

ಚಟುವಟಿಕೆ

ಸಾಗರದ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಿ

ಮಾನವನ ಜೀವನದ ಮೇಲೆ ಸಾಗರಗಳ ಪ್ರಭಾವ

ಸಾಗರಗಳು ಮಾನವನ ಭೌತಿಕ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸುತ್ತವೆ. ಸಾಗರಗಳು, ಮಾನವನ ಮೇಲೆ ವೃಷಿಧ್ಯಮಯ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುತ್ತವೆ. ಸಾಗರಗಳು ಅವನು ಅನುಭವಿಸುವ ವಾಯುಗುಣ

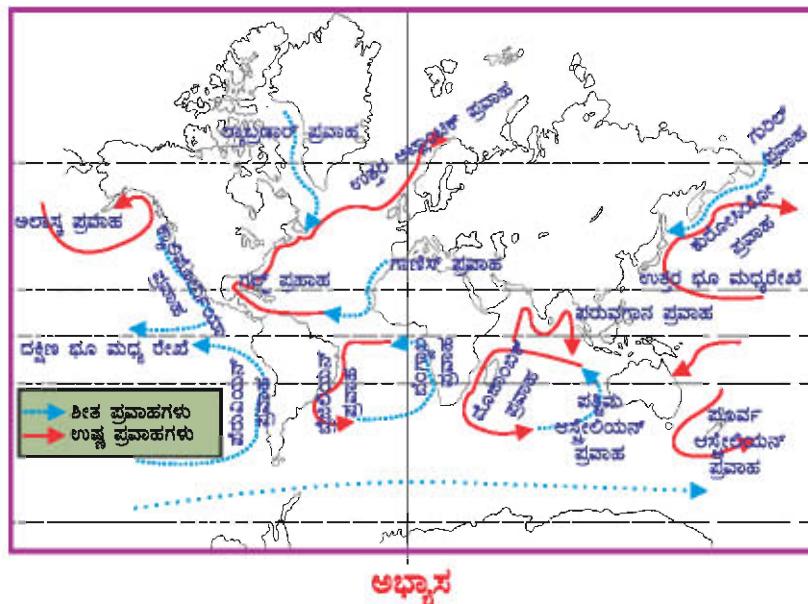
ಉಸಿರಾದುವ ಆಷ್ಟಜನಕ, ಅವನು ಸೇವಿಸುವ ಆಹಾರದಿಂದಲ್ಲದೆ ಆರ್ಥಿಕ, ಸಾಮಾಜಿಕ, ರಾಜಕೀಯ ಮತ್ತು ಸೈನಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗಳ ಮೇಲೂ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುತ್ತವೆ.

ಸಾಗರಗಳನ್ನು ಅತ್ಯಧಿಕ ಮೌಲ್ಯಾಚಣೆಯುಕ್ತ ಆಹಾರ ವಾದ ಏಂಬೀನೆನ್, ಪ್ರದಾನ ವೂಲಾಧಾರವೆಂದು ಪರಿಗಳಿಸಲಾಗಿದೆ. ಸಾಗರಗಳಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಮೂಲ್ಯವಾದ ಲೋಹಗಳಾದ ಜಿನ್ಸ್, ಬೆಳ್ಳಿ, ಮ್ಯಾಂಗನೈಸ್ ಮತ್ತು ಹೆಚ್‌ಲೋಲಿಯಂ ಮುಂತಾದ ವಿನಿಜಗಳು ಅಪಾರ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿವೆ.

ಇದಲ್ಲದೆ ಸಮುದ್ರದ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಮೆಗ್ನೋಷಿಯಂ, ಬೊರ್ಮಿನ್ ಮತ್ತು ಸೋಡಿಯಂ ಕೆಲ್ಲರ್‌ಡ್ರೋ ಅಥವಾ ಸಾಧಾರಣ ಉಪ್ಪು ಮುಂತಾದ ಧಾತು ಲವಣಗಳಿವೆ. ಕಟ್ಟಡಗಳ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕಾಗಿ ಮರಳು, ಹರಳ್‌ಲ್ಯೂ, ಕೆಸರು, ಕಪ್ಪೆಚಿಪ್ಪುಗಳಲ್ಲದೆ ವಜ್ರದ ಹರಳುಗಳು,

ಸಾಗರಗಳ ತಳ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುತ್ತವೆ.

ಪ್ರಪಂಚದ ಒಟ್ಟು ತ್ಯಾಲ ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ೩೧.೧೭ರಷ್ಟು ತ್ಯಾಲ ಮತ್ತು ನೈಸಿಗಿಕ ಅನೀಲ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು ಸಮುದ್ರದ ಕರಾವಳಿ ಭಾಗಗಳಿಂದ ಮಾರ್ಪೆಸಲ್ಪಡುತ್ತವೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಸಾಗರಗಳು ಶಕ್ತಿ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಪರ್ಯಾಯ ಮೂಲಗಳ ಪ್ರಮುಖ ಸಂಗ್ರಹಗಾರವಾಗಿವೆ. ಸೌರಶಾಖಿವನ್ನು ಹೀರಿಕೊಳ್ಳಲುಪ್ರದರ್ಶಿಸಿದ ಸಾಗರಗಳ್ಲಿ ಉಂಟಾಗುವ ಉಷ್ಣ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಸಾಗರ ಪ್ರವಾಹಗಳು ವಿದ್ಯುತ್ಕ್ಷಕ್ತಿಯಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಸಾಗರ ಉಷ್ಣಶಕ್ತಿಯ ಪರಿವರ್ತನೆ (Ocean Thermal Energy Conversion- OTEC) ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.

I. ಸರಿಯಾದ ಉತ್ತರವನ್ನು ಆರಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ.

- ನೀರಿನಿಂದ ಆವೃತವಾಗಿರುವ ವಿಶಾಲವಾದ ಪ್ರದೇಶವು _____ ಎಂದು ಕರೆಯಲ್ಪಡುತ್ತದೆ.
ಅ) ಸಾಗರ   ಆ) ಸಮುದ್ರ   ಇ) ಕೊಲ್ಲಿ   ಈ) ಸರೋವರ
- ಅಣ್ಣಂಟ್ಕೂ ಸಾಗರವು ಉದ್ದವಾದ _____ ಆಕಾರದಲ್ಲಿದೆ.
ಅ) ತ್ರೀಕೋನ   ಆ) S   ಇ) ವೃತ್ತ   ಈ) C
- ಗುರುತ್ವಾಕಾರದ ಶಕ್ತಿಯಿಂದಾಗಿ ಸಾಗರ ನೀರು ಏರಿಳಿತಗೊಳ್ಳಲುಪ್ರದನ್ನು _____ ಎನ್ನುವರು.
ಅ) ಉಬ್ಬರ ವೀರಗಳು   ಆ) ಸಾಗರ ಪ್ರವಾಹಗಳು   ಇ) ಸುನಾಮಿ   ಈ) ಅಲೆಗಳು

4. ನೀರಿನ ತಳಭಾಗದಲ್ಲಿರುವ ಪರ್ವತಗಳ ಎತ್ತರದ ಭಾಗ _____.

ಅ) ಗಯಾಟ್	ಆ) ಆಳಸಾಗರದ ಮೈದಾನ
ಇ) ಸಾಗರ ಬೆಟ್ಟೆ	ಈ) ಸಮುದ್ರದ ತಳಭಾಗದ ಶ್ರೇಣಿ
5. ಜಲಚಕ್ರವನ್ನು ಹೀಗೂ ಕರೆಯಬಹುದು.	
ಅ) ಜಲಜನಕ ಚಕ್ರ	ಆ) ಅಷ್ಟಾಜನಕ ಚಕ್ರ
ಇ) ನೀರಿನ ಚಕ್ರ	ಈ) ಸಮುದ್ರದ ತಳಭಾಗದ ಶ್ರೇಣಿ

II. ಖಾಲಿ ಬಿಟ್ಟ ಸ್ಥಳಗಳನ್ನು ತಂಬಿರಿ.

1. ಭೂಮಿಯ ಮತ್ತೊಂದು ಹೆಸರು _____.
2. ದಕ್ಷಿಣ ಪೆಸಿಫಿಕ್ ಸಾಗರದಲ್ಲಿರುವ ಆಳವಾದ ಮಹಾ ತಗ್ಗು _____ ಆಗಿದೆ.
3. ಭೂಮಿಯಿಂದ ಆವರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಜಲಭಾಗವನ್ನು _____ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುವುದು.
4. ಆಳ ಸಾಗರ ಮೈದಾನವು _____ ಗಳಿಂದ ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡಿರುತ್ತವೆ.
5. _____ ಕಾರಣದಿಂದಾಗಿ ಸಮುದ್ರದ ಅಲೆಗಳು ಉಂಟಾಗುತ್ತವೆ.

III. ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿ ಉತ್ತರಿಸಿ.

1. ಲವಣತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಸಿರಿ.
2. ಸಾಗರ ಪ್ರವಾಹಗಳು ಎಂದರೇನು?
3. ಅಲೆಗಳು ಹೇಗೆ ಉಂಟಾಗುತ್ತವೆ?
4. ಸಾಗರ ಶಾಸ್ತ್ರ ಎಂದರೇನು?
5. ಸಾಗರ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ವಟ್ಟಿ ಮಾಡಿ.

IV. ವಿವರವಾಗಿ ಉತ್ತರಿಸಿ.

1. ಭಾರತದ ಸಾಗರದ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರಿಸಿ.
2. ಸಾಗರ ತಳದ ಮೇಲ್ಮೈರಚನೆಯನ್ನು ಚಿತ್ರ ಸಹಿತ ವಿವರಿಸಿ.
3. ಜಲಚಕ್ರವನ್ನು ಚಿತ್ರ ಸಹಿತ ವಿವರಿಸಿ.
4. ಮಾನವನ ಜೀವನದ ಮೇಲೆ ಸಾಗರಗಳು ಹೇಗೆ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುತ್ತವೆ?
5. ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿರುವ ಸಾಗರಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಪ್ರಬಂಧ ಬರೆಯಿರಿ?

V. ಭೂಪಟ ಅಭಿಪ್ರಾಯ

ಪ್ರಪಂಚದ ಭೂಪಟದಲ್ಲಿ ಸಾಗರಗಳು ಮತ್ತು ಸಮುದ್ರಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಬೇಕು.

ಪ್ರಪಂಚದ ಭೂಪಟದಲ್ಲಿ ಉಷ್ಣ ಮತ್ತು ಶೀತ ಪ್ರವಾಹಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಬೇಕು.

ರಚನಾತ್ಮಕ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ

1. ಸಾಗರಗಳು ಮತ್ತು ಸಮುದ್ರಗಳನ್ನು ಪ್ರಪಂಚದ ಭೂಪಟದಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸಬೇಕು.
2. ನೀಳ ವಿಂಡಾವರಣೆ ಪ್ರದೇಶಗಳು ಒಂದು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬಂದಲ್ಲಿ ಅದರ ಒಳಿತು ಮತ್ತು ಕೆಡಹುಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಒಂದು ವಿಚಾರಗೋಷ್ಠೆಯನ್ನು ನಡೆಸುವುದು.
3. ಸಾಗರದ ತಳ ಮೇಲ್ಮೈ ರಚನೆ ಮತ್ತು ಜಲಚಕ್ರಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾದರಿಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಬೇಕು.
4. ಅಧಿಕ ಭರತ ಮತ್ತು ಕನಿಷ್ಠ ಭರತ ಇವುಗಳನ್ನು ತೋರಿಸುವ ರಚನೆ ಚಿತ್ರವನ್ನು ತಯಾರಿಸುವುದು.
5. ಪ್ರಪಂಚದ ಪ್ರಮುಖ ಸಾಗರ ಪ್ರವಾಹಗಳನ್ನು ಪ್ರಪಂಚದ ಭೂಪಟದಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸಬೇಕು.

ಅಧ್ಯಾತ್ಮ

1. ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಶಾಸನ

ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಕ್ರಿ.ಶ. 1939 ರಿಂದ ಕ್ರಿ.ಶ. 1945ರವರೆಗೆ ನಡೆದ ಎರಡನೇ ವಿಶ್ವಯುದ್ಧವು, ಮೊದಲನೇ ವಿಶ್ವಯುದ್ಧಕ್ಕಿಂತ ಅಪಾರಹಾನಿಯನ್ನು ಉಂಟುವಾಡಿತ್ತು. ಈ ಒಂದು ದಿನಲ್ಲಿ 50 ಮಿಲಿಯನ್‌ಗಿಂತ ಹೇಚ್ಚಿನ ಜನರು ಪ್ರಾಣಕಳೆದುಕೊಂಡರು. ಮೊದಲನೇ ವಿಶ್ವಯುದ್ದದ ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪನೆಯಾದ ಸಂಯುಕ್ತಾಷ್ಟಸಂಘ ವಿಶ್ವಶಾಂತಿಯನ್ನು, ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ವಿಫಲವಾದ ಕಾರಣದಿಂದ ಎರಡನೇ ವಿಶ್ವಸಮರವು ವಿರಾಳಿತು.

ಅಮೆರಿಕ, ಸೋವಿಯತ್‌ರಷ್ಯ ಮತ್ತು ಇಂಗ್ಲಿಂಡ್ ಮೊದಲಾದ ದೇಶಗಳು ವಿಶ್ವದಲ್ಲಿ ಅತಿಶೀಪ್ರವಾಗಿ ಶಾಶ್ವತವಾಗಿ ಶಾಂತಿಯನ್ನು ನೇಲಸುವಂತೆಮಾಡಲು ಒಂದು ಹೊಸ ಸಂಘ ಅವಶ್ಯಕ ಎಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟರು. ಅದರ ಪರಿಣಾಮವುವಾಗಿ ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯೊಂದನ್ನು ರೂಪಿಸಲಾಯಿತು.

ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಉದಯ, ಮಾರ್ವಭಾವಿಯೋಜನೆಗಳು

ವಿಶ್ವಶಾಂತಿಯನ್ನು ಕಾಪಾಡಲು ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆಬಂದ ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಮೂಲಭೂತ ಯೋಜನೆಗಳು ಅಮೆರಿಕಾದ ಸಹಾರ್ಥದಿಂದ 1939ರಲ್ಲಿ ರೂಪಿಸಲಾಯಿತು. ವಿಶ್ವಶಾಂತಿಗಾಗಿ ಶ್ರಮಿಸುವ ಮಿಶ್ರರಾಷ್ಟ್ರಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸಲು ಅಮೆರಿಕದ ಮಾರ್ಜಿ ಅಧಿಕೃತ ಘ್ರಾಂಟಿನ್ ಡಿ ರೂಸೋವೆಲ್ಟ್ “ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆ” ಎಂದು ಹೆಸರಿಟ್ಟರು. 1942ರ ಜನವರಿ 1 ರಂದು, 26 ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು ಒಂದಾಗಿ ಅಟ್ಲಾಂಟಿಕ್ ಶಾಸನಕ್ಕೆ ಸಹಿಹಾಕಿದವು. ಈ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ “ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆ” ಎಂಬ ಹೆಸರನ್ನು ಪ್ರಥಮವಾಗಿ ಅಧಿಕೃತವಾಗಿ ಬಳಸಲಾಯಿತು.

ಅಟ್ಲಾಂಟಿಕ್ ಶಾಸನ

ಇದು ವಿಶ್ವದಜನರ ಶಾಂತಿ ಮತ್ತು ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಕಾಪಾಡುವ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡು ರಚನೆಯಾದ ಒಂದು ಸಂಘ. 1941 ಆಗಸ್ಟ್ 14ರಂದು ಅಮೆರಿಕ ಅಧಿಕೃತ ಘ್ರಾಂಟಿನ್ ಡಿ ರೂಸೋವೆಲ್ಟ್, ಇಂಗ್ಲೆಂಡನ ಪ್ರಧಾನಿ ವಿನ್ಸೆಟನ್‌ಚೆಚ್‌ಲ್ರ್ ಅಟ್ಲಾಂಟಿಕ್

ಹೆಚ್.ಎಮ್.ಎಸ್.ವೇಲ್ಸ್ ಘ್ರಾನ್ ಎಂಬ ಹಡಗಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಂಭಾಳವಾಡುವಾಗ ಈ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಸಹಿಹಾಕಿದರು. ಇದನ್ನು ಅಟ್ಲಾಂಟಿಕ್ ಶಾಸನ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ.

ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಶಾಸನ

ಹಲವಾರು ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಸಮ್ಮೇಳನಗಳ ನಂತರ ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯು ಸ್ಥಾಪನೆಯಾಯಿತು. ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯು ಶಾಸನವನ್ನು ರಚಿಸಲು ಸ್ವಾನೋಫ್ರಾನ್ಸೋಕೋ ನಗರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಮ್ಮೇಳನ 1945ರ ಏಪ್ರಿಲ್ 25ರಂದು ಸಭೆ ಕರೆಯಲ್ಪಟ್ಟಿತು.

ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯು ಸಭೆಯ ಗುರಿಗಳು, ಉದ್ದೇಶಗಳು, ನೀತಿ ನಿಯಮಗಳು ಮೊದಲಾದವುಗಳ ಸಂಗ್ರಹವೇ ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಶಾಸನವಾಗಿದೆ. ಈ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ 50ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಸದಸ್ಯರು 1945ರ ಜೂನ್ 26 ರಂದು ಸಹಿಹಾಕಿದರು. ಮೋಲ್ಯೂಂಡ್‌ದೇಶ ಮಾತ್ರ ನಂತರ ಸಹಿ ಹಾಕಿತು. 1945ರ ಅಕ್ಟೋಬರ್ 24 ರಂದು ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯು ತನ್ನ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿತು. ಆದುದರಿಂದ ಅಕ್ಟೋಬರ್ 24ನೇ ದಿನವನ್ನು ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ದಿನವನ್ನಾಗಿ ಅಜರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ರಚನೆಗೆ ಮೊದಲು ನಡೆದ ಸಮ್ಮೇಳನಗಳು,

1943 ಅಕ್ಟೋಬರ್ 30 - ಮಾಸೇಕ್ಸ್

1943 ಡಿಸೆಂಬರ್ 1 - ಚೆಹರಾನ್

1944 ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 21 - ಡಂಬರ್‌ಟನ್‌ಬ್ರ್

1944 ಅಕ್ಟೋಬರ್ 7 - ಡಂಬರ್‌ಟನ್‌ಬ್ರ್

1945 ಫೆಬ್ರವರಿ 11 - ಯಾಲ್ಪ್

ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಸದಸ್ಯರಾಷ್ಟ್ರಗಳು

ಶಾಂತಿಯನ್ನು ಬಯಸುವ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಸದಸ್ಯರಾಗಬಹುದು. ಪ್ರಸ್ತುತ 192 ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಸದಸ್ಯತ್ವವನ್ನು ಪಡೆದು ಕೊಂಡಿವೆ. ಇದರ ಪ್ರಧಾನ ಕಭೇರಿಯು

ನ್ಯಾಯಾಕ್ರಿನ “ಮನ್ಹಾಟನ್” ಎಂಬ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿದೆ.

ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಲಾಂಭನ, ಧ್ವಜ ಮತ್ತು ಭಾಷೆ

ಈದು ಕೇಂದ್ರೀಕೃತ ವ್ಯತ್ಯಗಳೂ, ಅದನ್ನು ಉತ್ತರ ಧ್ವಜದಿಂದ ನೋಡಿದಾಗ ಕಂಡುಬರುವ ಪ್ರಪಂಚದ ಭೂಪಟವೂ, ಅದನ್ನು ಸುತ್ತುವರಿದಿರುವ ಎಲೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಆಲೋರೆಂಬೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಜಿತ್ರವು ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಲಾಂಭನವಾಗಿ ರೂಪಿಸಲಬ್ಬಿದೆ. ವಿಶ್ವಶಾಂತಿಯನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುವ ಬಣ್ಣದ ಆಲೋರೆಂಬೆಗಳೂ, ವಿಶ್ವಶಾಂತಿ ಮತ್ತು ರಕ್ಷಣೆಯು ಇದರ ಪ್ರಮುಖ ಸಾಧನೆ ಎಂಬುದನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಲು ಪ್ರಪಂಚದ ಭೂಪಟವನ್ನು ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಲಾಂಭನದಲ್ಲಿ ರೂಪಿಸಲಬ್ಬಿದೆ.

ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಲಾಂಭನ

ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಧ್ವಜದ ತಿಳ ನೀಲಿ ಬಣ್ಣದ ಮಧ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿ ಬಿಳಿಬಣ್ಣದಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಲಾಂಭನವನ್ನು ಅಳವಡಿಸಲಬ್ಬಿ ಧ್ವಜವು ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಧ್ವಜವಾಗಿ ರಚನೆಯಾಗಿದೆ. ಆಂಗ್ಲ ಫ್ರೆಂಚ್, ಸ್ವಾನೀಷ್, ರಷಿಯನ್, ಚೀನಾ ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಅರೇಬಿಯಾ ಭಾಷೆಗಳು ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಆಡಳಿತ ಭಾಷೆಗಳಾಗಿವೆ.

ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಕಾರ್ಯಗಳು

ಶಾಂತಿಯನ್ನು ಕಾಪಾಡುವುದು.

ವ್ಯಾಂತಿಕನಿಷ್ಠನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಬುವುದು.

ನಿರಾಶ್ರಿತರಿಗೆ ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಹೊಡುವುದು, ಭೂಪ್ರಯೋತ್ಸಾಹನೆಯನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಬುವುದು, ನಿಶ್ಚಯಿತರಣ ಪುತ್ತು ಮನರ್ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಮಾಡಿರುವುದು.

ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವವನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವುದು.

ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪ್ರಜ್ಞಗಳು ಮತ್ತು ಮಾಧ್ಯಮಾಳಿವ್ಯಾಧಿಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವುದು.

ಸಿದ್ದಾರ್ಥ ರಾಜು ನೀಗಳಿಂದ ಸಂಭವಿಸುವ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವುದು.

ಮೋಲಿಯೋ ರೋಗವನ್ನು ನಿರೂಪಿಸಲ ಮಾಡುವುದು.

ಮಲೇರಿಯಾ ರೋಗದಿಂದ ಸಂಭವಿಸುವ ಮರಣವನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಬುವುದು.

ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳ ಉತ್ಪತ್ತಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದು.

ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಉದ್ದೇಶಗಳು

ಸದಸ್ಯರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ನಡುವೆ ವರ್ವಡುವ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಶಾಂತಿಯತ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಬಗೆಹರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬುವುದು.

ವಿಶ್ವಶಾಂತಿಯನ್ನು, ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಕಾಪಾಡುವುದು. ರಾಷ್ಟ್ರಗಳನಡುವೆ ಸ್ವೇಕ ಸೌಹಾದರವನ್ನು ವ್ಯಾಧಿಗೊಳಿಸುವುದು. ವಿಶ್ವ ಆಧಿಕತೆ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ, ಮಾನವೀಯ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಲು ಸಹಕರಿಸುವುದು.

ಸಮಾಜದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ, ಉತ್ತಮಜೀವನ ಮತ್ತು ಮಾನವಹಕ್ಕುಗಳ ರಕ್ಷಣೆ ಮೊದಲಾದವುಗಳು ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಉದ್ದೇಶಗಳಾಗಿವೆ.

ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ “ಸಾರ್ವಿಕ ವರ್ವಡ ಗುರಿಗಳು”

ಈ ಸಾರ್ವಿಕ ವರ್ವಡಗಳ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಳಕಂಡ ಗುರಿಗಳನ್ನು ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯು ಹೊಂದಿದೆ.

1. ಹಸಿವು ಮತ್ತು ಬಡತನವನ್ನು ಹೊಗಲಾಡಿಸುವುದು.

2. ಸರ್ವರಿಗೂ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು.

3. ಸೀ - ಮರುಷರ ನಡುವೆ ಸಮಾನತೆ, ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಅಧಿಕಾರದ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸುವುದು.

4. ಮತ್ತು ಮರಣದ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವುದು.

5. ಪ್ರಸವಕಾಲದ ತಾಯಂದಿರ ಆರೋಗ್ಯವನ್ನು ಕಾಪಾಡುವುದು.

6. ಏಡ್ಸ್, ಎಚ್.ಎ.ವಿ, ಮಲೇರಿಯಾ ಮೊದಲಾದ ರೋಗಗಳನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಲು ಕ್ರಮತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು.

7. ಪರಿಸರವನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವುದು.

8. ಅಭಿವೃದ್ಧಿಕಾರ್ಯಗಳಿಗಾಗಿ ಜಾಗತಿಕ ಮೈತ್ರಿಯನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು.

ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಅಂಗಸಂಸ್ಥೆಗಳು

ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯು ಪ್ರಮುಖಿವಾದ ಆರು ಅಂಗಗಳನ್ನು ನೀಡಿರುತ್ತದೆ. ಅಂತಹ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡು ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ. ಅವುಗಳಿಂದ,

1. ಸಾಮಾನ್ಯ ಸಭೆ
2. ಭದ್ರತಾ ಮಂಡಳಿ
3. ಆರ್ಥಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಮಂಡಳಿ
4. ಅಂತರ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ನ್ಯಾಯಾಲಯ
5. ಧರ್ಮದರ್ಶಿಕೆಯ ಮಂಡಳಿ
6. ಕಾರ್ಯಾಲಯ

ಸಾಮಾನ್ಯಸಭೆ

ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಎಲ್ಲಾ ಅಂಗಗಳಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಪ್ರಮುಖಿವಾದ ಅಂಗ ಸಾಮಾನ್ಯಸಭೆ. ಇದನ್ನು ಮನುಕುಲದ ಲೋಕಸಭೆ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಸಾಮಾನ್ಯಸಭೆಯು ಎಲ್ಲಾ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಿಗೂ ಒಂದು ಮತಚಲಾಯಿಸುವ ಅಧಿಕಾರವಿದೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸದಸ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರವು ಈದು ಮಂದಿ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯ ಸಭೆಗೆ ಕಳುಹಿಸಬಹುದು. ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಒಂದುಬಾರಿ ಸಾವುವಾನ್ಯ ಸೆಬ್ಬಿಂದು ಸಮಾವೇಶಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ ತಿಂಗಳು ನೀಡಿ ಸಾವುವಾನ್ಯ ಸೆಬ್ಬಿಂದು ಸಮಾವೇಶಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಭದ್ರತಾಮಂಡಳಿಯು ಕೋರಿ ಕೋರಿ ಅವಶ್ಯಕ ವೇದಿನಿಗಿಂತ ದಾಗುತ್ತಿರುತ್ತದೆ.

ಸಾಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯ ಮಹಿಳಾ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ 1954ರಲ್ಲಿ ಆಯ್ದುಮಾಡವರು ಭಾರತದ ಮಹಿಳೆ ಶ್ರೀಮತಿ ವಿಜಯಲಕ್ಷ್ಮಿಪಂಡಿತ್.

ಪ್ರಮುಖಿವಾದ ಕಾರ್ಯಗಳಿಂದರೆ ಶಾಂತಿ, ರಕ್ಷಣೆ, ಹೊಸ ಸದಸ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಸೇರ್ವೆಡ್, ಆದಾಯ-ವೆಚ್ಚ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ನೇರವೇರಿಸುವುದು ಮೊದಲಾದುವುಗಳಿಗೆ 2/3 ಭಾಗದ ಸದಸ್ಯರುಗಳ ಬೆಂಬಲ ಅವಶ್ಯಕ, ಇತರ ತೀವ್ರಾನಗಳಿಗೆ ಸಾದಾರಣ ಬೆಂಬಲವೇ ಸಾಕು.

ಸಾಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯ ಕಾರ್ಯಗಳು

1. ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನು 21 ಮಂದಿ ಉಪ ಅಧ್ಯಕ್ಷರುಗಳನ್ನು ಆಯ್ದುಮಾಡುತ್ತದೆ.

2. ಭದ್ರತಾವುಂದಿಗೆ ಇಂದು ಖಾಂತು ಸದಸ್ಯರಲ್ಲಿದೆ ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಇತರ ಅಂಗಗಳಿಗೆ ಅವಶ್ಯಕವಾದ ಸದಸ್ಯರುಗಳನ್ನು ಆಯ್ದುಮಾಡುತ್ತದೆ.

3. ವಾರ್ಷಿಕ ಆಯ-ವ್ಯಯ ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಗೆಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುವುದು.

4. ಭದ್ರತಾ ಮಂಡಳಿಯ ಶಿಫಾರಸ್ಸಿನಂತೆ ಪ್ರಧಾನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ಮತ್ತು ಅಂತರ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ನ್ಯಾಯಾಧೀಕರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

ಭದ್ರತಾಮಂಡಳಿ

ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಎರಡನೇಯ ಪ್ರಮುಖ ಅಂಗ ಭದ್ರತಾಮಂಡಳಿ. ಇದು ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದೆ. ಭದ್ರತಾ ಮಂಡಳಿಯಲ್ಲಿ 5 ಮಂದಿ ಖಾಂತು ಸದಸ್ಯರನ್ನು 10 ಮಂದಿ ಹಂಗಾಮೆ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಂತೆ ಒಟ್ಟು 15 ಮಂದಿ ಸದಸ್ಯರುಗಳಿದ್ದಾರೆ. ರಷ್ಯಾ, ಫ್ರಾನ್ಸ್, ಅಮೆರಿಕ, ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್ ಮತ್ತು ಜೀನಾ ದೇಶಗಳು ಖಾಂತು ಸದಸ್ಯರು. ಇತರ ಹಂಗಾಮೆ ಸದಸ್ಯರ ಅಧಿಕಾರದ ಅವಧಿ 2 ವರ್ಷಗಳು ಮಾತ್ರ. ಇವರು ಸಾವುವಾನ್ಯಸಭೆಯಿಂದ ಆಯ್ದುಯಾಗುವರು. ಭದ್ರತಾಮಂಡಳಿಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ತಿಂಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ಸಭೆ ಸೇರಿಹೊಸ ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನು ಆಯ್ದುಮಾಡುತ್ತಾರೆ. 2/3 ಭಾಗದ ಸದಸ್ಯರುಗಳ ಬೆಂಬಲದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ

ಶಿಂಹಾರ್ಥನಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಖಾಯಂ ಸದಸ್ಯರಾಷ್ಟ್ರಗಳು “ವಿಚೋ” ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಹೊಂದಿವೆ. ಈ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡು ಒಂದು ಖಾಯಂ ಸದಸ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರ ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಶಿಂಹಾರ್ಥನವನ್ನು ನೇರವೇರಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದಂತೆ ತಡೆಯಬಹುದು.

2010ರಲ್ಲಿ ಭಾರತವು ಭದ್ರತಾಮಂಡಳಿಯ ಹಂಗಾಮೆ ಸದಸ್ಯರಾಷ್ಟ್ರವಾಗಿ 2 ವರ್ಷಗಳವರೆಗೆ ಆಯ್ದುಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

ಭದ್ರತಾ ಮಂಡಳಿಯ ಪ್ರಮುಖ ಕಾರ್ಯಗಳು

1. ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಶಾಂತಿ ಮತ್ತು ಭದ್ರತೆಯನ್ನು ಸ್ಥಿರಗೊಳಿಸುವುದು.
2. ಸದಸ್ಯರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ನಡುವೆ ಏರ್ಪಡುವ ಸೇವೆಗೆ ಇಲ್ಲಿನ ಶಾಂತಿ ಮತ್ತು ವಾಗಿ ಪರಿಹರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.
3. ಹೊಸ ಸದಸ್ಯರ ಸೇವೆಗೆ ಶಿಫಾರಸ್ಸು ಮಾಡುವುದು.
4. ಭದ್ರತಾಮಂಡಳಿಯ ಪ್ರಧಾನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುವುದು.

ಅಧಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಮಂಡಳಿ

ಈ ಮಂಡಳಿಯ ವಿಶ್ವದ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಶಾಂತಿ ಮತ್ತು ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ಸೂಕ್ತವಾದ ಅಧಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ವಾತವರಣವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸುವುದೇ ಈ ಮಂಡಳಿಯ ಗುರಿಯಾಗಿದೆ. ಈ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ನೆರವೇರಿಸಲೆಂದೇ 54 ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಈ ಮಂಡಳಿಗೆ ಆಯ್ದು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಈ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯು ಚುನಾಯಿಸುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಆಯ್ದುಯಾದ ಸದಸ್ಯರ ಅಧಿಕಾರಾವಧಿ 3 ವರ್ಷಗಳು. ಪ್ರತಿವರ್ಷ 1/3 ಭಾಗ ಸದಸ್ಯರು ನಿವೃತ್ತಿ ಹೊಂದುತ್ತಾರೆ. ನಂತರ ಆ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಹೊಸ ಸದಸ್ಯರು ಆಯ್ದುಯಾಗುವರು ಅವಶ್ಯವೇನಿಸಿದಾಗ ವರ್ಷ ಮೂರ್ತಿ ಈ ಸಭೆ ಸೇರುತ್ತದೆ. ಈ ಮಂಡಳಿಯ ಮುಖ್ಯ ಸಭೆಯು ಜುಲೈ ತಿಂಗಳಿನಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವುದು. ಇದರಲ್ಲಿ ಅಧಿಕ ಸಮಸ್ಯೆ, ಸಾಮಾಜಿಕ, ಮಾನವೀಯ ಸಮಸ್ಯೆ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ, ಮಹಿಳೆಯರ ಸ್ಥಿತಿ, ಅಪರಾಧಗಳನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಿಸುವುದು, ಮಾದಕವಸ್ತುಗಳು ಮೊದಲಾದುವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಧರ್ಮದರ್ಶಿಮಂಡಳಿ

ಸ್ವಯಂ ಆಡಳಿತ ಹೊಂದಿರದ 11 ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆಯನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಲು 7 ಮಂದಿ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಧರ್ಮದರ್ಶಿಮಂಡಳಿಯನ್ನು ರೂಪಿಸಲಾಗಿತ್ತು. 1994ರ ಒಳಗೆ ಈ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಲ್ಲವೂ ಸ್ವತಂತ್ರವಾದವು. ಈಗಾಗಲೇ ಈ ಕಾರ್ಯ ಮುಕ್ತಾಯವಾದುದರಿಂದ, ಮುಂಬರುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಕಂಡುಬಂದರೆ, ಧರ್ಮದರ್ಶಿ ಮಂಡಳಿಯ ಕಾರ್ಯ ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಧರ್ಮದರ್ಶಿ ಮಂಡಳಿಯನ್ನು ಪುನರ್ಬಂಧಿಸಿ ಮಾಡಲಾಯಿತು.

ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ನ್ಯಾಯಾಲಯ

ಅಂತರ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ನ್ಯಾಯಾಲಯವನ್ನು “ವಿಶ್ವನ್ಯಾಯಾಲಯ” ಎಂದೂ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಇದು ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಮುಖ್ಯ ನ್ಯಾಯಾಂಗವಾಗಿದೆ. ಈ ನ್ಯಾಯಾಂಗದಲ್ಲಿ 15 ಮಂದಿ ನ್ಯಾಯಧೀಕರುಗಳನ್ನು ಸಾವಾನ್ಯಸಭೆ, ಭದ್ರತಾಮಂಡಳಿಯಿಂದ ಆಯ್ದುಯಾಗುವರು, ಸದಸ್ಯರಾಷ್ಟ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಏರ್ಪಡುವ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಈ ನ್ಯಾಯ ಮಂಡಳಿಯು ಬಗೆಹರಿಸುತ್ತದೆ. ಅದರ ಕ್ಷೇತ್ರ ಕೆಳಗೆ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುವ ವಿಶೇಷ ಅಂಗಗಳು ಅಗತ್ಯವಾದ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ. ಇದು ಹಾಲೆಂಡ್ ದೇಶದಲ್ಲಿರುವ ಹೇಗೆ ಎಂಬ ನಗರದಲ್ಲಿದೆ.

ಕಾರ್ಯಾಲಯ

ಕಾಂಪಾರ್ಲಂಪು ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಭದ್ರತಾಮಂಡಳಿ ಮತ್ತು ಇತರ ಅಂಗಗಳ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನದಂತೆ ಆಡಳಿತ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ. ಪ್ರಧಾನಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲೂ, ವಾರ್ಗದರ್ಶನದಲ್ಲೂ ಕಾರ್ಯಾಲಯದ ಆಡಳಿತ ಕಾರ್ಯಗಳು ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ದಾಖಿಲ ಕೊರಿಯಾವನ್ನು ಸೇರಿದ ಬಾನ್-ಕೆ-ಮೂನ್ ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಪ್ರಸ್ತುತ ಪ್ರಧಾನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ಆಗಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು 2007ರಲ್ಲಿ ಆಯ್ದುಯಾದರು.

ఈ ಕಾರ್ಯಾಚಲನೆಯಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು, ನೋಕರಿವರ್ಗದವರನ್ನು ೪೪೪೦೦ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ೭೫೦೦ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವು ಯೋಜನೆಯ ಮುತ್ತು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆ ಮೊದಲಾದ ಉನ್ನತ ಗುಣವಂಟ್ಟಿದ್ದ ಆಧಾರದವೇಲೆ ಆಯ್ದುಯಾಗುವರು.

ವಿಶ್ವರಾಷ್ಟ್ರಸಂಸ್ಥೆಯು ಇನ್ನೂ ೩೦ ವರ್ಷಗಳ ಅಂಗಗಳ ಸಹಾಯದಿಂದ ಗುರಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ಅಪಾರವಾಗಿ ಶೈಮಿಸುತ್ತದೆ.

೧೯೫೬ರಲ್ಲಿ ಸೂರ್ಯಾಜ್ಞಾಕಾಲುವೇಂರು ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸಲಾಯಿತು. ಅದನ್ನು ಎಲ್ಲಾ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಲಾಙ್ ಪ್ರಾಂತೀಯ ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣಗೊಳಿಸಲಾಯಿತು.

೧೯೮೮ರಲ್ಲಿ ಏರ್ಪಾಟ್ಟು ಇರಾನ್-ಇರಾಕ್ ಯುದ್ಧವನ್ನು ಮುಕ್ತಾಯಗೊಳಿಸಿತು.

೧೯೮೯ರಲ್ಲಿ ಅಫ್ರಿಕಾನಿಸ್ತ ಸ್ತಾನ್ ದಿಂದ ರಘ್ವಸೇನೆಯನ್ನು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಕರೆಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಯಿತು.

ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ವಿಶೇಷ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು

FAO	-	ಆಹಾರ ಮತ್ತು ಕೃಷಿ ಸಂಸ್ಥೆ
ILO	-	ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಸಂಖ್ಯಾಟನೆ
IMF	-	ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಣಕಾಸಿನ ನಿಧಿ
UNICEF	-	ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಮುಕ್ತ ತುರುನಿಧಿ
UNESCO	-	ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಶೈಕ್ಷಿಕ, ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸಂಸ್ಥೆ
WHO	-	ವಿಶ್ವ ಆರೋಗ್ಯ ಸಂಸ್ಥೆ
WTO	-	ವಿಶ್ವವಾಣಿಜ್ಯ ಸಂಖ್ಯಾಟನೆ

ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಸಾಧನೆಗಳು

ವಿಶ್ವದ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ನಡುವಳಿ ಯುದ್ಧವನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟುವುದು, ಶಾಂತಿ, ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಾ ಬಂದಿದೆ. ಸದಸ್ಯರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ನಡುವೆ ಇರುವ ಸಾಮಾಜಿಕ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ, ಆರ್ಥಿಕತೆ, ಮಾನವೀಯ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸಲು ನೇರವಾಗಿದೆ.

ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಪ್ರಮುಖ ಸಾಧನೆಗಳು

೧೯೪೬ರಲ್ಲಿ ಇರಾನಿನಿಂದ ರಘ್ವಸೇನ್ಸೆವನ್ನು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಕರೆಸಿಕೊಂಡಿತು. ಸಿರಿಯಾ, ಲೆಬನಾನ್ ನಾಡುಗಳಿಂದ ಬ್ರಿಟನ್, ಫ್ರಾನ್ಸ್ ಸೈನ್ಸೆವನ್ನು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಕರೆಸಿಕೊಂಡಿತು.

೧೯೪೭ರಲ್ಲಿ ಡಚ್‌ದೇಶದ ಅಧಿನದಲ್ಲಿದ್ದ ಇಂಡೋನೇಷ್ಯಾಕ್ಕೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಕೊಡಲಾಯಿತು.

೧೯೯೦ರಲ್ಲಿ ಕುವೈತ್‌ದೇಶದೇಶಕ್ಕೆ ಪರವಾದಿ ಕಾರ್ವಾವನ್ನು ತೆಂದುಕೊಟ್ಟು, ಕಾಂಬೋಡಿಯ, ಎಲ್‌ಸಾಲ್‌ಡರ್‌ ಗ್ರಾಟೆಮಾಲ, ಮೊಜಾಂಬಿಕ್ ಮೊದಲಾದ ದೇಶಗಳ ಆಂತರಿಕ ಯುದ್ಧಗಳನ್ನು ಮುಕ್ತಾಯಕ್ಕೆ ತಂದಿತು.

ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯಾದ ವಿಶ್ವ ಆರ್ಥಿಕ್ ಸ್ಂಸ್ಥೆಯನ್ನು (W.H.O) ಸಿಡುಬುರೋಗ್‌ವನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಹೋಗಲಾಡಿಸಿದುದಲ್ಲಿದೆ ಹೆಚ್‌ಲಿಂಗ್‌, ಮಲೇರಿಯಾ, ಕ್ಷಯರೋಗ ಮೊದಲಾದವುಗಳನ್ನು ವಿಶ್ವದಿಂದ ನಿರ್ಮಾಳ ಮಾಡುವ ಭರವಸೆಯಿಂದ ಕಾರ್ಯನಿರತವಾಗಿದೆ.

ನಿರಾಶ್ರಿತರ ಮನರೋಪಸತಿ (UNHCR)ಗೆ ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಪ್ರಧಾನ ಆಯುಕ್ತರು ಮಾಡಿದ ಸೇವೆಗಾಗಿ ೧೯೫೪ ಮತ್ತು ೧೯೮೧ರಲ್ಲಿ ನೋಬಲ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿತು.

1) ಸರಿಯಾದ ಉತ್ತರವನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.

1. ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಪ್ರಥಾನ ಕಣೇರಿಯು ಇರುವ ಸ್ಥಳ _____.
 ಅ) ವಾಷಿಂಗ್ಟನ್   ಆ)ಹೇಗ್   ಇ)ನ್ಯೂಯಾರ್ಕ್
2. _____ ಮಾನವಕುಲದ ಹಾಲೀಂಮೆಂಟ್ ಎಂದು ಕರೆಯಲ್ಪಡುತ್ತದೆ.
 ಅ)ಧರ್ಮದಶಿಫ್ತಿಮಂಡಳಿ   ಆ)ಸಾಮಾನ್ಯ ಸಭೆ   ಇ)ಆರ್ಥಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಮಂಡಳಿ
3. ವಿಶ್ವರಾಷ್ಟ್ರ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಆಡಳಿತ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು_____ .
 ಅ)ಹಿಂದಿ   ಆ)ಜರ್ಮನ್   ಇ)ಪ್ರೆಂಚ್
4. ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಭದ್ರತಾಮಂಡಳಿಯು _____ ಮಂದಿ ಖಾಯಂ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.
 ಅ)4   ಆ)5   ಇ)10
5. ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ವಿಶೇಷ ಅಂಗ _____ ತನ್ನ ಕಾರ್ಯಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಸಿದುಬುರೋಗವನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಹೋಗಲಾಡಿಸಿತು.
 ಅ)ವಿಶ್ವ ಆರೋಗ್ಯ ಸಂಸ್ಥೆ   ಆ) ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಾರ್ಮಿಕ ಸಂಸ್ಥೆ   ಇ)ವಿಶ್ವ ವಾಣಿಜ್ಯ ಸಂಘಟನೆ

2) ಬಿಣ್ಡ ಪದಗಳನ್ನು ತುಂಬಿರಿ.

1. ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆ ಎಂದು ಹೆಸರಿಟ್ಟಿರು _____ .
2. ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಶಾಸನಕ್ಕೆ _____ ದೇಶಗಳು 1945ರ ಜೂನ್ 26 ರಂದು ಸಹಿ ಹಾಕಿದವು
3. ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಅಂಗಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಿ _____ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣೆ ಸ್ಥಾಪಿತಾಗಿ
4. _____ನೇ ವರ್ಷದೊಳಗೆ ಧರ್ಮದಶಿಫ್ತಿಮಂಡಲಿಯು ಮೇಲ್ಮೈಕಾರಣ ಮಾಡಿದ ಎಲ್ಲಾ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು ಸ್ವತಂತ್ರ ಪದೆದುಕೊಂಡವು.
5. ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ನ್ಯಾಯಾಲಯವು ಹಾಲೆಂಡ್‌ದೇಶದಲ್ಲಿರುವ _____ ಎಂಬ ನಗರದಲ್ಲಿದೆ.

3. ಹೊಂದಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ.

1. ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಸಮ್ಮೇಳನ   ನಿರಾಶ್ರಿತರ ಮನರೂಪಸತಿ
2. ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆ   ಸ್ಯಾನ್‌ಫ್ರಾನ್ಸಿಸ್‌ಕೋರ್ಸ್
3. ಬಾನ್ ಕಿ ಮೂನ್   ನ್ಯೂಯಾರ್ಕ್
4. ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಪ್ರಥಾನ ಕಣೇರಿ   ಅಕ್ಟೋಬರ್ 24, 1945
5. ಯು.ಎನ್.ಹೆಚ್.ಸಿ.ಆರ್   ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಪ್ರಥಾನ ಕಾರ್ಯದಶಿಫ್ತಿ

4. ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿ ಉತ್ತರಿಸಿ.

1. ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಲಾಂಭನವನ್ನು ಕುರಿತು ಬರೆಯಿರಿ.
2. ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಆಡಳಿತ ಭಾಷೆಗಳು ಯಾವುವು?
3. ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಯಾವುದಾದರೂವರದು ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.

4. ಭದ್ರತಾ ಮಂಡಳಿಯಲ್ಲಿರುವ ಖಾಯಂ ಸದಸ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು ಯಾವುವು?

5. ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಕಾರ್ಯಗಳು ಯಾವುವು?

5. ವಿವರವಾಗಿ ಉತ್ತರಿಸಿ.

1. ವಿಶ್ವರಾಷ್ಟ್ರಸಂಸ್ಥೆಯ “ಸಾಮಿರ ವರ್ಷಗಳವರೆಗಿನ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಗುರಿಗಳನ್ನು” ಕುರಿತು ವಿವರವಾಗಿ ಬರೆಯಿರಿ.

2. ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಪ್ರಧಾನ ಅಂಗ ಸಂಸ್ಕೇಗಳು ಯಾವುವು? ಅವುಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.

6. ಚೆಟುವಟಕೆ

ವಿಶ್ವರಾಷ್ಟ್ರಸಂಸ್ಥೆಯು ಮಹಿಳೆಯರು, ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ ಎಂಬುದುನ್ನು ಕುರಿತು ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ಶೇಖರಿಸಿರಿ.

ರಚನಾತ್ಮಕ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ

1. ಮಾಹಿತಿ ಪಟ್ಟಿ ತಯಾರಿಸಿ :

ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಹಲವಾರು ಅಂಗಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಮಾಹಿತಿ ಪಟ್ಟಿ ತಯಾರಿಸುವುದು.

2. ಗುಂಪು ಚರ್ಚೆ :

ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ತನ್ನ ಸದಸ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಸಾಮಾಜಿಕ, ಆರ್ಥಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಹೇಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಗುಂಪು ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿರಿ.

3. ರಸವ್ಯಾಪಕ್ತಿ :

ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆ ಮತ್ತು ಅದರ ಸಾಧನೆಗಳ ಒಗ್ಗೆ ರಸವ್ಯಾಪಕ್ತಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ನಡೆಸುವುದು.

4. ಕಂಡುಹಿಡಿ :

ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆ ವಿಶೇಷ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದಾದರೂ ಹತ್ತನ್ನು ಅದರ ಪ್ರಧಾನ ಕೇಂದ್ರದೊಡನೆ ಪಟ್ಟಿಮಾಡಿ.

5. ಚಿತ್ರಮಾಲಿಕೆ (ಅಲ್ಬಂ) ತಯಾರಿಸುವಿಕೆ :

ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಪ್ರಧಾನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯಾಗಿ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದವರುಗಳ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಚಿತ್ರಮಾಲಿಕೆಯೊಂದನ್ನು ತಯಾರಿಸಿ.

6. ಚೆಟಿವಟಿಕೆ :

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರು ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯು ಹೇಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ ಎಂಬುದರ ಒಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ.

ಅಲ್ಬಂ

2. ಮಕ್ಕಳು ಮತ್ತು ಮಹಿಳೆಯರಿಗಾಗಿ ಕಾಯಿದೆಗಳು, ಕ್ಷೇಮಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆಗಳು.

ನಮ್ಮ ಭಾರತ ದೇಶವು ಜನರ ಕಲ್ಯಾಣ ದೇಶವಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆಗಳ ಹಿತಕ್ಕಾಗಿ ತಲ್ಲಿನರಾಗಿ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದೆ. ಮಕ್ಕಳ, ಮಹಿಳೆಯರ ಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕಾಗಿ ವಿಶೇಷ ಆಯ್ದೆತೆ ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಯಾವುದೇ ಒಂದು ದೇಶದ ಮಹಿಳೆಯರ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಕಡೆಗೆಂಬೀಸಿ ಪ್ರಗತಿ ಹೊಂದಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಜನನಿ ತಾನೇ ಮೊದಲ ಗುರು, ಮಕ್ಕಳೇ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಭವಿಷ್ಯದ ಆಧಾರ ಸ್ಥಂಭ. ಹಾಗಾಗಿ ಮಕ್ಕಳು ಮತ್ತು ಮಹಿಳೆಯರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ನಮ್ಮ ದೇಶವು ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ನೀಡುತ್ತಿದೆ.

ಮಕ್ಕಳ ಕ್ಷೇಮಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾಯಿದೆಗಳು

ಭಾರತದ ಸಂಧಾನದ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನದಂತೆ ವಿಧ 39(f) ಮತ್ತು ವಿಧ 45 ಮಕ್ಕಳ ರಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ.

ವಿಧ 24, ಮಕ್ಕಳ ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ವಿಧಿಯು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಬಾಲಕಾರ್ಮಿಕ ಪದ್ಧತಿಯಿಂದ ರಕ್ಷಣೆ ದ್ವಾರಾ ಪಡಿಸುತ್ತದೆ. 14 ವರ್ಷದೊಳಗಿನ ಮಕ್ಕಳ ಯಾವುದೇ ಕೈಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ದುಡಿಯುವುದನ್ನು, ಗಳಿ ಮತ್ತು ಅಪಾಯಕಾರಿ ದುಡಿಯೆ ಮಾಡುವುದನ್ನು ತಡೆಹಿಡಿಯುತ್ತದೆ.

ವಿಧ 39(j) ಮಕ್ಕಳ ಆರೋಗ್ಯಕರ ಬೆಳವಣಿಗೆ, ಮಕ್ಕಳ ಮತ್ತು ಯುವಕರ ಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚಿಗಾಗ ವುನ ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದು. ಶೋಷಣೆಯಿಂದ ರಕ್ಷಣೆಯಂತಹವುಗಳಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿದೆ. ವಿಧ 45, ಹದಿನಾಲ್ಕು ವರ್ಷದೊಳಗಿನ ಎಲ್ಲಾ ಮಕ್ಕಳಿಗೂ ಉಚಿತ ಹಾಗೂ ಕಡ್ಡಾಯ ಶಿಕ್ಷಣ ಕೊಡಲು ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿದೆ.

ಮಹಿಳೆ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳಿಗಾಗಿ ಸಚಿವ ಸಂಪುಟ

ಮಕ್ಕಳು, ಮಹಿಳೆಯರ ಮೂರ್ಖ ಬೆಳವಣಿಗೆ, ರಕ್ಷಣೆ, ಸಮೃದ್ಧಿ ಜೀವನ, ಅವರ ಜೀವನವು ಅಥವ ಮೂರ್ಖವಾಗಿ ಉತ್ತಮ ಪ್ರಸ್ತಾವಿಸಿ ಜೀವನ ನಡೆಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ.

ಶಿಕ್ಷಣದ ಹಕ್ಕು

ನೂರು ವರ್ಷಗಳಿಗಿಂತ ಮುಂಚೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟಗಾರರಾದ ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣಗೋವಿಲೆ, ಮಕ್ಕಳ ಶಿಕ್ಷಣದ ಹಕ್ಕಿನ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಬ್ರಿಹಿಪರ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೇ ಲೋಕಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಷಣ ಮಾಡಿದ್ದು, ಅದನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಶ್ರಮಿಸಿದರು. ಅವರ ಕನಸು 2010 ಏಪ್ರಿಲ್ 1 ರಂದು ಮಂಡಿಸಿದ ಶಿಕ್ಷಣ ಹಕ್ಕು ಕಾಯಿದೆ ಮೂಲಕ ಅಂಗೀಕರಿಸಲಬ್ಬಿತು. ಇದರ ಮೂಲಕ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರ ಯುವ ಸಮುದಾಯವನ್ನು ಮೂರ್ಖ ಶಿಕ್ಷಣ ಜ್ಞಾನ ಪಡೆದವರ ಸಮುದಾಯವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಲು ಹಾದಿ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿರು.

ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರ ಅಂಗೀಕರಿಸಿದ ಕಾಯಿದೆಗಳು

ಮಕ್ಕಳ ಕ್ಷೇಮಾಭಿವೃದ್ಧಿ (ಹಿತ) ಹಲವಾರು ಕಾಯಿದೆಗಳನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಕಾಯಿದೆಗಳು ಕೆಳಕಂಡಂತೆ ಇವೆ,

1. 1986ರಲ್ಲಿ ಅಂಗೀಕರಿಸಿ 2000ರಲ್ಲಿ ತಿದ್ದುವಡಿ ಮಾಡಿ ಜಾರಿಗೊಳಿಸಿದ ಬಾಲಪರಾಧಗಳ ನಾಯ ಕಾಯಿದೆ.

2. ತಾಯಿಯ ಎದೆ ಹಾಲಿನ ಬದಲಿಗೆ ಪೌಷ್ಟಿಕ ಆಹಾರ ಮತ್ತು ಶಿಶು ಆಹಾರ ಯೋಜನೆ -1992

3. 2005ರ ಮಕ್ಕಳ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆ ಆಯೋಗ ಕಾಯಿದೆ,

ಮಕ್ಕಳಿಗಾಗಿ ಕ್ಷೇಮಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆಗಳು

ಮಕ್ಕಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಹಿತಕ್ಕಾಗಿ ಹೇರಳವಾದ ಕ್ಷೇಮಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸಿದೆ.

ಸಮಗ್ರ ಶಿಶು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆ (ICDS) 1995

ಅ) ಆರು ವರ್ಷದೊಳಗಿನ ಮಕ್ಕಳು, ಗಭಿರಣೆ ಮಹಿಳೆಯರು, ಹಾಲುಣಿಸುವ ತಾಯಂದಿರುಗಳ ಶಾರೀರಿಕ ಆರೋಗ್ಯದ ರಕ್ಷಣೆ.

ಆ) ಮಕ್ಕಳ ಮರಣ ಪ್ರಮಾಣ, ಪೌಷ್ಟಿಕಾಂಶದ ಕೊರತೆ, ಶಾಲೆ ಬಿಡುವ ಮಕ್ಕಳ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವುದು.

2. ಉದ್ಯೋಗಕ್ಕೆ ಹೋಗುವ ತಾಯಂದಿರ ಮಕ್ಕಳಿಗಾಗಿ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಮೋಷಿಸಿ ಬೆಳೆಸುವ ರಾಜೀವ್‌ಗಾಂಧಿ ಮಕ್ಕಳ ರಕ್ಷಣೆ ಯೋಜನೆ 2006ರಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೆ ತರಲಾಯಿತು. ಈ ಯೋಜನೆಯು ಉದ್ಯೋಗಕ್ಕೆ ಹೋಗುವ ತಾಯಂದಿರ ಆರು ವರ್ಷದೊಳಗಿನ ಮಕ್ಕಳಿಗಾಗಿ ಶಿಶುಪಾಲನ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗಿದೆ.

3. ಬೀದಿಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವ ಮಕ್ಕಳಿಗಾಗಿ ಯೋಚನೆ

ಬೀದಿಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವ ಮಕ್ಕಳಿಗಾಗಿ ವಸತಿ, ಪೌಷ್ಟಿಕ ಆಹಾರ, ಆರೋಗ್ಯ, ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ವಿಶ್ವಾಂತಿ ಸವುಂರುವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಅವಕಾಶದಂತಹ ಸಮಗ್ರ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ. ಮಕ್ಕಳನ್ನು ದುರುಪಯೋಗ ಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು, ಶೋಷಣೆಯಿಂದ ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಕೂಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಈ ಯೋಜನೆಯಾಗಿದೆ.

4. ಮಕ್ಕಳ ಕೇಂದ್ರಗಳು, ಕಷ್ಟದಲ್ಲಿರುವ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ತುರ್ತು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತವೆ. ಮಕ್ಕಳ ಆರೋಗ್ಯ, ರಕ್ಷಣೆ ಮುಂತಾದವುಗಳಿಗೆ ವಿಶೇಷ ಗಮನಹರಿಸುವುದು ಈ ಕೇಂದ್ರಗಳ ಸೇವೆಯಾಗಿದೆ.

5. ಸಮಗ್ರ ಮಕ್ಕಳ ರಕ್ಷಣಾ ಸಂಸ್ಥೆ

ಇದು ಸಂಘಟಿತ ಮತ್ತು ಅಸಂಘಟಿತ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ರಕ್ಷಣೆ ಸಿಗುವಂತೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

6. ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹೋಗುವ ವಾಕ್ಯಾಳಿಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಸಂರಕ್ಷಣೆ: 2005. ಇದರಿಂದ ಅನೋಷ್ಟಾರಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ, ಉದ್ಯೋಗ, ಜೀವಚಾರಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ, ನಿರಂತರ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹೋಗುವ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ.

7. ಮಕ್ಕಳ ದಿನಾಚರಣೆ ಅನುಸರಣೆಯು ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ನವೆಂಬರ್ 14ರಂದು ಮಕ್ಕಳ ದಿನವನ್ನಾಗಿ ಆಚರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಅದು ಸರ್ಕಾರವು, ಸ್ವಯಂಸೇವಾ ಸಂಸ್ಥೆ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂಘಟನೆಗಳು ಮಕ್ಕಳ ಆಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಪುನರಾವರ್ತೊಳಿಸಿ ವಾಡುವ ಆವಕಾಶ

ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿತು. ಇದಲ್ಲದೆ ಹಲವು ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದಲು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುತ್ತದೆ.

ಸರಕಾರದ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳು

ನಮ್ಮ ಸರಕಾರವು ಮಕ್ಕಳಿಗಾಗಿ ಕಲೆ, ಸಾಹಿತ್ಯ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಕ್ರೀಡೆ ಮುಂತಾದ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಉನ್ನತ ಸ್ಥಾನ ಗಳಿಸಿದ ಪ್ರತಿಭಾನ್ವಿತ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಗೌರವಿಸಿ ಹಲವಾರು ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾ ಬಂದಿದೆ.

1996ರಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳ ವಿಶೇಷ ಸಾಧನೆಗಾಗಿ ರಾಷ್ಟ್ರ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿತು. ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಗೊಂರಾಜೋಽಸ್ತವ ದಿನದಂದು 4 ರಿಂದ 15 ವರ್ಷದೊಳಗಿನ, ಪ್ರಶಾಂಸಾರ್ಥಕ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ವಿಶೇಷ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳನ್ನು ನೀಡಿ ಗೌರವಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಮಕ್ಕಳಿಗಾಗಿ ಹಲವಾರು ಕಾಯಿದೆಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸಿದರೂ ಮಕ್ಕಳ ಮೇಲೆ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುವ ತೊಂದರೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅವರಲ್ಲಿ ಜಾಗೃತಿಯನ್ನು ಉಂಟುವೂಡಬೇಕು. ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಅಂತಹೊಳಿಸಲು ಸರಿಯಾದ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಮತ್ತು ಸಮಾಲೋಚನೆ ಮೂಲಕ ಅವರನ್ನು ಶಿಕ್ಷಿತರಣಾಗಿ ಮಾಡುವುದು. ಮಕ್ಕಳಿಗಾಗಿ ಹ'ಲ ವ'ರ' ರ' ದ' ರ' ರ' ಜ' ರ' , ದ' ರ' ಪ' ಯ' ನ' ರ' ದ' ರ' ತ' ಹ' ವ' ಗ' ಲ' ನ' ರ' ಹೋಗಲಾಡಿಸಲು ಹೋಡಕರು, ಶಿಕ್ಷಕರು, ಸವಾರಜದ ಕ್ಷೇಮವಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ವುಂತಾದ ಪುಗಳು ಸರ್ಕಾರದೊಡನೆ ಸಹಕರಿಸಬೇಕು.

ಮಹಿಳಾಭಿವೃದ್ಧಿ - ಕಾಯಿದೆಗಳು

ಮರಾಠನ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ಮಹಿಳೆಯರ ಸ್ಥಿತಿ ಬದಲಾಗುತ್ತಲೇ ಬಂದಿದೆ. ಕೆಲವು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರನ್ನು ಅತ್ಯಂತ ಉನ್ನತ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳಲಾಗದಷ್ಟು ದುಃಖವನ್ನು ಅನುಭುವಿಸಿದುದು ಇತಿಹಾಸದ ನಿಜ ಸಂಗತಿಗಳಾಗಿವೆ. ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಭಾರತ ಸರಕಾರ ಅನೇಕ ಹಕ್ಕಾಗಳನ್ನು ಕಾಯಿದೆಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸಿದೆ.

ಮಹಿಳೆಯರ ಹಕ್ಕುಗಳು ಮತ್ತು ಕಾಯಿದೆಗಳು

ಅ) ಭಾರತದ ಸಂವಿಧಾನದ ವಿಧಿ 23 ಮತ್ತು 24 ಮಹಿಳೆಯರ ಸ್ಥಾನ ಮತ್ತು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ವಿಮೋಚನೆ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ.

ಆ) ವಿಧಿ 23 ಮಹಿಳೆಯರನ್ನು ವ್ಯಾಪಾರದ ವಸ್ತುವನ್ನಾಗಿಸಿ ವಾಡಿ ಕೊಂಡಿರುವುದನ್ನು ತಡೆಯುತ್ತದೆ.

ಇ) ಮಹಿಳೆಯರನ್ನು ಬಲವಂತವಾಗಿ ಉದ್ಯೋಗಿಯನ್ನಾಗಿಸುವುದು ಅಪರಾಧ.

ಕ್ಷ) ಮಹಿಳೆಯರನ್ನು ಸೇವೆಗಾಗಿ ಮಾರಾಟ ಮಾಡುವುದು ಕಾನೂನಿಗೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿದೆ.

ಉ) ಮಹಿಳೆಯರಿಗಾಗುವ ಶೋಷಣೆ ಮತ್ತು ವಂಚನೆಯನ್ನು ವಿರೋಧಿಸುವ ಹಕ್ಕು ಮತ್ತು ಕಾಯಿದೆಯಾಗಿದೆ.

ಕುಟುಂಬದ ಆಸ್ಥಿಗಳಲ್ಲಿ ಗಂಡು ಮಕ್ಕಳಂತೆ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಸಹ ತಮ್ಮ ಹಕ್ಕು ಪಡೆಯಲು ಕಾಯಿದೆಯು ಅವಕಾಶ ನೀಡಿದೆ. 1978ರಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೊಳಿಸಿದ ಬಾಲ್ಯ ವಿವಾಹ ತಡೆ ಕಾಯಿದೆ ತಿದ್ದುಪಡಿಯು ಮಹಿಳೆಯರ ವಿವಾಹದ ವಯಸ್ಸು 15 ರಿಂದ 18 ವರ್ಷವಾಗಿಯೂ, ಪುರುಷರ ವಿವಾಹದ ವಯಸ್ಸು 18 ರಿಂದ 21 ವರ್ಷಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಸಿದೆ. ಇದು ಬಾಲ್ಯವಿವಾಹವನ್ನು ತಡೆಯುತ್ತದೆ.

1961ರಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೊಳಿಸಿದ ವರದಕ್ಕಣೆ ತಡೆ ಕಾಯಿದೆ, ವರದಕ್ಕಣೆ ಕೊಡುವುದು, ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದರ ತಡೆ ಕಾಯಿದೆಯಾಯಿತು. 1986ರಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೊಳಿಸಿದ ವರದಕ್ಕಣೆ ತಡೆ ಕಾಯಿದೆ ತಿದ್ದುಪಡಿಯು ವರದಕ್ಕಣೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು, ವರದಕ್ಕಣೆಗೆ ಸಂಭಂದಿಸಿದಂತೆ ಮಹಿಳೆಯರನ್ನು ಒತ್ತಾಯಿಸುವವರನ್ನು ಕರಿಣ ಶೈಕ್ಷಿಕ ಗುರಿಪಡಿಸಲು ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿ ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಭಾರತದ ಸಂವಿಧಾನವಲ್ಲದ ಕೇಂದ್ರ ರಾಜ್ಯಸರಕಾರಗಳು ವಂಹಿಳೆಂಪುರಿಗಾಗುವ ಅನ್ಯಾಂಪುಗಳನ್ನು ಹೊಗಲಾಡಿಸಲು, ಸಮಾಜದ ಅನ್ಯಾಯ ಮತ್ತು ಶೋಷಣೆಯಿಂದ ರಕ್ಷಿಸಲು ಹಲವಾರು ಕಾಯಿದೆಗಳನ್ನು ವಾಡಿತು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ತಮಿಳುನಾಡು ಸರಕಾರ 1997ರಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರ ನಿಂದನೆ ತಡೆ ಕಾಯಿದೆ ಜಾರಿಗೊಳಿಸಿದೆ.

2002ರಲ್ಲಿ ಮನರ್ ರಚನೆಯಾದ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ತೊಂದರೆ ಕೊಡುವುದನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಿದೆ. ಪ್ರಜೆಗಳ ಹಿತಕ್ಕಾಗಿ ಅಗತ್ಯವಾದಾಗಲೆಲ್ಲಾ ಸಂವಿಧಾನ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ವಿಧಿ 73 ಮತ್ತು 74ರ ರಾಜಕೀಯ ಕಾಯಿದೆ ತಿದ್ದು ಪಡಿಯು ನಗರಾಡಳಿತ, ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳಂತಹ ಸ್ಥಳೀಯ ಸರಕಾರಗಳಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಶೇ.33ರಷ್ಟು ಮೀಸಲಾತಿಯನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿದೆ.

ಆರ್ಥಿಕಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆಗಳು

ವುಹಿ ಲೋಂಗುರು ರಕ್ಷಣೆ, ಶಿಕ್ಷಣ ಜೀವನಾರ್ಥಾರಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಆರ್ಥಿಕಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಎರ್ಕಾಜನೆಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅವುಗಳೆಂದರೆ,

1. ಉದ್ಯೋಗಕ್ಕಾಗಿ ತರಬೇತಿ ಯೋಜನೆ (STEP) ವೃತ್ತಿ ಮತ್ತು ತರಬೇತಿ ಆಧಾರಿತ ಯೋಜನೆ.

ಈ ಎರ್ಕಾಜನೆ ಎರ್ಕು 1996ರಲ್ಲಿ ಆರಂಬಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಇದು ಕರಕುಶಲಗಳು, ಕೈಮಗ್ಗೆಗಳು, ಖಾದಿ ಗ್ರಾಮೋದ್ಯೋಗಗಳಲ್ಲಿ ಉದ್ಯೋಗ ಕೊಡಲು ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ತರಬೇತಿ ನೀಡಲಾಯಿತು.

2. ಸ್ವ ಪ್ರಯತ್ನ ಯೋಜನೆ ಇದು ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಸ್ವ ಸಹಾಯ ಸಂಘಗಳ ಯೋಜನೆಗಳ ಮೂಲಕ ಮಹಿಳೆಯರ ಮತ್ತು ಸವಾಜದ ಆರ್ಥಿಕಾಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತದೆ.

3. ಅಲ್ಲಾವಧಿಯ ಮಂದಿರಗಳು - 1996 ಇವುಸಮಾಜ, ಆರ್ಥಿಕತೆ, ಮಾನಸಿಕ ಒತ್ತಡದಂತಹ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಲ್ಲಿ ನೋವುಂಟಾಗಿರುವ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಮನ್ಯಾತನ ನೀಡುವ ಕುಟುಂಬ ಸಮಾಲೋಚನೆ ಕೇಂದ್ರಗಳು.

4. ಕುಟುಂಬ ಸಮಾಲೋಚನೆ ಕೇಂದ್ರಗಳು ಕುಟುಂಬಗಳಲ್ಲಿ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುವ ಪುರಿಸಿತ್ತಿರುವ ಲಕ್ಷ್ಯ, ಸ್ವಾಜದ್ವಾರಾ ಆಕ್ರಮಣದಿಂದಾಗಿಯು ತೊಂದರೆಗೀಡಾದ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ತಿಳಿವಳಿಕೆಯನ್ನು ನೀಡುವ

ಕೇಂದ್ರಗಳಾಗಿ ಸಮಾಲೋಚನೆ ಕೇಂದ್ರಗಳು ಕಾಯ್ದು
ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತವೆ.

5. ಮಹಿಳಾ ಶಿಕ್ಷಣ ಯೋಜನೆ

ಹಲವಾರು ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಶಾಲೆ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದ 15 ವರ್ಷ ತುಂಬಿದ ಮಹಿಳೆಯರು ಶಿಕ್ಷಣ ಕಲಿಯಲು, ಸಾಮಾಜಿಕವನ್ನು ಬೆಳೆಸಲು ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಇದರ ಮೂಲಕ ಉದ್ಯೋಗಾವಕಾಶ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ಇದು ಮಹಿಳೆಯರ ಜೀವನ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತದೆ.

6. ಗ್ರಾಮೀಂತರ ಬಡ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಜಾಗೃತಿ ಯೋಜನೆಗಳು

మణిళేంయారు తమ్మ హక్కుగళన్న,
అవకాశగళన్న తీర్చదుకొళ్లదిరువుదరింద

ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ಯೋಜನೆಯು ಬಡ ಮಹಿಳೆಯರಲ್ಲಿ ಜಾಗೃತಿ ಮೂಡಿಸಿ ಅವರು ತಮ್ಮ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು, ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ತಿಳಿದು ಹಲವು ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸಲು ಸಹಾಯವಾಗುತ್ತದೆ.

ಮಹಿಳೆಯರ ಸಾಮಾಜಿಕ ಜೀವನದ ಮಟ್ಟ
ಸರಕಾರದ ಕಾಯಿದೆ ಯೋಜನೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ
ಹೇರಳವಾದ ಸ್ವರೂಪಸೇವಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ
ಪ್ರಯತ್ನದಿಂದಾಗಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಂಡಿತು. ಇವುಗಳ
ಸಹಾಯದಿಂದ ಭವಿಷ್ಯದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರ ಸಾಫ್ತೀನ
ಉತ್ತಮವಾಗಿಯೂ, ಸದ್ಯಧವಾಗಿಯೂ ಇರುತ್ತದೆಂದು
ಹೇಳಬಹುದು.

ଅଭ୍ୟାସ

I. ಸರಿಯಾದ ಉತ್ತರ ಆರಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ.

II. ಖಾಲಿ ಬಿಟ್ಟು ಸ್ಥಳಗಳನ್ನು ತಂಬಿರಿ.

1. ಬಾಲಾಪರಾಧಿಗಳ ನ್ಯಾಯ ಕಾಯಿದೆ _____ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡಲಾಯಿತು.
2. ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸಹಾಯ ಸೇವಾ ಕೇಂದ್ರಗಳು _____ ಕರ್ಮಾಂಶ ಕಾಲದಲ್ಲಿ _____ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತವೆ.
3. 1988 ಜಾರಿಗೊಳಿಸಿದ ಬಾಲ್ಯವಿವಾಹ ತಡೆ ಕಾಯಿದೆ ಮಹಿಳೆಯರ ವಿವಾಹ ವಯಸ್ಸನ್ನು 15 ರಿಂದ _____ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿಸಿದೆ.
4. ತಮಿಳುನಾಡು ಸರಕಾರ _____ ರಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರ ನಿಂದನೆ, ಅಥವಾ ಅವಮಾನ ತಡೆ ಕಾಯಿದೆ ಜಾರಿಗೊಳಿಸಿತು.
5. ಸಮಾಜದ ಕೀರು ಕೆಲಸಗಳಿಂದ ತೊಂದರೆಗೊಳಗಾದ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ _____ ಕ್ರಮವಾಗಿ _____ ಪುಟುಂಬ ಸಮಾಲೋಚನೆ ಕೇಂದ್ರಗಳು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತವೆ.

III. ಹೊಂದಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ.

1. ಏಧಿ 45	ಮಕ್ಕಳ ಮರಣ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಕಡೆಮೆ ಮಾಡುವುದು
2. ಸಮಗ್ರ ಮಕ್ಕಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆ	1961
3. ಮಕ್ಕಳ ದಿನಾಚರಣೆ	ಮಹಿಳೆಯ ಮನಶ್ವೀತನ ಕೇಂದ್ರ
4. ವರದಕ್ಕಣ ತಡೆ ಕಾಯಿದೆ	ನವೆಂಬರ್ 14
5. ಅಲ್ಲಾವಧಿಕಾಲ ಮಂದಿರಗಳು	ಉಚಿತ ಮತ್ತು ಕಡ್ಡಾಯಶಿಕ್ಷಣ

IV. ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿ ಉತ್ತರಿಸಿ.

1. ಏಧಿ 24 ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಯಾವುದನ್ನು ಕೊಡುತ್ತದೆ?
2. ಮಕ್ಕಳ ಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕಾಗಿ ಜಾರಿಗೊಳಿಸಿದ ಕಾಯಿದೆಗಳಾವುವು?
3. ಭಾರತ ಸರಕಾರದಿಂದ ಗಣರಾಜ್ಯದಿನದಂದು ಎಂತಹ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಸನ್ಯಾಸಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ?
4. ಏಧಿ 23, 24 ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಸಹಾಯಕವಾಗಿದೆ?
5. 1961, 1986ರ ವರದಕ್ಕಣ ತಡೆ ಕಾಯಿದೆ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ತಿಳಿಸಿ.

V. ವಿವರವಾಗಿ ಉತ್ತರಿಸಿ.

1. ಮುಕ್ಕಳ ಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕಾಗಿ ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣವು ಜಾರಿಗೊಳಿಸಿದ, ಬಡಮಕ್ಕಳಿಗಾಗಿ ಜಾರಿಗೊಳಿಸಿದ ಕಲ್ಯಾಣ ಯೋಜನೆಗಳಾವುವು?
2. ಮಹಿಳೆಯ ಆರ್ಥಿಕಾಭಿವೃದ್ಧಿ, ಅಧಿಕಾರ ಹೊಂದಲು ಜಾರಿಗೊಳಿಸಿದ ಯೋಜನೆಗಳಾವುವು? ವಿವರಿಸಿ.

VI. ಚಟುವಟಿಕೆ

ನೀವು ವಾಸಿಸುವ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಮುಕ್ಕಳ ಮುಕ್ತ ಮಹಿಳೆಯರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಅನುಸರಿಸಲಾಗಿರುವ ಕಲ್ಯಾಣ ಯೋಜನೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ.

ಅಂತರ್ಭಾಗ

ರಚನಾತ್ಮಕ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ

1. ಚರ್ಚೆಸುವುದು:

ಸಂವಿಧಾನದ 24ನೇ ವಿಧಿ ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಬಾಲ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಕ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸುವಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ವಿ ಕಂಡಿದೆ. – ಚರ್ಚೆಸಿ.

2. ಭಿತ್ತಿ ಪತ್ರ ತಯಾರಿಸುವುದು :

ಶಿಕ್ಷಣದ ಹಕ್ಕು ಕಾಯಿದೆಯ ವಿಶೇಷ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಭಿತ್ತಿ ಪತ್ರವಾಗಿ ತಯಾರಿಸಬೇಕು.

3. ಸಂವಾದ :

ಮಹತ್ವಳು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ವರ್ಷವನ್ನು ಮೊಜಾಗೋಳಿಸದೇ ಮಧ್ಯಂತರದಲ್ಲಿಯೇ ಶಾಲೆ ಬಿಡುವುದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಲು ಸರ್ಕಾರವು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಿಗೆ ಉತ್ತಮ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ತರಗತಿಯ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರ ಸಹಾಯದೊಂದಿಗೆ ಸಂವಾದ ಮಾಡಿರಿ.

4. ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವಿಕೆ :

ಮಹಿಳೆಯರು, ಮಹಿಳೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ನಿಮ್ಮ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮೀಲರಾಗಿರುವ ಸರಕಾರೇತರ ಸಂಘಟನೆಗಳ ಕಾರ್ಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಿರಿ.

5. ನಟಿಸಿ ಹೋರಿಸಿ :

“ಮಹಿಳೆ ನಿಮ್ಮ ದೇಶದ ಭವಿಷ್ಯದ ಆಧಾರ ಸ್ತಂಭಗಳು” ಎಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸಿ ನಾಟಕವೊಂದನ್ನು ನಟಿಸಿ ಹೋರಿಸಬೇಕು.

ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ

1. ಉತ್ಪಾದನಾಂಗಗಳು

ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರವು ಮಾನವನ ಬಯಕೆಗಳು ಹಾಗೂ ಅವುಗಳ ಶೈಲಿಯನ್ನು ಅರ್ಥಯನ ಮಾಡುವ ಒಂದು ಸಮಾಜ ವಿಜ್ಞಾನವಾಗಿದೆ. ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರವು ನಿರುದ್ಯೋಗ, ಬಡತನ, ವೈದ್ಯಕೀಯ ಸೌಲಭ್ಯ, ಉತ್ಪಾದನೆ ಹಾಗೂ ಸರ್ಕಾರದ ನೀತಿಗಳಂತಹ ಸಮಾಜದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಅರ್ಥಯನ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

ಆಡಂಬ್ರಿತ್

ಆಡಂಬ್ರಿತ್‌ರವರನ್ನು ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರದ ತಿಥಿಯಾದ್ದರಿಂದ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇವರು ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಹೀಗೆ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸಿದ್ದಾರೆ. ‘ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರವು ಸಂಪತ್ತಿನ ಶಾಸ್ತ್ರವಾಗಿದೆ’ ಆಡಂಬ್ರಿತರಿಂದ ಪ್ರುಕ್ಷಣೊಂದ ಅವರ ಕೃತಿ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಸಂಪತ್ತಿನ ಸ್ವರೂಪ ಹಾಗೂ ಕಾರಣಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಅರ್ಥಯನದ ನಂತರವೇ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಕ್ರಮಬಿಧಿವಾಗಿ ಅರ್ಥಯನ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು.

ಲೀಂಗೋನ್‌ಲ್ಯಾ ರಾಬಿನ್ಸ್‌ರ್‌ವರ್‌ಆಡಂಬ್ರಿತ್‌ರವರನ್ನು ಹೀಗೆ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸಿದ್ದಾರೆ. ‘ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರವು ಗುರಿಗಳು (ಬಯಕೆಗಳು) ಮತ್ತು ಪರ್ಯಾಯ ಉಪಯೋಗವುಳ್ಳ ವಿರಳ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ನಡುವಿನ ಸಂಬಂಧದ ಮಾನವನ ವರ್ತನೆಯನ್ನು ಅರ್ಥಯನ ವರಾಡುವ ವಿಜ್ಞಾನವಾಗಿದೆ.

ಲಿಯೋನಲ್ ರಾಬಿನ್ಸ್

ಸಮಾಜ ಹಾಗೂ ವಿರಳ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು

ಒಂದು ಸಮಾಜವು ತನ್ನ ವಿರಳ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ವಿವಿಧ ಉಪಯೋಗಗಳಿಗೆ ವಿನಿಯೋಗಿಸುತ್ತದೆ. ವಿರಳತೆಯಿಂದ ಕೂಡಿರುವ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ದಕ್ಕಿ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವಿನಿಯೋಗಿಸಲು ಅಗತ್ಯವಾದ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರವು ರೂಪಿಸುತ್ತದೆ.

ನವೀನ ಯುಗದಲ್ಲಿ ಜನರು ಅದರ ದೈನಂದಿನ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಅದರ ಪ್ರಮಾಣದ ಸರಕು ಮತ್ತು ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಅನುಭೋಗಿಸಲು ಬಯಸುತ್ತಾರೆ. ಸರಕು ಮತ್ತು ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೆ ಏತಿರಿಸಬೇಕು. ಉತ್ಪಾದನೆ ಎಂದರೆ ಮಾನವನ ಬಯಕೆಗಳನ್ನು ಶೈಲಿ ಪಡಿಸಲು ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಾಗಿ ಲಭ್ಯವಿರುವ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಪರಿವರ್ತಿಸುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಾಗಿದೆ ಒಂದು ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಸರಕು ಮತ್ತು ಸೇವೆಗಳ ಉತ್ಪಾದನಾ ಮಟ್ಟ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಆದಾಯದ ಗಾತ್ರವನ್ನು ನಿರ್ದಿಷ್ಟಿಸುತ್ತದೆ. ಮುಂದುವರಿದ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು ಬೃಹತ್ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಸರಕು ಮತ್ತು ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸುವುದರಿಂದ ಅವುಗಳ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಆದಾಯವೂ ಸಹ ಗರಿಷ್ಠ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ. ಬಂಡವಾಳ ಮತ್ತು ಕೈಗಾರಿಕಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಪಡೆದುಹೊಂಡ ಉತ್ಪಾದನಾಂಗಗಳಾಗಿವೆ.

ಅರ್ಥ
ಶಾಸ್ತ್ರ

ತೆಳಿಯೋಣ

ಉತ್ಪಾದನೆ ಎಂದರೆ ತುಷ್ಟಿಗುಣದ ಸ್ಥಿತಿ. ತುಷ್ಟಿಗುಣ ಎಂದರೆ ಬಯಕೆಗಳನ್ನು ತೈಪ್ಪಿಸಿಸುವ ಶಕ್ತಿಯಾಗಿದೆ.

ಭೂಮಿ, ಶ್ರಮ, ಬಂಡವಾಳ ಸಂಖೆಯನ್ನು ಸರಕು ಮತ್ತು ಸೇವೆಗಳ ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇವುಗಳನ್ನು ಉತ್ಪಾದನಾಂಗಗಳು ಎನ್ನಲಾಗುತ್ತದೆ. ಯಾವುದೇ ಸರಕು ಮತ್ತು ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಉತ್ಪಾದನೆ ಮಾಡಲು ಎಲ್ಲಾ ನಾಲ್ಕು ಉತ್ಪಾದನಾಂಗಗಳು ಅತ್ಯವಶ್ಯಕವಾಗಿವೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಉತ್ಪಾದನಾಂಗವು ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ಮಹತ್ವದ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸುತ್ತದೆ.

ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಉತ್ಪಾದನಾಂಗದ ಬಳಕೆಯಾಗಿದ್ದರೂ ಉತ್ಪಾದನೆ ಸಾಧ್ಯವಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಉತ್ಪಾದಕ ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಉತ್ಪಾದನಾಂಗಗಳನ್ನು ಸಂಯೋಜನೆ ಸರಕುಗಳನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸುತ್ತಾನೆ. ಕಡಿಮೆ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಗರಿಷ್ಠ ಲಾಭಗಳಿಸುವುದು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಉತ್ಪಾದಕನ ಗುರಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಹೀಗಾಗೆ ಉತ್ಪಾದನೆಯ ಕೇವಲ ಭೌತಿಕ ಸರಕುಗಳನ್ನಲ್ಲಿದೆ ವ್ಯಾದ್ಯರು, ಶಿಕ್ಷಕರು ಹಾಗೂ ಇತರ ವ್ಯಾವಿಧ್ಯ ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಸಹ ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ.

ಚಟುವಟಿಕೆ

ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ಸರಕುಗಳು ಹೇಗೆ ಉತ್ಪಾದನೆಯಾಗುತ್ತವೆ ಎಂಬುದು ನಿವಾಗೆ ತಿಳಿದಿದೆಯೇ?

ಅಂತಿಮ ಪ್ರಾಣಿಗಳು

ಭೂಮಿ
(ಗೇಣಿ)

ಶ್ರಮ
(ಕೂಲಿ)

ಬಂಡವಾಳ
(ಬಡ್ಡಿ)

ಸಂಖೆಯನ್ನು
(ಲಾಭ)

ಭೂಮಿ

ಸಾಮಾನ್ಯ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಭೂಮಿ ಎಂದರೆ (ವಿಸ್ತೀರ್ಣ) ಭೂಮಿ ಎಂದರ್ಥ. ಆದರೆ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಮಾನವ ನಿರ್ಮಿತವಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರತಿಯೊಂದನ್ನು ಭೂಮಿ ಎಂದು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸಲಾಗಿದೆ. ಪ್ರಕೃತಿಯ ಎಲ್ಲಾ ಉಚಿತ ಕೊಡುಗೆಗಳನ್ನು ಭೂಮಿ ಎಂದು ಪರಿಗೊಂಡಿಸಬಹುದು. ಗಾಳಿ, ಸೂರ್ಯನ ಬೆಳಕು, ಭೂಮಿ, ಅರಣ್ಯ, ನದಿಗಳು ಹಾಗೂ ಶಿನಿಜಗಳು ಯಾಂತಾದವರ್ಗಗಳನ್ನು ಈ ವರ್ಗದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಬಹುದು. ಉತ್ಪಾದನಾಂಗವಾಗಿ ಭೂಮಿಗೆ ನೀಡುವ ಪ್ರತಿಫಲವನ್ನು ಗೇಣಿ ಎನ್ನಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇನ್ನಿತರ ಉತ್ಪಾದನಾಂಗಗಳು ಹೊಂದಿದ ಕೆಲವು ವಿಶಿಷ್ಟಗೆಗಳನ್ನು ಭೂಮಿಯು ಹೊಂದಿದೆ.

ತೆಲಿಯೋಣ

ಭೂಮಿ ಮತ್ತು ಶ್ರಮಗಳು ಸ್ನೇಹ ಅಂಗಗಳು.
ಬಂಡವಾಳ ಹಾಗೂ ಸಂಘರ್ಷನೆಗಳು
ಅವಶರಿಸಿದ ಅಂಗಗಳು.

ಭೂಮಿ

ಅರಣ್ಯ

ನದಿ

ವಿನಿಜ

ಭೂಮಿಯ ಲಕ್ಷಣಗಳು

1. ಭೂಮಿಯು ಪ್ರಕೃತಿಯ ಉಚಿತ ಕೊಡುಗೆಯಾಗಿದೆ. ಭೂಮಿಯು ಮಾನವ ನಿರ್ವಿಫಲವನ್ನು ಕೇವಲ ಅದು ತಿಳಿದಿದ್ದಾಗಿದೆ.

2. ಭೂಮಿಯ ಮೂರ್ಕೆ ಸ್ಥಿರವಾಗಿದೆ.

ಭೂಮಿಯ ಒಟ್ಟಾರೆ ವಿಸ್ತೀರ್ಣವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಕೆಡಿಮೆ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಮಾನವ ಕೇವಲ ಭೂಮಿಯ ಉಪಯೋಗಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಬದಲಿಸಬಹುದು.

3. ಭೂಮಿ ಶಾಶ್ವತವಾದುದಾಗಿದೆ.

ಇದು ಶಾಶ್ವತವಾದುದಾಗಿದೆ. ಅಂದರೆ ಇದನ್ನು ಮಾನವ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಾಶ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ.

4. ಭೂಮಿಯ ಘಲವತ್ತತೆ ವೈಧಿಕವಾಗಿದೆ.

ಉತ್ಪತ್ತಿ

ಕೆಲವು ಭೂಮಿ ಹೆಚ್ಚು ಫಲವತ್ತತೆ ಹೊಂದಿದ್ದರೆ ಮತ್ತೆ ಕೆಲವು ಕಡಿಮೆ ಫಲವತ್ತತೆ ಹೊಂದಿರುತ್ತವೆ. ಎರಡು ಭೂಮಿಗಳ ಫಲವತ್ತತೆ ಒಂದೇ ರೀತಿಯಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ.

5. ಭೂಮಿಯ ಒಂದು ನಿಶ್ಚಯ ಉತ್ಪಾದನಾಂಗವಾಗಿದೆ.

ಇದು ತಾನಾಗಿ ೧೯೦೧ ಏನ್‌ನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾರದು. ಮಾನವ ಭೂಮಿಯ ಸಹಾಯದಿಂದ ಸರಕು ಮತ್ತು ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸಬಹುದು.

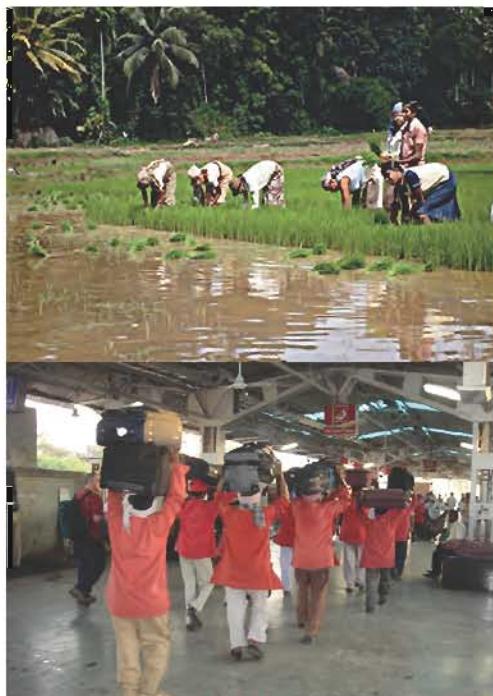
ಚಟುವಟಿಕೆ

ನೀವು ವಾಸಿಸುವ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿನ ಬಹುತೇಕ ಜನರು ಯಾವ ಉದ್ದೇಶದಲ್ಲಿ ನಿರತರಾಗಿದ್ದಾರೆ?

“ Labour is the active and initial force and labour is therefore the employer of Capital”

ಶ್ರಮ

ಆದಾಯ ಅಥವಾ ಪ್ರತಿಫಲವನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಮಾಡುವ ಯಾವುದೇ ಕೆಲಸವು ಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದೆ. ಅಂತಹ ಕೆಲಸವು

ದೃಷ್ಟಿಕೋನದಲ್ಲಿ ಶ್ರಮ

ದೃಷ್ಟಿಕೋನದಲ್ಲಿ ಶ್ರಮವಾಗಿದೆ. ಒಬ್ಬ ಅಡುಗೆಭಟ್ಟನಿಂದ ಮಾಡಲ್ಪಡುವ ಕೆಲಸವು ದೈಹಿಕ ಶ್ರಮವಾಗಿದೆ.

ಒಬ್ಬ ಶಿಕ್ಷಕನ ಕೆಲಸವು ಮಾನಸಿಕ ಶ್ರಮವಾಗಿದೆ. ಮನಸಂಕೋಷಕ್ಕಾಗಿ ಮಾಡುವ ಕೆಲಸವು ಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಉತ್ಪಾದನಾಂಗವಾಗಿ ಶ್ರಮಕ್ಕೆ ನೀಡುವ ಪ್ರತಿಫಲವನ್ನು ಕೂಲಿ ಎನ್ನಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಮಾನಸಿಕ ಶ್ರಮ

ಶ್ರಮದ ಲಕ್ಷಣಗಳು

1. ಶ್ರಮವು ನಾಶ ಹೊಂದುವ ಗುಣ ಹೊಂದಿದೆ.

ಇದನ್ನು ಸರಕುಗಳಂತೆ ಶೇಖರಿಸಿದಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಒಂದು ಬಾರಿ ಶ್ರಮ ಶಕ್ತಿ ವ್ಯಧಿವಾದರೆ ಅದನ್ನು ಮತ್ತೆ ಗಳಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ.

2. ಶ್ರಮವನ್ನು ಬೇರೆಡಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಶ್ರಮವನ್ನು ಶ್ರಮಕರಿಂದ ಬೇರೆಡಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಉದಾ: ನೃತ್ಯವನ್ನು ನೃತ್ಯಗಾರನಿಂದ ಬೇರೆಡಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ.

3. ಶ್ರಮ ಶಕ್ತಿ ವ್ಯಕ್ತಿಯಿಂದ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಬದಲಾಗುತ್ತದೆ. ಒಂದೇ ರೀತಿಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಕಾಗೂ ತರಬೇತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ

ದಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ಸಹ ವೈವಿಧ್ಯತೆಯಿರುತ್ತದೆ. ಇದು ಕೊಲೆ ವ್ಯಾತ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತದೆ.

4. ಶ್ರಮವು ಚಲಿಸುವ ಶಕ್ತಿ ಹೊಂದಿದೆ. ಮಾನವ ಕಡಿಮೆ ಪ್ರತಿಫಲ ಸಿಗುವ ಸ್ಥಳದಿಂದ ಅಧಿಕ ಪ್ರತಿಫಲ ಸಿಗುವ ಸ್ಥಳಗಳಿಗೆ ಚಲಿಸುತ್ತದೆ.

5. ವೈಯಕ್ತಿಕ ಕಾರ್ಮಿಕನ ಚೌಕಾಶಿ ಶಕ್ತಿ ಕಡಿಮೆ. ಭಾರತದಂತಹ ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತಿರುವ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ನಿರುದ್ಯೋಗ ಸಮಸ್ಯೆಯಿಂದ ಕಡಿಮೆ ಕೊಲಿಗೆ ನಿಯೋಜಿಸಲ್ಪಟಿರುತ್ತಾರೆ. ಕಾರ್ಮಿಕ ಸಂಘಟನೆಗಳು ಅಷ್ಟಿತ್ವದಿಂದ ಆದರೂ ಚೌಕಾಶಿ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರಮದ ದಕ್ಷತೆ

ಶ್ರಮದ ದಕ್ಷತೆ ಎಂದರೆ ಹೆಚ್ಚು ಅಧಿವಾ ಉತ್ಪನ್ನವಾಗಿ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುವಲ್ಲಿನ ಉತ್ಪಾದನಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಎಂದಧರ (ಹೀಗಾಗೆ ಇದು ಪರಿಮಾಣದ ಜೋಡಿಗೆ ಗುಣಾತ್ಮಕತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ) ಅಧಿಕ ಶ್ರಮದ ದಕ್ಷತೆ ಉತ್ಪಾದನೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದಲ್ಲದೆ ಅದು ಅರ್ಥಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ಉತ್ಪಾದ ಪಡಿಸುತ್ತದೆ. ಶ್ರಮದ ದಕ್ಷತೆ ಹಲವು ಅಂಶಗಳ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿತವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಅ. ಹವಾಮಾನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ

ಆ. ವಂಶ ಪಾರಂಪರಿಕ ಅಂಶಗಳು

ಇ. ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುವ ಸ್ಥಳದ ಉತ್ಪಾದನಾ ನಿರ್ವಹಿಸುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ.

ಕಿ. ಕೆಲಸದ ಅವಧಿ

ಉ. ಗಂಡಾಂತರ ಅಪಫಾತ ಹಾಗೂ ಭೇದಿಷ್ಟ ನಿಧಿ ಮುಂತಾದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಭದ್ರತೆಗಳ ಲಭ್ಯತೆ.

ಶ್ರಮ ವಿಭಜನೆ

ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರದ ಖಿತಾಮಹ ನಾದ ಆಡಂಸ್ಕ್ರಿತಾನು ತನ್ನ ಕೃತಿಯಾದ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಸಂಪತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಶ್ರಮ ವಿಭಜನೆಯನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸಿದನು.

ಶ್ರಮ ವಿಭಜನೆಗೆ ಆತನು ಗುಂಡುಸೂಜಿ ಉತ್ಪಾದನೆಯನ್ನು ಉದಾಹರಿಸಿದ್ದಾನೆ.

ಅರ್ಥ

ಒಂದೊಂದು ಹಂತದ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿ ಕಾರ್ಮಿಕ ಅಧಿವಾ ಕಾರ್ಮಿಕ ಗುಂಪಿಗೆ ವಹಿಸಿಕೊಟ್ಟ ಉತ್ಪಾದನೆ ಮಾಡುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗೆ ಶ್ರಮ ವಿಭಜನೆ ಎನ್ನಲಾಗುತ್ತದೆ. ಆಡಂಸ್ಕ್ರಿತಾನು ಗುಂಡುಸೂಜಿ ಉತ್ಪಾದನಾ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಮೇಲಾಗುವನ್ನು ಜೋಡಿಸುವುದು, ತುದಿಯನ್ನು ಚೂಪುಗೊಳಿಸುವಂತಹ 18 ಹಂತಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಶ್ರಮ ವಿಭಜನೆ ಸಹಾಯದಿಂದ 10ಜನ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಒಂದು ದಿನಕ್ಕೆ 48,000 ಗುಂಡು ಸೂಜಿಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಬಹುದು. ಸರಾಸರಿಯಾಗಿ ಒಬ್ಬ ಕಾರ್ಮಿಕ ಒಂದು ದಿನಕ್ಕೆ 4800 ಗುಂಡು ಸೂಜಿಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸುವುದು ಸಾಧ್ಯ.

ಶ್ರಮ ವಿಭಜನೆಯ ಗುಣಗಳು

1. ಉತ್ಪಾದಕತೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತದೆ.

2. ಕೌಶಲ್ಯತೆ ಹಾಗೂ ಶ್ರಮದ ದಕ್ಷತೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತದೆ.

3.ಬೃಹತ್ ಪ್ರವಾಣದ ಉತ್ಪಾದನೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.

4.ಸರ್ವಾಂಗ ಹಾಗೂ ಸಾರ್ವಗ್ರಿಗಳ ಉಳಿತಾಯವಾಗುತ್ತದೆ.

5.ಸರಿಯಾದ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾದ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ನಿಯೋಜನೆ ಸಹಕರಿಸುತ್ತದೆ.

ಶ್ರಮ ವಿಭಜನೆಯ ಅವಗುಣಗಳು

1.ಒಬ್ಬ ಕಾರ್ಮಿಕ ಒಂದೇ ಕೆಲಸವನ್ನು ಪದೇ ಪದೇ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಅದು ಬೇಸರವನ್ನುಂಟು ಮಾಡುತ್ತದೆ.

2.ಶ್ರಮ ವಿಭಜನೆಯಿಂದ ಮಾನವೀಯ ಅಂಶಗಳು ನಶಿಸುತ್ತದೆ.

3.ಕರಕುಶಲತೆ ವಸ್ತುಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ತಡೆಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

4.ಶ್ರಮಿಕನಿಗೆ ಒಂದು ಸರಕನ್ನೂ ಮೂಲಿಕ್ಯಾಗಿ ತಯಾರಿಸಿದ ತೃಪ್ತಿ ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ.

5. ಉದ್ಯೋಗದ ಒಂದು ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ತರಬೇತಿ ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುವುದರಿಂದ ಇತರ ಉದ್ಯೋಗಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಂಪ್ಯುನ್ ನಿರ್ವಹಿಸುವು ಅವಕಾಶ ಕಡಿಮೆಯಾಗುವುದು.

ಬಂಡವಾಳ

ಸಾಮಾನ್ಯ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಬಂಡವಾಳ ಎಂದರೆ ಹಣ ಎಂದರ್ಥ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಬಂಡವಾಳವು ಸಂಪತ್ತಿನ ಉತ್ಪಾದನೆಗಾಗಿ ಬಳಸಲಾಗುವ ಮಾನವ ನಿರ್ಮಿತ ಸಾಧನಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದೆ. ಬಂಡವಾಳ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯು ಕಟ್ಟಡಗಳು, ಸಲಕರಣೆಗಳು ಹಾಗೂ ಇತರ ಅಂತರಾಸಂಬಂಧಿತ ಉತ್ಪನ್ನಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಕಟ್ಟಡವನ್ನು ಕೈಗಾರಿಕಾ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಬಳಸಿದರೆ ಅದು ಬಂಡವಾಳ, ಆದರೆ ಅದನ್ನೇ ಸ್ವಲ್ಪ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಬಳಸಿದರೆ ಅದನ್ನು ಬಂಡವಾಳವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಾ ಸಂಪತ್ತು ಬಂಡವಾಳವಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಎಲ್ಲಾ ಬಂಡವಾಳವು ಸಂಪತ್ತು ತಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಉತ್ಪಾದನಾಂಗವಾಗಿ ಬಂಡವಾಳಕ್ಕೆ ನೀಡುವ ಪ್ರಮೀಳೆಯನ್ನು ಬಿಡ್ಡಿ ಎನ್ನಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಚಟುವಟಿಕೆ

ಬಟ್ಟೆ ಗಿರಣಿ ಉದ್ಯಮವನ್ನು ಆರಂಭಿಸಲು ಅಗತ್ಯವಾದ ಹಣಕಾಸಿನ ಬಂಡವಾಳವೆಷ್ಟು ಎಂಬುದನ್ನು ನೀವು ಉಹಿಸಬಲ್ಲಿರಾ?

ನಿಮ್ಮ ಸ್ವಂತ ಮಾನವ ಬಂಡವಾಳದ ಬಗ್ಗೆ ಚಿಂತಿಸಿ, ನೀವು ಯಾವ ಕೌಶಲ್ಯತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದೀರಿ?

ಬಂಡವಾಳದ ರೂಪಗಳು

1. ಭೌತಿಕ ಬಂಡವಾಳ

ಮಾನವ ನಿರ್ಮಿತ ಭೌತಿಕ ಆಸ್ತಿಗಳಿಂದ ಕಟ್ಟಡ ಹಾಗೂ ಯಂತ್ರೋಪಕರಣಗಳ ಮೇಲೆ ಮಾಡುವ ಹೂಡಿಕೆಯನ್ನು ಭೌತಿಕ ಬಂಡವಾಳ ಎನ್ನಲಾಗುತ್ತದೆ.

2. ಹಣಕಾಸಿನ ಬಂಡವಾಳ

ಹಣರೂಪಿ ಅಥವಾ ಹಣಕಾಸಿನ ಸಾಧನಗಳ ಮೇಲೆ ಮಾಡುವ ಹೂಡಿಕೆಯನ್ನು ಹಣಕಾಸಿನ ಬಂಡವಾಳ ಎನ್ನಲಾಗುತ್ತದೆ.

3. ಮಾನವ ಬಂಡವಾಳ

ಶಿಕ್ಷಣ, ತರಬೇತಿ, ಆರೋಗ್ಯ, ರಕ್ಷಣೆ ಮುಂತಾದವುಗಳ ಮೇಲೆ ಮಾಡುವ ಹೂಡಿಕೆಯನ್ನು ಮಾನವ ಬಂಡವಾಳ ಎನ್ನಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಬಂಡವಾಳದ ಲಕ್ಷಣಗಳು

1. ಬಂಡವಾಳವು ಒಂದು ನಿತ್ಯಿಂದು ಉತ್ಪಾದನಾಂಗವಾಗಿದೆ. ಭೂಮಿಯಂತಹ ಬಂಡವಾಳವೂ ಸಹ ಶ್ರವಣಿಲ್ಲದಿದ್ದಾಗ ನಿತ್ಯಿಯ ವಾಗುತ್ತದೆ.

2. ಬಂಡವಾಳವು ಮಾನವ ನಿರ್ಮಿತವಾಗಿದೆ. ಭೂಮಿ ಮತ್ತು ಶ್ರಮಗಳು ಸೈಜ ಅಂಗಗಳಾಗಿದೆ. ಬಂಡ' ವಾ ಇ' ವ್ಯು ಉ ಇ ತಾ ೦೯೯ ದಿ ೦ ದ' ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಗುವುದಾಗಿದೆ.

3. ಬಂಡವಾಳವು ಉತ್ಪಾದಿತವಾಗಿದೆ. ಇದು ಉತ್ಪಾದಿತ ಸಾಧನವಾಗಿದೆ. ಅಂದರೆ ಆದಾಯವನ್ನು ತಂದು ಕೊಡುವ ಒಂದು ಸಾಧನವಾಗಿದೆ.

4. ಬಂಡವಾಳವು ದೀರ್ಘ ಕಾಲಾವಧಿ ಹೊಂದಿದೆ.

ಇದು ಧೀರ್ಘ ಕಾಲಾವಧಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ, ಬಂಡವಾಳವನ್ನು ಮತ್ತೆ ಬಳಸಲು ಅಡನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದಬಹುದಾಗಿದೆ.

5. ಬಂಡವಾಳವು ಹೆಚ್ಚು ಚೆಲನೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

ಭೂಮಿ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯಾಗಿ ನಿಶ್ಚಲವಾಗಿದೆ. ಶ್ರಮವು ಕಡಿಮೆ ಚೆಲನೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಬಂಡವಾಳವು ಸ್ಥಳ ಹಾಗೂ ಉದ್ಯೋಗಗಳಿರದರ ಚೆಲನೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

ಸಂಖ್ಯಾಟನೆ

ಸಂಖ್ಯಾಟನೆಯನ್ನು ಭೂಮಿ, ಶ್ರೀಮಂ, ಬಂಡವಾಳಗಳ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಸಂಬಂಧಿಸಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಈ ಉತ್ಪಾದನಾಂಗಗಳನ್ನು ಆದರ್ಶ ಹೊಂದಾಣಿಕೆ, ಉತ್ಪಾದನಾಂಗಗಳ ಸಹಯೋಗ ಹಾಗೂ ಗಂಡಾಂತರಗಳನ್ನು ಸಮರ್ಥವಾಗಿ ಎದುರಿಸಲು ಉತ್ಪಾದನಾಂಗದ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿಂದ ಈ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವ ಅಂಗವನ್ನು ಸಂಖ್ಯಾಟನೆ ಎನ್ನಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಚಟುವಟಿಕೆ

ಒಬ್ಬ ದಷ್ಟ ಉದ್ದೇಶ ಸಾಹಸಿಯಾಗಲು ಬೇಕಾಗುವ ಗುಣಗಳನ್ನೂ ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಿ.

ಒಬ್ಬ ಉದ್ದೇಶಿಯನ್ನು ಸಂಪರ್ಕಿಸಿ ಹಾಗೂ ಅವನ ವ್ಯವಹಾರದ ಸಫಲತೆಯನ್ನು ವಿವಿಧ ಉತ್ಪಾದನಾಂಗಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾದ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಸಂಯೋಜಿಸುವ ಉತ್ಪಾದನಾ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಆರಂಭಿಸುವ ಹಾಗೂ ಉತ್ಪಾದನೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಗಂಡಾಂತರ ಹಾಗೂ ಅನಿಶ್ಚಿತಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸುವ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಸಂಖ್ಯಾಟನಾಕಾರ ಹಾಗೂ ಉದ್ದೇಶ ಸಾಹಸಿ ಎನ್ನಲಾಗುತ್ತದೆ. ಉದ್ದೇಶ ಸಾಹಸಿಯನ್ನು 'ಸಮಾಜದ ಬದಲಾವಣೆಯ ನಿಯೋಗಿ' ಎಂದೂ ಸಹ ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಉದ್ದೇಶ ಸಾಹಸಿಯ ಕಾರ್ಯಗಳು

1. ಲಾಭಾತ್ಮಕ ಹೂಡಿಕೆ ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ಪತ್ತೆಹಚ್ಚಿಸುವುದು.

2. ಉತ್ಪಾದನಾ ಫೆಟಕದ ಸ್ಥಳವನ್ನು ತೀರ್ಮಾನಿಸುವುದು.

3. ಆವಿಷ್ಣಾರಗಳನ್ನುಂಟು ಮಾಡುವುದು.

4. ಗಂಡಾಂತರಗಳನ್ನು ಹೊರುವುದು.

5. ಅನಿಶ್ಚಿತಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸುವುದು.

ಕಾರ್ಮಿಕ ಸಂಖ್ಯಾಟನೆ

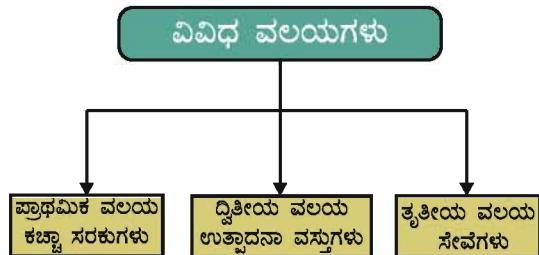
ಅಫ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿನ ವಿವಿಧ ವಲಯಗಳು

ವರಾನವ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿರುವ ವಿವಿಧ ಉದ್ಯೋಗಗಳನ್ನು ಪ್ರಥಾನವಾಗಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ವಲಯ, ದ್ವಿತೀಯ ವಲಯ ಹಾಗೂ ತೃತೀಯ ವಲಯಗಳಿಂದು ವರ್ಗೀಕರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

ಕ್ರಿಕ್ಕೆಟ್

ಹೊಲಗದ್ದೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುವ ಕೈಗಿ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಸರಕುಗಳನ್ನು ತಯಾರಿ ಮಾಡುವ ಕಾರ್ಬಾನೆಯ ಕೆಲಸಗಾರರು, ವೃದ್ಧರು, ಶಿಶ್ಕರು, ಬ್ಯಾಂಕ್ ನೋಕರರು ಹಾಗೂ ಸಾರಿಗೆ ನೋಕರರು ತಮ್ಮ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಅರ್ಥಕ ಜಟಿಲವಟಿಕೆಯ ಜಕ್ಕಪು ಸುತ್ತುತ್ತಿರುತ್ತದೆ.

ಪ್ರಾಥಮಿಕ, ದ್ವಿತೀಯ ಹಾಗೂ ತೃತೀಯ ವಲಯಗಳ ಮೂಲಕ ಸರಹ ಮತ್ತು ಸೇವೆಗಳ ಜಲನೆಯು ಉತ್ಪಾದನಾ ಸರಪಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದೆ.

ಪ್ರಾಥಮಿಕ ವಲಯ (Primary Sector)

ಅರ್ಥ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿನ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ವಲಯವು ಸೇಸರ್ಕಿಕ ಸಂಪನ್ಹಾಲಗಳನ್ನು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಉತ್ಪನ್ನಗಳನ್ನಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸುವುದನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಈ ವಲಯದ ಆಹಾರ ಹಾಗೂ ಕಚ್ಚಾ ಸರಕುಗಳ ಉತ್ಪಾದನೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದೆ ಹಾಗೂ ಇದನ್ನು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಉತ್ಪಾದನೆ ಎನ್ನಲಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ವಲಯದಿಂದ ಬರುವ ಬಹುತೇಕ ಉತ್ಪನ್ನಗಳನ್ನು ಇತರೆ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳ ಕಚ್ಚಾ ಸರಕುಗಳಿಂದ ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ವಲಯವು ಕೈಗಿ, ಮೀನುಗಾರಿಕೆ, ಅರಣ್ಯ ಗಣಿಗಾರಿಕೆ, ಕಲ್ಲುಗಣಿಗಾರಿಕೆ, ಮುಂತಾದ ಪ್ರಥಾನ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯ ಬಹುಭಾಗ ಈ ವಲಯದಲ್ಲಿ ನಿರತವಾಗಿದೆ. ಬಹುತೇಕ ಮುಂದುವರಿದ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಬಂಡವಾಳವನ್ನು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ವಲಯದ ಉತ್ಪಾದನೆಯ ಮೇಲೆ ತೊಡಗಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಕೈಗಿಯು ಭಾರತದ ಬೃಹತ್ ಹಾಗೂ ಅತಿ ಮುಖ್ಯವಾದ ವಲಯವಾಗಿದೆ.

ದ್ವಿತೀಯ ವಲಯ (Secondary Sector)

ದ್ವಿತೀಯ ವಲಯವು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಉತ್ಪಾದಕರ ಕಚ್ಚಾ ಸರಕುಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಹಾಗೂ ಅವುಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧ ವಸ್ತುಗಳನ್ನಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸುವ ವಲಯವಾಗಿದೆ.

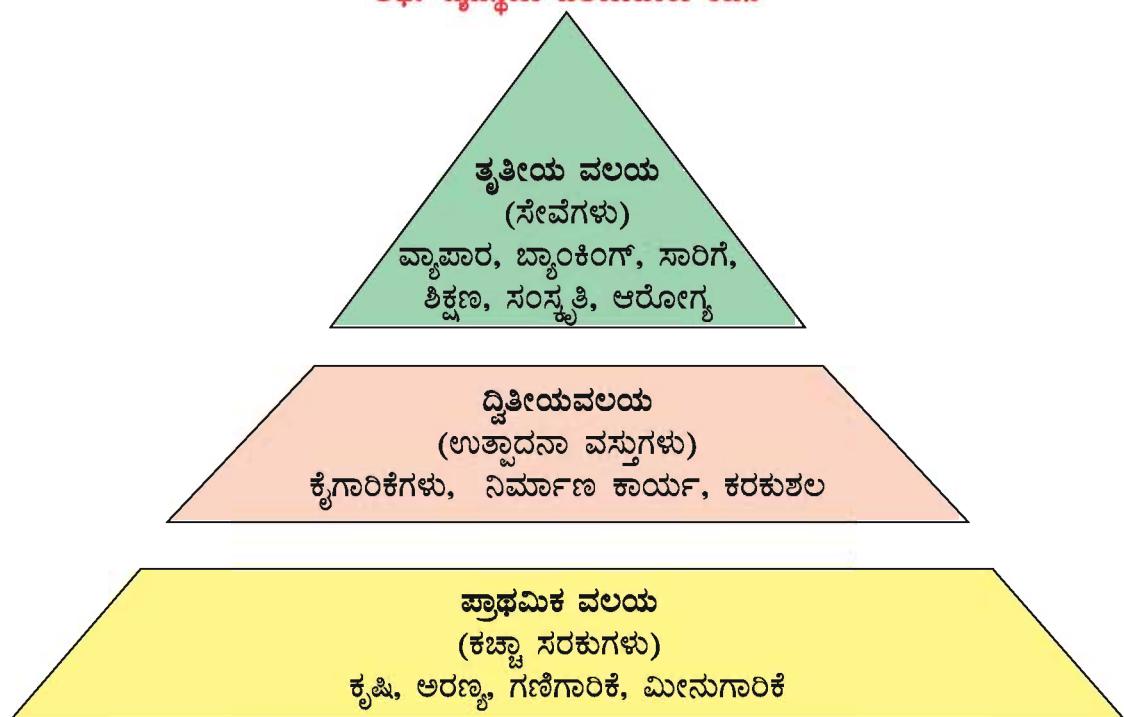
ಇದನ್ನು ತಯಾರಿಕಾ ವಲಯ ಎಂತಲೂ ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಕಚ್ಚಾ ಸರಕುಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧ ಅಥವಾ ಅರೆಸಿದ್ಧ ವಸ್ತುಗಳನ್ನಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ವಲಯವು ಬೃಹತ್ ಪ್ರಮಾಣದ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು, ಸಣ್ಣ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ಹಾಗೂ ಗ್ರಹ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಾಗಿ ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಈ ವಲಯವು ಲೋಹ ತಯಾರಿಕಾ ಕೈಗಾರಿಕೆ, ಮೋಟಾರ ವಾಹನಗಳ ತಯಾರಿಕೆ, ಬಟ್ಟೆ ಕೈಗಾರಿಕೆ, ರಾಸಾಯನಿಕ ಹಾಗೂ ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು, ಹಡಗು ನಿರ್ಮಾಣ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.

ತೃತೀಯ ವಲಯ (Tertiary Sector)

ಅರ್ಥ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿನ ತೃತೀಯ ವಲಯವು ಸೇವಾ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ. ಈ ವಲಯವು ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರು ಹಾಗೂ ವ್ಯವಹಾರಸ್ಥರಿಗೆ ಸೇವೆಯನ್ನೂ ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ. ಸೇವಾ ವಲಯವು ಅರ್ಥ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಮುದು ಭಾಗಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಜನರು ತಮ್ಮ ಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಸಮಯವನ್ನು ಉತ್ಪಾದಕತೆಯ ಹೆಚ್ಚಿಕ್ಕೆ ಒಳಗುವ ಜಟಿಲವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಈ ವಲಯವು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಈ ವಲಯವು ಏಮೆ, ಬ್ಯಾಂಕುಸೇವೆ, ಆರೋಗ್ಯ ರಕ್ಷಣೆ, ಸಾರಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕ, ಜಿಲ್ಲರೆ ಹಾಗೂ ಸಗಟು ಮಾರಾಟ ಮನರಂಜನೆ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.

ನಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಸೇವಾ ವಲಯದಲ್ಲಿನ ಆರ್ಥಿಕ ಸುವರ್ತನೆಯಲ್ಲಿ ಉದ್ದೋಷವಕಾಶಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ ಇದೆ. ಬಹುತೇಕ ಮುಂದುವರಿದ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಧಿಕ ಪ್ರಮಾಣದ ಜನರು ತೃತೀಯ ವಲಯದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅಮೆರಿಕ ಸಂಯುಕ್ತ ಸಂಸಾರದಲ್ಲಿ ೫೧.೪೦ರಷ್ಟು ಜನರು ತೃತೀಯ ವಲಯದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯ ನಿರತರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಜಾಗತಿಕ ಅರ್ಥ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ತೃತೀಯ ವಲಯದ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿತ್ತಲೇ ಇದೆ.

ಅಧ್ಯ ಷ್ವಾಸ್ತ್ರೇಯ ಪಲಯವಾರು ರಚನೆ

ಹೀಗಾಗಿ ಅಥವ್ಯವಸ್ತೆಯಲ್ಲಿನ ಮೂರು ವಲಯಗಳು ಒಂದನ್ನೊಂದು ಸಂಬಂಧ ಹೊಂದಿವೆ.

ଅଭ୍ୟାସ

I. ಸರಿಯಾದ ಉತ್ತರವನ್ನು ಆರಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ.

સંપૂર્ણ

II. ಮಾಲಿ ಚಾಗ ಭತ್ತೆ ಮಾಡಿ.

1. ಉತ್ತಾದನೆ ಎಂಬುದು _____ ಉಂಟು ಮಾಡುವುದಾಗಿದೆ.
  2. _____ ಎಂಬುದು ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ಈಡೇರಿಸುವ ಶಕ್ತಿಯಾಗಿದೆ.
  3. _____ ಮತ್ತು _____ ನಿಜವಾದ ಅಂಗಗಳಾಗಿವೆ.
  4. _____ ಪ್ರಕೃತಿಯ ಉಚಿತ ಕೊಡುಗೆಯಾಗಿದೆ.
  5. ಬಂಡವಾಳ ಹಾಗೂ ಸಂಘಟನೆಗಳನ್ನು _____ ಅಂಗಗಳು ಎನ್ನಲಾಗುತ್ತದೆ.
  6. ಶ್ರಮ ವಿಭಜನೆ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸಿದವರು _____ .
  7. _____ ಸಾಮಾಜಿಕ ಬದಲಾವಣೆಯ ನಿಯೋಗಿಯಾಗಿದ್ದಾರೆ.
  8. ದ್ವಿತೀಯ ವಲಯವನ್ನು _____ ವಲಯ ಎಂದೂ ಸಹ ಕರೆಯಲಾಗುವುದು.
  9. ಸಮಾಜದ ತೃತೀಯ ಚಟುವಟಿಕೆಯು _____ ವಲಯವಾಗಿದೆ.
  10. ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಸಂಪತ್ತಿನ ಸ್ವರೂಪದ ಹಾಗೂ ಕಾರಣಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಅಧ್ಯಯನ ಕೃತಿಯನ್ನು ರಚಿಸಿದವರು _____.

III. ಹೊಂದಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ.

1.	ಭೂಮಿ	ಗಂಡಾಂತರ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆ
2.	ಬ್ಯಾಂಕು ಸೇವೆ	ಗೇಣಿ
3.	ವ್ಯವಸಾಯಕ	ಕಟ್ಟಡಗಳು
4.	ಶ್ರಮ	ತೃತೀಯ ವಲಯ
5.	ಭೌತಿಕ ಬಂಡವಾಳ	ನಶಿಸಿ ಹೋಗುವಂತಹದ್ದು.

IV. ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿ ಉತ್ತರಿಸಿ.

1. ಲಿಯೋನಲ್ ರಾಬಿನ್ಸ್‌ರವರ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರದ ವ್ಯಾಖ್ಯೆಯನ್ನು ತಿಳಿಸಿ.
  2. ಅರ್ಥ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಮೂರು ವಲಯಗಳು ಯಾವುವು?
  3. ಶ್ರಮ ವಿಭಜನೆ ಎಂದರೇನು?
  4. ಬಂಡವಾಳದ ರೂಪಗಳಾವುವು?
  5. ಉತ್ತಾದನಾಂಗಗಳು ಹಾಗೂ ಅವುಗಳ ಪ್ರತಿಪಲಗಳನ್ನು ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಿ.

V. ಒಂದು ಮುಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿ.

- ಭೂಮಿಯ ವಿಶ್ವೇಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.
  - ಲುದ್ದಮಿ ಸಾಹಸಿಯ ಕಾರ್ಯಗಳಾಪುವು?

VI. ವಿವರವಾಗಿ ಉತ್ತರಿಸಿ.

1. శ్రీమ విభజనెయ గుణ కాగూ అవ గుణగట్ల యావువు?
  2. తృతీయ వలయద బగ్గ బరెయిరి.

ರಚನಾತ್ಮಕ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ

1. ಹಲವು ಬಗೆಯ ಉದ್ಯೋಗಸ್ಥರ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ.
2. ಹಲವು ಬಗೆಯ ಉದ್ಯೋಗಸ್ಥರು ಹಾಗೂ ಅವರ ವರಮಾನದ ಬಗೆಯೂ ಲೆಕ್ಕಾ ಹಾಕಬೇಕು.
3. ಒಂದು ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಮಾದರಿಯನ್ನು ತಯಾರಿಸುವುದು.
4. ನಿನ್ನಲ್ಲಿರುವ ಅರ್ಹತೆಗಳನ್ನು ಪಟ್ಟಿಮಾಡು.
5. ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಜನರು ಮಾಡುವ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಚಿತ್ರವನ್ನಾಗಿ ಬರೆಯಬೇಕು.
6. ನಿನ್ನ ನಗರದಲ್ಲಿರುವ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳ ಬಗೆ ಪ್ರಬಂಧ ಬರೆಯುವುದು.
7. ಶೈತೀಯ ವಲಯದಲ್ಲಿರುವ ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಪಟ್ಟಿಮಾಡಿ.
8. ಒಬ್ಬ ಉದ್ದ್ಯಮ ಸಾಹಸಿಯ ಉದ್ಯೋಗ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲು ಮಾಡಬೇಕಾದ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿ.
9. ಹಲವು ದೇಶಗಳ ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಅವುಗಳ ಬಗೆ ಬರೆಯಿರಿ.
10. ದೃಷ್ಟಿಕೆ ಶ್ರಮ ಮತ್ತು ಮಾನಸಿಕ ಶ್ರಮಗಳ ಬಗೆ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸು.